Kuusikko-
työryhmä

Kuuden suurimman kaupungin

lastensuojelun palvelut ja kustannukset

vuonna 2021

Kuusikko-työryhmän
julkaisusarja 1/2022

Esipuhe

Kuusikko-työssä vertaillaan kuutoskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) aikuissosiaalityötä ja toimeentulotukea, lastensuojelua, päihde- ja mielenterveyspalveluja, vammaisten palveluja, vanhusten palveluja sekä varhaiskasvatusta. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista.

Kuutostyö alkoi vuonna 1994, jolloin Helsinki, Espoo ja Vantaa päättivät alkaa toteuttaa vertailuja sosiaali- ja terveyspalveluista sekä niiden kustannuksista. Turku ja Tampere tulivat mukaan vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailuraportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuonna 1999. Kuutosyhteistyö alkoi vuonna 2002, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Kuusikko-työ alkoi varhaiskasvatuksen, toimeentulotuen sekä vanhusten palvelujen vertailulla, mutta ajan myötä mukaan on tullut uusia palvelukokonaisuuksia.

Kuusikko-tiedonkeruu sisältää sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta ainoastaan osan kustannuksista ja toimintatiedoista. Sosiaali- ja terveyspalvelut muodostavat omanlaisensa kokonaisuuden, jossa erityisesti sosiaalipalvelut ovat vahvasti limittyneet toisiinsa. Kunta voi panostaa esimerkiksi ehkäiseviin toimintamuotoihin, mutta ehkäisevään työhön laitetut resurssit eivät näy välttämättä Kuusikko-raportoinnissa.

Raporttien tarkoituksena on palvella ensisijaisesti kuntien päättäjiä, ja ne ovat yksi väline toiminnan ohjaamiseen. Kuusikko-raportit nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempaa analyysia. Tavoitteena ei ole vertailla esimerkiksi omien ja ostopalvelujen kustannuksia. Omien ja ostopalvelujen tiedonkeruu poikkeaa merkittävästi esimerkiksi asiakasmaksujen, vuokrien, tilaamiseen liittyvien kustannusten ja hallinnon vyörytysten osalta. Kunnan omaa tuotantoa voi verrata toisen kunnan omaan tuotantoon, mutta omien ja ostopalvelujen tiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska ne sisältävät eri kustannuseriä.

Kuutosraporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Kuusikko-työn keskiössä on työryhmissä tehtävä määrittelytyö, jonka ansiosta kerättävät tiedot saatetaan mahdollisimman vertailukelpoisiksi. Määrittelytyö on välttämätöntä, sillä palvelut poikkeavat kuntien välillä nimikkeiltään ja sisällöiltään, ja ne on organisoitu hallinnollisesti eri tavoin. Lisäksi kunnilla on käytössä toisistaan poikkeavia tietojärjestelmiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tieto, joka yhdessä kunnassa saadaan automaattisesti, voi toisessa kunnassa vaatia paljon manuaalista työtä tai sitä ei ole edes mahdollista saada. Määrittelytyössä täytyy huomioida myös kuntien erilaiset kirjaamiskäytännöt. Vertailutyön pitkän historian avulla on kuitenkin saavutettu hyvä taso vertailtavuudessa.

Kuutosyhteistyön lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveyspalveluista tuotetaan monilla tahoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuutostiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovittuihin määritelmiin ja sopimuksiin tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot.

Kuuden suurimman kaupungin

lastensuojelun palvelut ja kustannukset

vuonna 2021

Lastensuojelun
Kuusikko-työryhmä
1.6.2022

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja

2342-1983 (painettu)
2342-1991 (verkkojulkaisu)

Edita Prima Oy 2022, Helsinki

Tekijät

Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä. Koonnut Nora Tanner.

Nimike

Suomen kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun palvelut ja kustannukset vuonna 2021

Julkaisija (toimiala tai laitos)	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala Espoon sosiaali- ja terveystoimi Vantaan sosiaali- ja terveystoimi Turun hyvinvointitoimiala Tampereen hyvinvointipalvelut Oulun hyvinvointipalvelut	6/2022	54 s. + 38 s. liitteitä

Sarjanimike	Osanumero
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja	1/2022

ISSN-numero	Kieli
2342-1983 (painettu) 2342-1991 (verkkojulkaisu)	Suomi

Tiivistelmä

Kuutoskaupungeissa tehtiin vuoden 2021 aikana yhteensä 61 638 lastensuojeluilmoitusta. Lastensuojeluilmoituksen kohteena oli 31 300 lasta eli 9,3 prosenttia kuutoskaupunkien 0-17-vuotiaasta väestöstä. Palvelutarpeen arviota, joissa selvitettiin lastensuojelun tarve, tehtiin yhteensä 16 342. Lastensuojelun tarve todettiin hieman yli viidenneksessä arvioita.

Kuutoskaupungeissa oli vuonna 2021 yhteensä 17 325 lastensuojelun 0-17-vuotiasta asiakasta eli 5,1 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. Huhtikuusta 2015 alkaen lastensuojelun asiakkuus on alkanut vasta silloin, kun palvelutarpeen arviossa todetaan tarve lastensuojelun palveluille. Lisäksi osa aiemmin lastensuojelun asiakkaana olleista lapsista saa nyt palvelut yleisen sosiaalihuollon kautta ilman lastensuojelun asiakkuutta. Lakimuutosten myötä asiakasmäärät laskivat jopa kolmanneksella vuodesta 2014 vuoteen 2016. Tämän jälkeen muutokset vuotuisissa asiakasmäärissä ovat pienentyneet.

Avohuollon asiakkaana oli kuutoskaupungeissa vuoden 2021 aikana yhteensä 13 424 lasta. Avohuollon asiakkaiden määrä laski edellisvuodesta Oulussa, Turussa ja Helsingissä ja kasvoi Vantaalla ja Tampereella. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna oli yhteensä 5 704 lasta, mikä on 1,7 prosenttia kuutoskaupunkien 0-17 vuotiaiden lasten lukumäärästä. Kaikissa kuutoskaupungeissa oli sijoitettuna suhteellisesti eniten 13-17-vuotiaita.

Vuonna 2021 perhehoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista väheni edellisvuoteen verrattuna Tampereella, Helsingissä sekä Oulussa ja kasvoi Turussa, Vantaalla ja Espoossa. Laitoshoidon osuus hoitovuorokausista vaihteli paljon kuntien välillä - Oulun 24,2 prosentista Espoon 53,9 prosenttiin.

Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat kuutoskaupungeissa 443,9 miljoonaa euroa vuonna 2021. Deflatoidut kustannukset nousivat edellisvuodesta lähes kaikissa kuutoskaupungeissa. Suurin osa lastensuojelun kustannuksista syntyy sijoituksista. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli Oulun 70,2 prosentista Helsingin 79,5 prosenttiin.

Asiasanat

Kuusikko, kuutoskaupungit, kaupunkivertailu, kustannukset, avohuolto, lastensuojelu, sijaishuolto, sijoitukset

Tiedustelut	Jakelu
Työryhmän jäsenet, liite 6	www.kuusikkokunnat.fi

SISÄLLYS

1 JOHDANTO 1

1.1 Lastensuojelu, sosiaalihuoltolaki ja erityistä tukea tarvitsevat lapset 2

1.2 Lastensuojelun asiakasprosessi kuutoskaupungeissa 4

1.2.1 Palvelutarpeen/lastensuojelutarpeen arvio ja lastensuojeluilmoitusten käsittely 4

1.2.2 Lastensuojelun avohuolto 6

1.2.3 Sijaishuolto 8

1.2.4 Jälkihuolto 15

1.3 Sosiaalihuollon asiakkaana olevat erityistä tukea tarvitsevat lapset 16

2 LASTENSUOJELUN KOKONAISUUS 19

2.1 Lastensuojeluasian vireille tulo 19

2.1.1 Lastensuojeluilmoitukset 20

2.1.2 Palvelutarpeen arviointi 22

2.2 0–24-vuotias väestö kuutoskaupungeissa 24

2.3 Lastensuojelun asiakkaat 25

2.3.1 Lastensuojelun asiakasmäärät 25

2.3.2 Asiakassuunnitelmat 27

2.4 Kokonaiskustannukset 28

3 AVOHUOLTO 31

3.1 Avohuollon asiakkaat 31

3.1.1 Alkaneet ja päättyneet asiakkuudet 32

3.2 Avohuollon kustannukset 34

4 SIJOITETUT LAPSET 37

4.1 Sijoitettujen lasten määrä 37

4.2 Sijoituspäätökset 38

4.3 Avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset 39

4.4 Kiireellisesti sijoitetut lapset 40

4.5 Huostaanotetut lapset 40

4.6 Sijaishuoltopaikan muutospäätökset 41

4.7 Sijoitusten hoitomuotojen kehitys 42

4.8 Sijoitusten kustannukset 44

5 JÄLKIHUOLTO 49

6 LASTENSUOJELUN HENKILÖSTÖ 51

6.1 Henkilöstön saatavuus 51

7 YHTEENVETO 52

LIITTEET 55

Liite 1 Suomen suurimpien kuntien perhe- ja sosiaalijohtajat: Sosiaalityön koulutus ja todellisuus 55

Liite 2 Tiedonkeruun määritelmät 57

Tietolähteet ja –järjestelmät 57

Kerättävät tiedot 58

Liite 3 Lastensuojelun käsitteitä 68

Liite 4 Lastensuojelun tietoja vuonna 2021 73

4A Lastensuojelun asiakkaat ja vastuusosiaalityöntekijöiden lukumäärä vuonna 2021 [1] ... 73

4B Lastensuojelun kustannukset vuonna 2021 74

4C/1 Lastensuojeluilmoitukset vuonna 2021 75

4C/2 Palvelutarpeen arviot, joissa selvitetty lastensuojelun tarve sekä lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen laaditut asiakassuunnitelmat vuonna 2021 76

4D Avohuollon asiakkaat vuonna 2021 77

4E Sijoitetut ja sijoituspäätökset vuonna 2021 78

4F Sijoitusten hoitomuodot vuonna 2021 79

4G Läheisverkostoon huostaan otettuna tai avohuollon sijoituksena sijoitettujen lasten lukumäärä vuosina 2017–2021 80

4H Sosiaalihuollon asiakkaana olevat erityistä tukea tarvitsevat lapset vuonna 2021 81

Liite 5 Lastensuojelun aikasarjoja vuosina 2017–2021 82

5A/1 Lastensuojelun asiakkaat vuosina 2017–2021: Asiakkaat yhteensä ja avohuolto 82

5A/2 Lastensuojelun asiakkaat vuosina 2017–2021: Sijoitukset ja jälkihuolto 83

5B/1 Sijoitetut lapset vuosina 2017–2021: Sijoitetut yhteensä ja laitoksiin sijoitetut 84

5B/2 Sijoitetut lapset vuosina 2017–2021: Luvanvaraiseen ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut 85

5C Kokovuotiset hoitopaikat vuosina 2017–2021 86

5D/1 Lastensuojelun kustannukset vuosina 2017–2021: Kokonaiskustannukset sekä avohuollon ja jälkihuollon kustannukset 87

5D/2 Lastensuojelun kustannukset vuosina 2017–2021: Sijoitusten kustannukset 88

5E Lastensuojeluilmoitukset ja ilmoituksen kohteena olleet lapset sekä lapset, joiden palvelutarpeen arviossa selvitetty lastensuojelun tarve, vuosina 2017–2021 89

5F Väestörakennetietoja vuosina 2017–2021. Aluejako 1.1.2021 kaikkien vuosien osalta. 90

Liite 6 Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä 91

Taulukot

Taulukko 1. Sosiaalihuollon asiakkaana olevat erityistä tukea tarvitsevat lapset vuonna 2021 18
Taulukko 2. Lastensuojeluasian vireille tulo kuutoskaupungeissa vuonna 2021[1] 19
Taulukko 3. Vuoden 2021 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan 21
Taulukko 4. Lastensuojeluilmoituksen kohteena vuonna 2021 olleiden lasten osuus saman ikäisestä väestöstä ikäluokittain 21
Taulukko 5. Palvelutarpeen arviot, joissa on selvitetty lastensuojelun tarve, ikäryhmittäin vuonna 2021 23
Taulukko 6. Lastensuojelun asiakkaiden kokonaismäärä sekä avohuollon asiakkaana, sijoitettuna olleet lapset ja jälkihuollon piirissä olleet nuoret vuonna 2021 26
Taulukko 7. Lastensuojelun vuoden 2021 kokonaiskustannusten erittely avohuollon ja sijoitusten kustannuksiin sekä deflatoitujen kustannusten muutos vuodesta 2020 28
Taulukko 8. Lastensuojelun avohuollon asiakkaana vuoden aikana olleiden lukumäärä ikäryhmittäin vuonna 2021 32
Taulukko 9. Vuoden aikana alkaneiden uusien avohuollon asiakkuuksien lukumäärä ja väestöosuudet ikäryhmittäin vuonna 2021 33
Taulukko 10. Avohuollon kustannusten jakautuminen toiminnoittain vuonna 2021 sekä deflatoitujen kokonaiskustannusten muutos vuosista 2020 ja 2017 35
Taulukko 11. Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten lukumäärä ja väestöosuudet ikäryhmittäin vuonna 2021 sekä lukumäärän muutos vuosista 2020 ja 2017 ... 38
Taulukko 12. Vuoden 2021 aikana tehdyt sijoituspäätökset sijoitusperusteen mukaan 39
Taulukko 13. Vuoden 2021 aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset (sisältäen avohuollon kiireelliset sijoitukset). Turvakoteihin sijoitetut eivät sisälly lukuihin. 40
Taulukko 14. Vuoden 2021 aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut lapset 40
Taulukko 15. Vuoden 2021 aikana huostaanotetut lapset 41
Taulukko 16. Huostassa olleiden lasten lukumäärä vuonna 2021 41
Taulukko 17. Huostassa olleille lapsille tehdyt sijaishuoltopaikan muutospäätökset[1] vuonna 2021 42
Taulukko 18. Sijoitusten kokonaiskustannukset vuonna 2021 sekä deflatoitujen kustannusten muutos vuosista 2020 ja 2017 45
Taulukko 19. Jälkihuollon piirissä olleet 18–20-vuotiaat ja 21–24-vuotiaat asiakkaat vuonna 2021 49
Taulukko 20. Vastuusosiaalityöntekijöiden vakanssit 31.12.2021 ja lastensuojelun asiakkaat koko vuoden 2021 ajalta 51

Kuviot

Kuvio 1. Lastensuojelun asiakasprosessi....3
Kuvio 2. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä vuosina 2017–2021[1]....20
Kuvio 3. Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten osuus 0–17-vuotiaasta väestöstä vuosina 2017–2021[1 2]....22
Kuvio 4. Lapset, joille on vuoden 2021 aikana tehty palvelutarpeen arvio (jossa on selvitetty lastensuojelun tarve) sen mukaan, onko todettu lastensuojelun tarve [1]....23
Kuvio 5. 0–18-vuotiaan väestön osuus koko väestöstä sekä 0–18-vuotiaiden lukumäärä kuutoskaupungeissa vuonna 2021....24
Kuvio 6. 0–24-vuotiaan väestön osuus koko väestöstä sekä 0–24-vuotiaiden lukumäärä kuutoskaupungeissa vuonna 2021....25
Kuvio 7. Lastensuojelun 0–17-vuotiaiden asiakkaiden osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2017–2021[1 2 3]....27
Kuvio 8. Lastensuojelun kokonaiskustannukset 0–20-vuotiasta asukasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2]....29
Kuvio 9. Lastensuojelun kokonaiskustannukset 0–20-vuotiasta lastensuojelun asiakasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3]....30
Kuvio 10. Vuoden 2021 aikana alkaneet ja päättyneet avohuollon asiakkuudet (0–17-vuotiaat) [1]....34
Kuvio 11. Avohuollon kokonaiskustannukset ilman jälkihuoltoa 0–17-vuotiasta asukasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3]....35
Kuvio 12. Avohuollon kokonaiskustannukset ilman jälkihuoltoa 0–17-vuotiasta avohuollon asiakasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3 4]....36
Kuvio 13. Kodin ulkopuolelle vuoden aikana sijoitettuna olleiden 0–17-vuotiaiden osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2017–2021 [1 2]....38
Kuvio 14. Sijoitusten eri hoitomuotojen osuus sijoitusten hoitovuorokausista vuosina 2017–2021[1 2 3]....44
Kuvio 15. Sijoitusten (avohuollon sijoitukset, kiireelliset sijoitukset ja huostaanotot) kustannukset 0–17-vuotiasta asukasta kohden vuosina 2017–2021 (ilman sijaishuollon aikaista sosiaalityötä, korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)....45
Kuvio 16. Sijoitusten (avohuollon sijoitukset, kiireelliset sijoitukset ja huostaanotot) kustannukset 0–17-vuotiasta sijoitettuna ollutta lasta kohden vuosina 2017–2021 (ilman sijaishuollon aikaista sosiaalityötä, korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)....46
Kuvio 17. Sijoitusten hoitovuorokauden keskimääräiset kustannukset vuosina 2020 ja 2021 (ilman sijaishuollon aikaista sosiaalityötä, korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3]....47
Kuvio 18. Toimeksiantoon perustuvan ja luvanvaraisen perhehoidon sekä laitoshoidon kustannusten osuus sijoitusten kokonaiskustannuksista vuosina 2017–2021....48

Kuvio 19. Jälkihuollon asiakkaana olleiden 18–20-vuotiaiden nuorten osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2017–2021 [1 2 3] 50
Kuvio 20. Jälkihuollon asiakkaana olleiden 18–24-vuotiaiden nuorten osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2020–2021 [1 2] 50

1 JOHDANTO

Tämä raportti käsittelee lastensuojelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa eli Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa vuonna 2021. Raportti on osa laajempaa Kuusikko-työn kokonaisuutta.

Kuusikko-työssä on kerätty lastensuojelun palveluihin ja kustannuksiin liittyviä tietoja vuodesta 2003 alkaen. Aluksi tietoja käsiteltiin osana sosiaalityön kokonaisuutta ja ne pitivät sisällään pääosin lastensuojelun sijaishuollon tietoja. Lastensuojelu sai oman työryhmänsä vuoden 2008 alussa, jolloin lasten sijaishuollon ja lastensuojelun avohuollon asiantuntijat yhdistettiin sosiaalityön ryhmästä omaksi työryhmäkseen. Taustalla oli uuden lastensuojelulain (417/2007) astuminen voimaan ja halu tarkastella lastensuojelua yhtenä kokonaisuutena.

1.4.2015 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain (1302/2014) myötä sosiaalipalvelujen painopiste siirtyi korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäiseviin yleisiin palveluihin. Lastensuojelun osalta tämä tarkoittaa sitä, että osa aiemmin lastensuojelun piiriin kuuluneista palveluista on nyt mahdollista saada yleisen sosiaalihuollon kautta. Tämän vuoksi lastensuojelun Kuusikko-raportointia laajennettiin vuonna 2017 osittain myös sosiaalihuoltolain mukaisten perhepalvelujen puolelle ja raportissa käsitellään lyhyesti sosiaalihuollon asiakkaana olevia erityistä tukea tarvitsevia lapsia. Lakimuutoksen tavoitteena on ollut lastensuojelun asiakasmäärän väheneminen, mutta kaikissa kuutoskaupungeissa vähenemä ei ole kuitenkaan toteutunut.

Raportin luvussa 1 luodaan aluksi yleiskuva lastensuojelusta esittelemällä lastensuojeluprosessia. Luku 2 käsittelee lastensuojelun asiakasmääriä ja kustannuksia kokonaisuudessaan, jonka jälkeen siirrytään tarkastelemaan erikseen avohuollon, sijoitusten ja jälkihuollon palveluja ja kustannuksia ja lopuksi lyhyesti lastensuojelun henkilöstömääriä.

Kustannusvertailussa asiakas- ja asukaskohtaiset kokonaiskustannukset sekä avohuollon kustannukset (sisältäen jälkihuollon kustannukset) on laskettu suhteessa 0–20-vuotiaisiin ja sijoitusten kustannukset suhteessa 0–17-vuotiaisiin. Raporttiin on kerätty myös jälkihuollon 21-24-vuotiaiden asiakasmäärät vuosilta 2020–2021, mutta tämä ikäluokka ei ole mukana raportin asukas- ja asiakaskohtaisissa kustannuksissa. Aiempien vuosien kustannukset on korotettu tilastointivuoden arvoon eli tänä vuonna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.

Lisätietoa kerätyistä tiedoista löytyy liitteestä 2 ja luettelo yleisistä lastensuojelussa käytetyistä käsitteistä liitteestä 3. Liitteeseen 4 on koottu yhteenveto vuoden 2021 tiedoista ja liitteeseen 5 aikasarjavertailuja. Raportin taulukot voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi.

Raportti on syntynyt kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun asiantuntijoista koostuvan työryhmän yhteistyön tuloksena. Työryhmän puheenjohtajana toimii vuonna 2022 Teija Sulisalo Oulusta. Tiedot työryhmän muista jäsenistä on koottu liitteeseen 6. Raportin kokoamisesta on vastannut työryhmän sihteeri Nora Tanner.

1.1 Lastensuojelu, sosiaalihuoltolaki ja erityistä tukea tarvitsevat lapset

Nykyinen sosiaalihuoltolaki (1301/2014) astui voimaan 1.4.2015. Sen myötä sosiaalipalvelujen painopiste siirtyi korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäisevien yleisten palvelujen suuntaan. Lastensuojelun osalta tämä tarkoittaa sitä, että osa perheistä, jotka aiemmin olivat lastensuojelun asiakkaita, saa palvelut nyt kunnan muissa perustason ja sosiaalihuollon palveluissa. Sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja, joita on aiemmasta poiketen mahdollista saada myös ilman lastensuojelun asiakkuutta, ovat mm. perhetyö, tukiperheet ja -henkilöt sekä vertaisryhmätoiminta. Lisäksi lastensuojelun asiakkuus ei enää ala siitä, kun lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen ryhdytään selvittämään lastensuojelun tarvetta, vaan vasta siinä tapauksessa, että selvityksen perusteella todetaan tarve lastensuojelun palveluille ja tukitoimille (HE 164/2014, 84; STM 2015). Lakimuutosten seurauksena lastensuojelun asiakasmäärä on vähentynyt.

Sosiaalihuollon asiakasprosessissa keskeisessä asemassa on palvelutarpeen arviointi, jossa selvitetään henkilön tuen ja sosiaalipalvelujen tarve (1302/2014 § 36–37). Palvelutarpeen arviointi koskee koko sosiaalihuoltoa ja se on tehtävä, kun sosiaalihuollon työntekijä saa tietää mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä. Palvelutarpeen arviointi on tehtävä myös, kun lastensuojelun työntekijä saa tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeessa olevasta lapsesta, ellei se ole tarpeetonta esimerkiksi siitä syystä, että lapsen tai perheen tilanne olisi jo lähiaikoina arvioitu. Arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole selvästi luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita (417/2007 § 26).

Lastensuojelun asiakkuus alkaa palvelutarpeen arvioinnin perusteella, mikäli sosiaalityöntekijä toteaa, että lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä ja kehitystä tai lapsi itse vaarantaa omalla käyttäytymisellään terveyttään ja kehitystään ja että lapsi lisäksi tarvitsee lastensuojelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia (417/2007 § 27). Mikäli palvelutarpeen arvioinnissa sen sijaan todetaan, että lapsi voi saada riittävät palvelut sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kautta, ei aloiteta lastensuojelun asiakkuutta vaan tarjotaan sosiaalihuollon tukea perheelle. Myös järjestöjen ja yksityisten tarjoamat palvelut otetaan huomioon perheen tuen tarvetta arvioitaessa.

Sosiaalihuoltolaissa nostetaan esiin erityistä tukea tarvitsevat henkilöt (1302/2014 § 3). Sosiaalipalveluissa erityistä tukea tarvitsevasta lapsesta on kyse silloin, kun lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa hänen terveyttään ja kehitystään, tai lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään tai lapsi on erityisen tuen tarpeessa, koska hänellä on vaikeuksia saada ja hakea tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja kognitiivisen tai psyykkisen vamman tai sairauden, päihteiden ongelmakäytön tai usean yhtäaikaisen tuen tarpeen tai syyn vuoksi. Erityistä tukea tarvitseva lapsi määritellään palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä Sosiaalihuoltolain 36§ mukaisesti.

Jos palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä todetaan lapsen olevan erityisen tuen tarpeessa, hänen omatyöntekijäkseen tulee nimetä sosiaalityöntekijä (1302/2014 § 42). Kunnissa on tätä varten perustettu mm. perhesosiaalityöntekijän virkoja sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin.

Lastensuojelun Kuusikko-raporteissa on nykyisen sosiaalihuoltolain mukanaan tuomien muutosten vuoksi haluttu tarkastella vuoden 2017 raportista lähtien lyhyesti myös sosiaalihuollon asiakkaana olevia erityistä tukea tarvitsevia lapsia (ks. luku 1.3).

Kuvio 1. Lastensuojelun asiakasprosessi

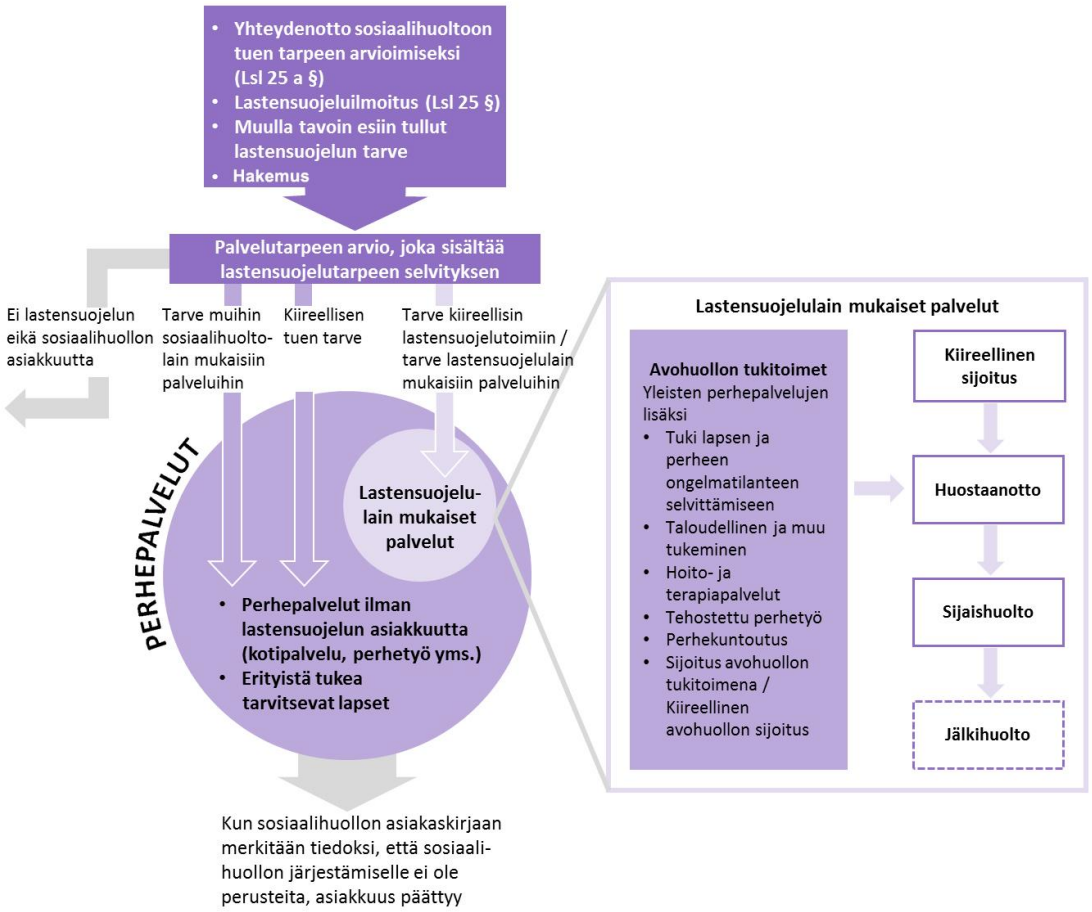

1.2 Lastensuojelun asiakasprosessi kuutoskaupungeissa

Seuraavassa on kuvattu tarkemmin palvelutarpeen arviointia ja lastensuojelun asiakasprosessia kuutoskaupungeissa.

1.2.1 Palvelutarpeen/lastensuojelutarpeen arvio ja lastensuojeluilmoitusten käsittely

Miten organisoitu?

Helsinki

Lastensuojelu-palvelun alaisuudessa toimiva Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki –yksikkö vastaa paljon palveluita tarvitsevien palvelutarpeen arvioinneista ja lastensuojeluilmoitusten käsittelystä ja lastensuojelun virka-aikaisesta päivystyksestä. Yksikkö toimii 6 toimipisteessä, joissa on 7 johtavaa sosiaalityöntekijää ja 62 lastensuojelun sosiaalityöntekijää. Ls-ilmoitusten ja shl-yhteydenottojen kiireellisyyden tarve arvioidaan ja tarvittaessa ryhdytään palvelutarpeen arviointiin. Paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palvelutarpeen arviointi tehdään tarvittaessa monitoimijaisesti. Alueellisissa työryhmissä työskentelee lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden lisäksi psykiatrisia sairaanhoitajia, aikuissosiaalityön sosiaaliohjaajia ja perheneuvolan sosiaalityöntekijöitä ja psykologeja. Lapsiperheiden sosiaaliohjaajille tai perheneuvolaan ohjataan tehtäväksi ns. kevyemmät palvelutarpeen arvioinnit, joissa ei arvioida lapsen erityisen tuen tai lastensuojelun tarvetta ja jotka eivät edellytä sosiaalityöntekijän arviointiosaamista.

Mikäli lastensuojeluilmoitus koskee jo asiakkaana olevaa lasta, ilmoitus ohjataan lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Espoo

Lastensuojeluilmoitukset ja yhteydenotot ohjautuvat Espoossa neljään lastensuojelun toimipisteeseen lapsen asuinalueen mukaan. Sijaishuollossa olevien lasten lastensuojeluilmoitukset ohjautuvat suoraan sijaishuollon sosiaalityöhön tai perhehoitoon. Virka-ajan ulkopuolella lastensuojeluilmoitukset tehdään sosiaali- ja kriisipäivystykseen, joka arvioi tilanteen kiireellisyyden ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Espoossa on kehitetty monialaista ensiarviointimallia. Ensiarvioinnissa työskentelee perhesosiaalityön, lastensuojelun ja perheneuvolan työntekijöitä. Ensiarvioinnissa otetaan vastaan kaikki lastensuojeluilmoitukset, vireillepanot, hakemukset ja sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot. Tiimissä arvioidaan, ketkä ammattilaiset lähtevät ilmoitusta tai yhteydenottoa selvittämään. Ensiarvioinnin jälkeen ratkaistaan, aloitetaanko palvelutarpeen arviointi ja arvioidaan myös lastensuojelun tarvetta. Jos palvelutarpeen arviointi aloitetaan, arvioinnin pyrkivät tekemään ensiarvioinnissa perhettä tavanneet työntekijät, jolloin vältytään työntekijävaihdoksilta. Tavoitteena on myös, että jos asiakkuus jatkuu palvelutarpeen arvioinnin jälkeen, sama työntekijä jatkaa asiakkaan työntekijänä.

Lapselle ja perheelle järjestetään tarvittavat tukitoimet joko perhesosiaalityössä omana tai ostopalveluna. Lastensuojelun asiakkaiden tukitoimet järjestetään tukipalveluyksikön asiakasohjauksen kautta.

Vantaa

Vantaalla toimii keskitetty palvelutarpeen arvioinnista vastaava yksikkö. Toimintayksikkö koostuu lapsiperheiden ja lastensuojelun virka-aikaisesta päivystyksestä, kolmesta palvelutarpeen arvioinnin tiimistä ja kahdesta sosiaalihuoltolain mukaisen perhesosiaalityön tiimistä. Tiimeissä työskentelee johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia.

Virka-aikainen päivystys ottaa vastaan kaikki virka-aikana saapuvat lapsiperheitä koskevat sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaiset ilmoitukset ja tekee ensiarvioinnin sekä tarvittavat kiireelliset toimenpiteet. Mikäli palvelutarpeen arviointi on syytä aloittaa, ohjataan asiakas palvelutarpeen arvioinnin tiimiin. Lastensuojelun tarvetta selvitettäessä palvelutarpeen arvioinnissa pyritään monialaiseen arvioon. Mikäli ilmoituksen kohteena olevalla lapsella on jo lastensuojelun asiakkuus tai se on päättynyt alle 6 kuukautta aiemmin, hänen ilmoituksensa ohjataan tutulle vastuusosiaalityöntekijälle käsiteltäväksi.

Turku

Turun sosiaalipäivystys ottaa vastaan lapsiin liittyvät yhteydenotot ja lastensuojeluilmoitukset. Sosiaalipäivystyksen sosiaalityöntekijä ja perheohjaaja arvioivat seitsemässä päivässä, aloitetaanko lapsen palvelutarpeen arviointi sosiaalihuolto- ja/tai lastensuojelulain mukaisesti. Mikäli palvelutarpeen arviointi on syytä aloittaa, uudelle asiakasperheelle varataan aika lapsiperhesosiaalityön sosiaalityöntekijälle. Jos yhteydenotto tai ilmoitus on tehty varhaiskasvatuksesta, koulusta tai neuvolasta, pyydetään ensimmäiseen palaveriin mukaan myös ilmoituksen tekijä. Myös muut ilmoituksentekijät pyritään pyytämään mukaan ilmoituksen käsittelyyn.

Turku on jaettu kolmeen eri lapsiperhesosiaalityön yksikköön. Jokaisessa yksikössä on johtava sosiaalityöntekijä, toimistosihteeri, 8 sosiaalityöntekijää sekä 4-5 perheohjaajaa tai sosiaaliohjaajaa. Sosiaalityöntekijä tekee palvelutarpeen arvion yhdessä asiakkaan lähipiirin ja hänen perheensä kanssa työskentelevien työntekijöiden kanssa. Kolmen kuukauden aikana sosiaalityöntekijä päättää, aloitetaanko: lastensuojelun avohuollon asiakkuus, erityisen tuen lapsen asiakkuus, lapsiperhesosiaalityön asiakkuus, ohjataanko asiakas muihin palveluihin vai onko ohjaukselle/palvelulle ylipäätään tarvetta. Ajatuksena tässä on, että jo pelkästään asiakkuus palvelutarpeen arvioinnissa saattaa olla asiakasperheelle riittävä ohjauksellinen tai tarpeellinen väliintulon toimenpide.

Jos asiakkuus jatkuu lapsiperhesosiaalityön yksikössä, käytettävissä on sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen ja perhetyön palvelut sosiaalityön systeemisessä työotteessa. Asiakasperheiden käytössä on myös erilaisia perheryhmiä. Keskeisimmät ostopalvelut ovat ammatillinen tukihenkilö, perhetyö, kotiin vietävä perhearviointi, kotiin vietävä vanhemmuuden arviointi, kotiin vietävä perhekuntoutus, avopäihdekuntoutus, ensikotipalvelut, tukiperhepalvelut, ympärivuorokautinen lasten kotihoito, kriisiperhetyö ja ammatillinen tukihenkilö (=nepsyohjaus).

Tampere

Kolme perhepalveluiden sosiaaliasemaa, joissa työryhmän jaettu palvelutiimiin ja kolmeen alueelliseen palvelutarpeenarviointitiimiin. Jokaisessa palvelutarpeenarviointitiimissä on 1 johtava sosiaalityöntekijä, 6 sosiaalityöntekijää. Palvelutiimissä on 1 johtava sosiaalityöntekijä ja 13 sosiaalityöntekijää.

Lastensuojeluilmoitukset, SHL:n mukaiset yhteydenotot ja asiakkaiden hakemukset vastaanotetaan Sosiaalipäivystyksessä, jossa arvioidaan välittömästi mahdollinen kiireellinen lastensuojelun ja tuen tarve ja jossa tehdään tarvittaessa päätös. Jos ilmoittaja tietää lapsen asiakkuudesta ja/tai sosiaalityöntekijän, hän voi tehdä ilmoituksen tai yhteydenoton myös suoraan sosiaalityöntekijälle tai sosiaaliasemalle. Virka-aikana lastensuojeluilmoituksia voi tehdä virka-aikaiseen päivystykseen puhelimitse.

Sosiaaliasemalla johtava sosiaalityöntekijä jakaa vireille tulleet asiat oman tiiminsä sosiaalityöntekijöille. Palvelutarpeen arviointeja tehdään Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa pääsääntöisesti SHL:n mukaisissa Perhepalveluissa (lapsiperheiden sosiaalityössä, em. palveluohjauksessa tai muissa Perhepalvelujen palveluissa) tai em. Sosiaalipäivystyksen varhaisen tuen palvelussa. Samassa yhteydessä selvitetään tarvittaessa myös lastensuojelun tarvetta, ja tällöin palvelutarpeen arvioinnista vastaa sosiaalityöntekijä. Lastensuojelussa arvioidaan palvelujen ja lastensuojelun tarvetta vain niiden lasten osalta, joiden perhe on lastensuojelun asiakkaana.

Oulu

Oulussa ympärivuorokautinen sosiaalipäivystys ja alueen sosiaalityöntekijät ottavat vastaan lastensuojeluilmoituksia. Lastensuojeluilmoitukset sekä sosiaalihuoltolain mukaiset ilmoitukset on mahdollista tehdä joko sähköisesti, kirjallisesti tai puhelimitse. Sosiaalipäivystyksen työntekijät arvioivat tilanteen kiireellisyyden ja kiireellisten lastensuojelun tukitoimien tarpeen.

Uudet lastensuojeluilmoitukset, joissa arvioidaan lastensuojelun tukitoimien ja asiakkuuden tarve, käsitellään keskitetysti palvelutarpeen arviointiyksikössä. Yksikössä työskentelee viisi sosiaalityöntekijää, kaksi sosionomia ja kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa. Ilmoitukset ohjautuvat käsittelyyn hyvinvointikeskuksiin tilanteissa, joissa selkeää lastensuojelun tarvetta ei ole. Lastensuojelun sosiaalityöntekijä ja hyvinvointikeskuksen lapsiperheiden sosiaalityöntekijä toimivat tarpeen mukaan toisilleen työparina palvelutarpeen arvioinneissa.

1.2.2 Lastensuojelun avohuolto

<u>Avohuollon organisointi</u>

Helsinki

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityön yksikkö toimii 6 alueellisessa toimipisteessä, joissa työskentelee 106 lastensuojelun sosiaalityöntekijää, 2 psykoterapeuttia ja 16 johtava sosiaalityöntekijää. Lisäksi tiimeissä oli määräaikaisia sosiaaliohjaajia. 2021 syksyllä aloitti uusi sosiaalityön työryhmä, joka vastaa vakavasti tai toistuvasti rikoksilla oireilevista lapsista ja tekee yhdennettyä avo- ja sijaishuollon sosiaalityötä.

Espoo

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö on jaettu neljään aluetoimistoon. Lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä työskentelee 57 sosiaalityöntekijää, 28 sosiaaliohjaajaa ja 10 johtavaa sosiaalityöntekijää. Lisäksi lastensuojelussa työskentelee kaksi perheterapeuttia, jotka työskentelevät myös sijaishuollon tiimeissä.

Vantaa

Lastensuojelun avohuollon suunnitelmallinen sosiaalityö on jaettu kahteen alueelliseen toimintayksikköön. Idässä työskentelee 26 sosiaalityöntekijää ja viisi johtavaa sosiaalityöntekijää. Lännessä työskentelee 15 sosiaalityöntekijää ja kolme johtavaa sosiaalityöntekijää. Jokaisessa sosiaalityön tiimissä työskentelee myös erityissosiaaliohjaajia, joita Vantaalla on yhdeksän. Avohuollossa työskentelee myös kaksi perheterapeuttia osana systeemisen sosiaalityön toimintamallia.

Turku

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityötä tehdään kolmessa avohuollon yksikössä. Avohuollon yksikössä hoidetaan myös lastensuojelun avohuollon asiakkaana olevan lapsen sisaruksen sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden sosiaalityö ja alle 17-vuotiaan jälkihuolto-oikeutetun lapsen avohuollon sosiaalityö sekä vanhemman aikuissosiaalityö. Vastaavasti jälkihuollon yksikössä hoidetaan täysi-ikäisen jälkihuollettavan alaikäisen lapsen sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukainen avohuollon sosiaalityö ja puolison aikuissosiaalityö.

Jokaisessa lastensuojelun avohuollon yksikössä toimii kaksi tiimiä, joilla on säännölliset systeemisen sosiaalityön tiimikokoukset. Tiimien perheterapiaresurssi on hankittu pääosin ostopalveluna, osalla tiimeistä on käytössä oma perheterapeutti. Myös jälkihuoltoyksikössä työskennellään systeemisesti - jälkihuollon systeeminen tiimi muodostetaan asiakkaan ympärille yksikössä työskentelevistä sosiaalityöntekijöistä ja sosiaaliohjaajista sekä muista nuoren kanssa työskentelevistä tahoista.

Lastensuojelun avohuollon yksiköissä työskentelee yhteensä 3 johtavaa sosiaalityöntekijää, 24 sosiaalityöntekijää, 32 perhetyöntekijää/perheohjaajaa/ohjaajaa (=lastensuojelun tehostettu perhetyö), 4 sosiaaliohjaajaa. Jälkihuollon yksikössä työskentelee johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi 5 sosiaalityöntekijää ja 7 sosiaaliohjaajaa. Jokaisessa avohuollon yksikössä ja jälkihuollon yksikössä työskentelee lisäksi toimistosihteeri.

Tampere

Lastensuojelun avohuolto jakautuu alueellisesti etelän, idän ja lännen lastensuojeluun. Kullakin alueella toimii kaksi tiimiä, jokaisella tiimillä on oma johtava sosiaalityöntekijä. Alueiden koko hieman vaihtelee, joten alueesta riippuen 11-14 sosiaalityöntekijää, perhetyönohjaaja ja 15 ohjaajaa tai perhetyöntekijää.

Lisäksi avohuollon sosiaalityöhön kuuluu lastensuojelun päivystystiimi, johon kuuluu johtava sosiaalityöntekijä ja kolme sosiaalityöntekijää.

Oulu

Oulussa lastensuojelun sosiaalityö on alueellistettu kuuden hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Lapsen asioista vastaavia sosiaalityöntekijöitä on 55. Lastensuojelun sosiaalityöntekijät toimivat lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä koko lapsen lastensuojelun asiakkuuden ajan avohuollosta aina jälkihuollon päättymiseen saakka. Avohuollossa sosiaalityöntekijä arvioi ja järjestää lapselle ja perheelle tarvittavia tukitoimia yhdessä asiakkaan, tämän perheen ja muun viranomaisverkoston kanssa. Lastensuojelun kuusi palveluesimiestä vastaavat avo-, sijais- ja jälkihuollosta.

Lastensuojelun avohuollossa tarjottavat palvelut ja niiden järjestäminen

Lastensuojelun avohuollon asiakkaana olevalle lapselle ja perheelle tarjotaan heidän tarpeitaan vastaavia sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisia tukitoimia. Avohuollon tuki määritellään sosiaalityöntekijän laatimassa asiakassuunnitelmassa. Kunnissa on kehitetty monipuolisia avohuollon tukitoimia vastaamaan asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita. Kunnat tuottavat tukipalveluja sekä itse että ostavat niitä palveluntuottajilta. Avohuollon tukitoimien kirjo on monimuotoinen ja vaihtelee eri kunnissa.

Tehostettu perhetyö on yleinen tukitoimi lastensuojelun asiakkaille. Tehostettua perhetyötä toteutetaan kotiin vietävänä palveluna. Sen intensiteetti ja menetelmät vaihtelevat perheen tilanteesta riippuen intensiivisestä kriisityöstä pitkäkestoisempiin interventioihin. Viime vuosina perhetyössä on otettu käyttöön yhä enemmän tutkimukseen perustuvia käytäntöjä, mm. MDFT – terapia ja mallinnetut, strukturoidut perheinterventiot. Myös perhearviointia ja neuropsykologisen valmennuksen keinoja sovelletaan usein perhetyössä.

Perhekuntoutus voi olla sekä laitosmuotoinen, ryhmämuotoinen että kotiin vietävä, intensiivinen avohuollon tukitoimi. Kuntoutusta pyritään järjestämään koko perheelle. Myös ensikotipalvelua ja päihdeperhekuntoutusta voidaan järjestää lastensuojelun asiakasperheille. Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta on yleisesti käytössä oleva lastensuojelun tukitoimi, em. palveluja voidaan myöntää myös sosiaalihuoltolain perusteella. Toiminnan järjestäjänä toimivat usein kunnat itse, mutta palvelua myös ostetaan mm. järjestöiltä ja ammatillista tukihenkilötoimintaa palveluntuottajilta.

Erilaisia ryhmämuotoisia avohuollon tukitoimia tarjotaan asiakasperheille. Kunnissa toimii mm. Ihmeelliset vuodet -ryhmiä, perhekouluja ja nuorten toiminnallisia ryhmiä.

Avohuollon sijoitusta voidaan käyttää myös tukitoimena ja se voidaan toteuttaa omana toimintana tai ostopalveluna hankittuun lapsen tarpeita vastaavaan yksikköön. Lapselle ja perheelle tarjotaan tarvittaessa myös taloudellista tukea. Tukitoimia ovat myös mm. ohjaaminen varhaiskasvatukseen, perheneuvolaan, hoito- ja terapiapalveluihin tai ensi- ja turvakotiin sekä sosiaalityöntekijän tapaamiset, joissa selvitetään perheen ja lapsen asioita ja tilanteita.

1.2.3 Sijaishuolto

Sijaishuollon sosiaalityö ja asiakasohjaus

Helsinki

Sijoituksen sosiaalityö –yksikkö vastaa sijoituksen sosiaalityöstä ja sijaishuollon asiakasohjauksesta. Sijoituksen sosiaalityö vastaa huostaanotettujen lasten sosiaalityöstä. Lapsen asioista vastaavia sosiaalityöntekijöitä on 47 ja johtavia sosiaalityöntekijöitä 8. Sijaishuollon asiakasohjauksen ja valvonnan työryhmä vastaa sijaishuollon asiakasohjauksesta, sijaishuoltopaikan osoittamisesta, hankkimisesta ja valvonnasta.

Espoo

Sijaishuollon sosiaalityöhön kuuluvat sekä laitoshoidon että perhehoidon sosiaalityön tiimit, joissa työskentelee 15 sosiaalityöntekijää ja kaksi johtavaa sosiaalityöntekijää. Laitoshoidon sosiaalityön tiimi koordinoi myös laitoshoitoa tarvitsevien lasten asiakasohjausta. Yksi laitoshoidon sosiaalityöntekijä on keskittynyt asiakasohjaukseen ja sijaishuollon

valvontaan. Espooseen perustetaan vuoden vaihteessa Lastensuojelun asiakasohjauksen ja valvonnan yksikkö (LAAVA). Perhehoitoon menevien lasten asiakasohjauksesta vastaa perhehoidon tiimi.

Vantaa

Sijaishuollon sosiaalityön yksikössä on yksi laitoshoidon ja kaksi perhehoidon tiimiä. Perhehoidon työryhmässä on 11 lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää sekä kaksi johtavaa sosiaalityöntekijää. Lisäksi työryhmässä työskentelee 4 sosiaaliohjaajaa, joiden pääasiallinen tehtävä on perhehoitajien vastuutyö.

Laitoshoidossa on 7.5 lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän virkaa, yksi erityissosiaaliohjaaja sekä johtava sosiaalityöntekijä. Lisäksi 1.5 sosiaalityöntekijän tehtävät keskittyvät asiakasohjaukseen ja yhden perhehoidon koordinointiin eli sijaisperheiden rekrytoimiseen ja valmentamiseen. Asiakasohjausryhmissä tehdään suositukset lapsikohtaisista sijaishuoltopaikoista.

Turku

Huostaan otettujen lasten sosiaalityö hoidetaan Sijaishuollon sosiaalityön yksikössä. Yksikössä on työskennellyt johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi 15 sosiaalityöntekijää, 5 sosiaaliohjaajaa, 2 kirjaajaohjaajaa ja 2 toimistotyöntekijää. Toinen johtava sosiaalityöntekijä on aloittanut työskentelyn yksikössä 1.10.2021.

Sosiaalityöntekijän vastuulla on perhehoitoon, ammatillisiin perhekoteihin ja laitoksiin sijoitettujen lasten sosiaalityö. Sosiaaliohjaajat ovat työskennelleet pääosin perhehoitosijoituksissa lasten vanhempien tukijana.

Sijaishuollon sosiaalityön yksikössä toimii kolme tiimiä, jotka kokoontuvat systeemiseen tiimityöskentelyyn viikoittain. Perheterapiaresurssi on hankittu ostopalveluna

Tukipalvelut yksikössä työskentelee 4 sosiaaliohjaajaa, jotka toimivat perhehoitajan vastuutyöntekijänä tehden tiivistä yhteistyötä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Tukipalvelut yksikössä hoidetaan lapsiperhesosiaalityön ja lastensuojelun sijoitus- ja palvelupyynnöt, omien perhehoitajien ja tukiperheiden rekrytointi, valmennus ja lisäkoulutukset sekä ympärivuorokautisten sijaishuollon ja ilmoituksenvaraisten palveluiden tarkastukset ja valvonta.

Tukipalvelut yksikössä työskentelee johtava sosiaalityöntekijä, sijoittajasosiaalityöntekijä ja -ohjaaja, 2 perhehoidon rekrytoijaa, palvelukoordinaattori ja sosiaalityöntekijä, jonka tehtävänä on ollut Syty koulutusten järjestäminen, perhehoidon valmennus ja valvontatehtävät. Tukipalvelut -yksikköön kuuluvat myös 4 perhetukikeskuksissa työskentelevää sosiaalityöntekijää, joiden tehtävänä on arvioida kiireellisesti tai avohuollon sijoituksena sijoitetun lapsen ja hänen perheensä palvelutarvetta yhdessä perhekeskuksen moniammatillisen tiimin kanssa ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Tampere

Sijais- ja jälkihuollon sosiaaliasema vastaa tamperelaisten ja orivesiläisten huostaanotettujen, perheeseen tai laitokseen sijoitettujen lasten asioista. Lapset ohjautuvat sijaishuollon asiakkuuteen avohuollon lastensuojelun sosiaalityön alueasemilta silloin, kun lapselle on

tehty huostaanotto ja päätös sijoituksesta. Työskentely on jaettu lapsen sijoituspaikan mukaisesti laitoshoidon ja perhehoidon tiimeihin.

Laitoshoidon tiimissä on 7 sosiaalityöntekijää ja 1 johtava sosiaalityöntekijä. Perhehoidon tiimissä on 9 sosiaalityöntekijää, 4 perhehoidon ohjaajaa ja 1 sosiaalityöntekijä.

Lastensuojelu asiakasohjauksesta vastaa asiakasohjausyksikkö Luotsi. Sijaishuoltopaikkaa lastensuojelulaitokseen ja luvanvaraiseen perhehoitoon haetaan Laitospalvelut Luotsi-työryhmästä. Lapsen asioista vastaava kunnan sosiaalityöntekijä tekee pyynnön sijaishuoltopaikan etsimiseksi Laitospalvelut Luotsi-työryhmälle. Laitospalvelut Luotsi tarkastaa ja valvoo käytössä olevia sijaishuoltopaikkoja.

Oulu

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä pysyy samana koko lapsen lastensuojelun asiakkuuden ajan. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa sijaishuollossa olevan lapsen tarpeiden mukaisten palveluiden järjestämisestä sijaishuollon aikana. Perhehoitoon sijoitusta valmistellessaan lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tekee yhteistyötä perhehoidon tukiyksikön sosiaalityöntekijän kanssa.

<u>Kuntien oma laitoshoidon tuotanto</u>

Helsinki

Helsingillä on lasten ja nuorten vastaanottolaitokset sekä pitkäaikaisempaa hoitoa antavia lastenkoteja. Laitospaikkoja on yhteensä 246. Lasten vastaanotossa on 18 paikkaa ja nuorten vastaanotossa 42 paikkaa. Pidempiaikaisempaa hoitoa antavia lastenkoteja on 6, joissa paikkoja 186. Näistä koulullisia lastenkoteja on kaksi: Lemmilän lastenkoti Hyvinkäällä ja Outamon lastenkoti Lohjalla.

Espoo

Espoossa on lasten ja nuorten vastaanottokodit sekä kaksi lastenkotia pidempiaikaista sijaishuoltoa tarvitseville lapsille ja nuorille sekä avohuollon sijoituksiin keskittynyt osasto. Laitospaikkoja on yhteensä 63, joista vastaanottopaikkoja 28.

Vantaa

Vantaalla on vastaanottotoiminnasta vastaava Lasten ja nuorten vastaanottotoiminnan yksikkö. Vastaanotto-osastoja on yhteensä neljä, joista kaksi on suunnattu yli 13-vuotiaille, yksi alakouluikäisille ja tarvittaessa sitä nuoremmille. Neljäs osasto vastaa etupäässä lyhytkestoisista avohuollon sijoituksista eri-ikäisille lapsille. Vastaanotto-osastoilla on yhteensä 28 asiakaspaikkaa. Lisäksi Vantaalla toimii 26 vastaanottoperhettä.

Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö vastaa huostaanotettujen lasten laitoshoidosta. Kuntouttavan sijaishuollon asiakaspaikkoja on yhteensä 20 kolmessa eri toimipisteessä.

Turku

Vähäheikkilän perhetukikeskuksessa on toiminnassa yksi vastaanotto-osasto (7 paikkaa).

Mäntymäen perhetukikeskuksessa on kolme vastaanotto-osastoa (18 paikkaa) ja yksi tehostetun kotiinpäin tehtävän perhetyön osasto, joka tuottaa avoperhekuntoutusta ja ympärivuorokautista perhekuntoutusta.

Päivystysperheyksikkö koordinoi ja tukee päivystysperhesijoituksia, järjestää lapsen ja vanhemman tapaamisia sekä arvioi sijoitusten tilannetta yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Vakka-Suomen lastenkoti (7 paikkaa) vastaa ensisijaisesti nk. koulupudokkaiden palvelutarpeeseen, sijoitukset ovat pääosin avohuollon sijoituksia.

Viisi lastenkotia pääasiassa huostaan otetuille lapsille ja nuorille: Lakkatien erityislastenkoti (18 paikkaa), Puolukkatien lastenkoti (18 paikkaa), Moikoisten lastenkoti (12 paikkaa), Maksalankadun lastenkoti (12 paikkaa), Virusmäen lastenkoti (7 paikkaa).

Tampere

Tampereen kaupungin perhetukikeskuksia on kolme. Perhetukikeskuksissa pitkäaikaista osastohoitoa tarvitseville on 14 paikkaa ja kiireellistä osastohoitoa vaativille 31 paikkaa. Lisäksi yksi avohuollon osasto, jossa 7 asiakaspaikkaa. Kotipysäkki -palvelu (intensiivinen perhetyö) on vaihtoehtona kiireelliselle sijoitukselle silloin kun nuoren kotona asuminen on mahdollista , asiakaspaikkoja on 7.

Oulu

Oulun kaupungin ainoa 14 paikkainen lastenkoti Metsola toimii vastaanotto- ja arviointiyksikkönä.

<u>Sijaishuollon ostopalvelut</u>

Helsinki, Vantaa, Kerava, Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi, Lohja, Inkoo, Siuntio ja Karviainen, Keusote (Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen, Nurmijärvi, Tuusula), Sipoo, Porvoo, Askola ja Loviisa ovat kilpailuttaneet yhdessä ympärivuorokautisen sijaishuollon palvelut ja sopineet siihen liittyvästä valvontayhteistyöstä. Puitesopimus astui voimaan 1.1.2019. Kyseessä on ns. dynaaminen puitesopimusjärjestely, joka avataan tarpeen mukaan. Nykyinen puitesopimuskausi päättyy 31.12.2022.

Myös muissa kuutoskaupungeissa on tehty seudulliset kilpailutukset.

Turku on kilpailuttanut dynaamisen puitesopimusjärjestelyn mukaisesti sosiaalityön ja lastensuojelun tukipalvelut sekä lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon palvelut. Ympärivuorokautisten palveluiden puitesopimuskausi on alkanut 1.1.2021 ja se on voimassa 31.12.2024 asti.

Perhehoito ja järjestämistavat

Helsinki

Omana perhehoitona tuotetaan vastaanottoperhetoimintaa ja pitkäaikaista perhehoitoa.

Lastensuojelun palvelut -yksikkö vastaa vastaanottoperhetoiminnan järjestämisestä. Sijoituksen sosiaalityön yksikön perhehoidon palvelut vastaa pitkäaikaisen perhehoidon järjestämisestä. Perhehoitoa järjestetään sekä omana että ostettuna toimintana. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä ja perhehoitajan vastuutyöntekijänä toimiva sosiaaliohjaaja työskentelevät työparina. Perhehoitajien tukityössä työskentelee myös mm. erityissosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaajia ja psykologeja.

Espoo

Perhehoidon tiimi vastaa perhehoidon järjestämisestä. Käytössä on sekä omia sijaisperheitä että ostopalveluna hankittavaa perhehoitoa.

Vantaa

Pitkäaikaisen perhehoidon palvelut sijoittuvat sijaishuollon toimintayksikköön. Vastuusosiaalityöntekijöiden lisäksi yksikössä työskentelee neljä sosiaaliohjaajaa perhehoitajien tukena. Perhehoitajat saavat tukea mm. sosiaaliohjauksen, työnohjauksen ja mentoroinnin muodossa. Jokaisen uuden sijoituksen alussa sijaisvanhemmille tarjotaan kahden vuoden sosiaaliohjausjakso. Perhehoitoa järjestetään sekä omana että ostettuna toimintana.

Turku

Lapsen asioista vastaavat sosiaalityöntekijät ja sijoitetun lapsen vanhempaa tukevat sosiaaliohjaajat työskentelevät sijaishuollon sosiaalityön yksikössä.

Tukipalvelut yksikkö rekrytoi lyhyt-, ja pitkäaikaisia perhehoitajia ja koordinoi valmennukset. Osa perhehoidosta järjestetään ostopalveluna. Tukipalvelut yksikön sosiaaliohjaajat tukevat omia toimeksiantosuhteisia perhehoitajia.

Seutukunnallista yhteistyötä on tehty sijaishuoltoyksikkö Tammen kanssa päivystysperhetoiminnassa ja toimeksiantosuhteisen perhehoidon kehittämisessä. Perhehoidon valmennusta tuotetaan omana palveluna ja tarvittaessa ostopalveluna puitesopimuspalveluntuottajilta.

Tampere

Perhehoito toteutetaan pääosin omana tuotantona. Perheistä löytyy päivystysperheitä ja perheitä pitkäaikaisesti sijoitetuille lapsille. Perheiden asiakasohjauksesta ja perheiden kouluttamisesta vastaa Perhehoito Luotsi. Luotsi vastaa sijais- ja tukiperheiden rekrytoimisesta ja valmentamisesta, tukee sijaisvanhempia hoito- ja kasvatustehtävässään sekä toimii yhteystahona, kun lapselle etsitään sijaisperhettä.

Oulu

Lapsen sijoitusta perhehoitoon arvioidessaan ja järjestäessään lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tekee yhteistyötä perhehoidon tukiyksikön sosiaalityöntekijöiden kanssa.

Perhehoidon tukiyksikkö etsii lapsen tarpeita vastaavan perheen Oulun kaupungin kanssa sopimuksen tehneistä perheistä. Tarvittaessa perhehoito järjestetään ostopalveluna. Perhehoidon tukiyksikkö vastaa perhehoitajien kouluttamisesta ja perheiden hyväksymisestä. Lisäksi tukiyksikkö järjestää perhehoitajille täydennyskoulutusta. Perhehoidon tukiyksiköstä tarjotaan perhehoitajille sijoituksen onnistumisen tueksi kaupungin omaa alkuohjausta ensimmäisen vuoden ajan. Kaupunki järjestää myös omaa jälkihuollon ohjauspalvelua.

Sijaishuollon valvonta

Sijaishuollossa sekä perhehoitoa että laitoshoitoa tulee valvoa, mutta toimintakäytännöt ovat olleet erilaisia. Luvanvaraiseen ja ammatilliseen perhehoitoon sekä laitoshoitoon kohdistuu useamman viranomaistahon valvontatoimia kuin toimeksiantosopimussuhteiseen perhehoitoon. Lapsikohtainen valvonta on lapsen vastuusosiaalityöntekijän vastuulla kaikissa sijoitusmuodoissa.

AVI, Valvira ja sijaintikunnat suorittavat ennakoivaa valvontaa toimilupiin liittyvissä kysymyksissä. Samat tahot osallistuvat reaktiiviseen ja suunnitelmalliseen valvontaan. Lisäksi tähän osallistuvat laillisuusvalvojat Oikeuskansleri ja Eduskunnan oikeusasiamies. Kunnissa on erilaisia käytäntöjä siinä, miten valvontaa suoritetaan ja resursoidaan.

Helsinki

Sijaishuollon asiakasohjausyksikkö vastaa sijaishuollon ennakollisesta, suunnitelmallisesta ja reaktiivisesta valvonnasta, sekä vastaa sekä omien laitosten että ostopalveluiden valvonnasta. Helsingin sijaishuollon asiakasohjauksessa työskentelee päällikkö ja sijaishuollon valvontaan on kohdennettu noin 3 henkilön vuotuinen työpanos.

Vuoden 2018 aikana valmisteltiin ja sovittiin valvontayhteistyöstä yhteiseen puitesopimusjärjestelyyn kuuluneiden Uudenmaan kuntien kanssa 1.1.2019 lähtien. Puitesopimukseen osallistuneet kunnat toteuttavat yhdessä suunnitelmallista valvontaa ja sopimusvalvontaa. Valvontatoimintaa ohjaa Uudenmaan kuntien yhteinen puitesopimuksen ohjausryhmä, missä on kuntien sosiaalihuollon tai lastensuojelun johtotason edustus. Lisäksi kokoontuu säännöllisesti valvontatyöryhmä, missä on mukana valvontayhteistyössä mukana olevien kuntien työntekijöitä. Valvontatyöryhmässä keskustellaan käytännön valvontatyöhön liittyvistä kysymyksistä ja sovitaan niistä. Puitesopimuksessa mukana on 381 laitoshuollon yksikköä, 74 luvanvaraisen ammatillisen perhehoidon yksikköä ja 20 toimeksiantosuhteisen perhehoidon palveluntuottajaa.

Espoo

Laitoskohtaista valvontaa tehdään yhteistyössä Uudenmaan kilpailutuksessa mukana olevien kuntien kanssa. Valvontaan on käytettävissä yksi sijaishuollon sosiaalityöntekijä. Vuodenvaihteessa uusi Lastensuojelun asiakasohjauksen ja valvonnan yksikkö (LAAVA) aloittaa toimintansa.

Vantaa

Laitoskohtaista valvontaa tehdään yhteistyössä Uudenmaan kilpailutuksessa mukana olevien kuntien kanssa. Lastensuojelun yhteisissä toiminnoissa aloitti vuonna 2019 uusi valvonta- ja laatutiimi, joka siirtyi toukokuussa 2021 osaksi Vantaan perhe- ja sosiaalipalveluiden keskitettyä laatu, osto ja valvonta -yksikköä. Yksikön vastuulla on sekä palveluntuottajien sopimus- että sijaintikuntavalvonta. Lastensuojelun valvonta kohdistuu ensisijaisesti sijais- ja avohuollon ostopalveluihin. Lisäksi keskitetty yksikkö toimii vastuukunnan omien laitosten valvonnan ja laatutyön tukena. Lapsikohtaista valvontaa tehdään sijaishuollon sosiaalityön yksikössä osana asiakastyötä.

Turku

Tukipalvelut yksikkö toteuttaa ennakollista valvontaa lastensuojelun ympärivuorokautisia palveluita tuottaviin yksiköihin. Tukipalvelut yksikön nimetyt työntekijät toteuttavat valvontakäynnin sijaishuoltopaikkaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tekemän huoli-ilmoituksen perusteella silloin, kun palvelun aikana havaitaan puutteita tai epäkohtia. Valvontatyötä tehdään yhteistyössä kilpailutukseen osallistuneiden seutukuntien kanssa.

Tukipalvelut -yksikössä on kehitetty valvonnanprosessi Huomaa lapsi (nk. HuLa-Malli), valvontakäynnillä haastatellaan oman kunnan sijoitettavat lapset ja mahdollisesti myös heidän vanhempansa. Valvonnan toteuttamisesta lähetetään tieto lapselle ja hänen vanhemmilleen. Lapsen vastuusosiaalityöntekijä osallistuu valvontakäynnille mahdollisuuksien mukaan.

Palvelun aikainen Ilmoituksenvaraisten sosiaalipalveluiden valvonta toteutetaan Tukipalvelut yksikössä sosiaalityöntekijän tekemän huoli-ilmoituksen perusteella. Ilmoituksenvaraisten palveluntuottajien ennakollinen valvonta toteutetaan palvelualueen hallinnossa.

Tampere

Lastensuojelun asiakasohjaus Luotsin Laitospalvelut Luotsi ja Perhehoito Luotsi vastaavat keskitetysti Tampereen ja 11 muun Luotsi-alueen kunnan lastensuojelun sijaishuollon asiakasohjauksesta perhehoitoon ja laitoshoitoon. Luotsi-työryhmillä on myös valvonnallinen vastuu siitä, että yksityisiltä palveluntuottajilta ostetut sijaishuollon palvelut täyttävät puitesopimuksien liitteinä olevissa palvelukuvauksissa ilmoitetut laatuvaatimukset.

Oulu

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa sijaishuollossa oleva lapsen edun toteutumisesta ja siitä, että lapsi saa tarpeitaan vastaavan hoidon, tuen ja palvelut. Sosiaalityöntekijä tekee yhteistyötä sijaishuoltopaikan kanssa ja tapaa lasta riittävän usein, jotta luottamuksellinen suhde lapsen kanssa syntyy. Epäkohtia havaittaessa ne käydään läpi joko perhehoitajan kanssa tai muun palveluntuottajan kanssa.

Lastensuojelun laitoshoidon valvonta on keskitetty yhdelle henkilölle. Ilmi tulleista epäkohdista sosiaalityöntekijä tai esimies ilmoittaa laitoshoitoa valvovalle henkilölle. Epäkohdan vakavuudesta riippuen Oulun kaupunki voi asettaa yksikön sijoituskieltoon siihen saakka, että epäkohdat on korjattu. Yksikköön tehdään valvontakäynti ja käynneillä on valvonnasta vastaavan henkilön mukana voi olla joko yksikköön sijoitetun lapsen sosiaalityöntekijä, palveluesimies tai lastensuojelun erityisasiantuntija.

1.2.4 Jälkihuolto

Toteuttamistapa

Helsinki

Lastensuojelu järjestää alle 18-vuotiaiden lasten jälkihuollon ja Nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö (Nuso) järjestää yli 18-vuotiaiden jälkihuollon. Nuson jälkihuollossa työskentelee 4 johtavaa sosiaalityöntekijää, 25 sosiaalityöntekijää ja 23 sosiaaliohjaajaa neljässä eri tiimissä. Yksi johtava ohjaaja ja asumisohjaaja toimivat jälkihuollossa tuetun asumisen välivuokrausta koskevissa tehtävissä. Kaikilla jälkihuollon asiakkaana olevilla nuorilla on nimetty sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjausta on tarjolla nuorille tarpeen mukaan.

Espoo

Jälkihuollossa työskentelee kuusi sosiaalityöntekijää. Nuorten tukitiimin viisi sosiaaliohjaajaa antavat ohjauspalvelua jälkihuoltonuorille.

Vantaa

Vantaalla jälkihuolto siirtyi 1.1.2021 Aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen palveluyksikköön osaksi nuorten sosiaalityötä. Yksikössä työskenteli vuonna 2021 viisi sosiaalityöntekijää, kymmenen sosiaaliohjaajaa ja johtava sosiaalityöntekijä. Vuoden 2021 kuluessa yksikössä aloitti myös sairaanhoitaja. Jälkihuollon sosiaalityön resurssia kasvatettiin alkuvuonna 2020 jälkihuolto-oikeuden ikärajan noston vuoksi. Yksikössä työskennellään 18-vuotta täyttäneiden Vantaan jälkihuoltoon oikeutettujen nuorten kanssa. Vantaalle muuttaneiden, muiden kuntien jälkihuoltoon oikeutettujen nuorten jälkihuoltotyö hoidetaan nuorten sosiaalityön työryhmässä. Niiden nuorten, jotka jäävät asumaan sijaisperheeseen 18 vuotta täytettyään, sosiaalityö hoidetaan sijaishuollon yksikössä.

Vantaalla kullakin 18-vuotta täyttäneellä nuorella on omana työntekijänä sosiaalityöntekijänä. Palveluna on oma sosiaaliohjaus ja tarvittaessa nuorelle ostetaan vankempaa tukea ostopalveluna. Yksikön sairaanhoitaja työskentelee sekä sosiaalityöntekijän että -ohjaajan työparina nuoren asiassa pääasiassa päihde- ja mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Sairaanhoitaja myös edelleen ohjaa nuorten tarvittavien terveyspalveluiden piiriin. Vantaalla ostopalveluna nuorille hankitaan pääosin intensiivistä tuettua asumista sekä asumispalvelua.

Turku

Turun jälkihuollossa työskentelee johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi kuusi sosiaalityöntekijää ja yhdeksän sosiaaliohjaajaa, etuuskäsittelijä/toimistosihteeri. Yksikössä hoidetaan jälkihuollettavan, hänen puolisonsa ja jälkihuollettavan alaikäisten lasten sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukainen sosiaalityö.

Sosiaaliohjaajien tehtävänä on tukea nuorta itsenäisessä asumisessa ja muussa elämänhallinnassa. Osa jälkihuollettavista jää sijaishuoltopaikkaan 18 vuotta täytettyään ja näiden nuorten jälkihuolto hoidetaan jälkihuollossa.

Jälkihuolettaville nuorille voidaan hankkia esimerkiksi asumispalvelua (erityistä tukea tarvitseville) tai ammatillinen tukihenkilö ostopalveluna.

Jälkihuoltoyksikössä hoidetaan myös Turkuun muuttaneen, toisen kunnan jälkihuollettavan sosiaalityö. Jälkihuoltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä jälkihuollettavan vastuukunnan kanssa.

Tampere

Sijais- ja jälkihuollon sosiaaliasemalla jälkihuollon asiakkuudessa ovat tamperelaiset pitkäaikaisessa sijoituksessa olleet 18-vuotta täyttäneet lapset ja nuoret sekä heidän perheensä. Muilta paikkakunnilta muuttaneet jälkihuollon palvelun asiakkaat hoidetaan aikuissosiaalityössä ja alaikäiset jälkihuollon asiakkaat ovat pääsääntöisesti lastensuojelun avohuollon sosiaalityön asiakkuudessa. Jälkihuollon tiimissä on 4 sosiaalityöntekijää, 4 jälkihuollon ohjaajaa, johtavana sosiaalityöntekijänä toimii laitoshoidon tiimin johtava sosiaalityöntekijä.

Oulu

Sijaishuollon päättyessä ja lapsen siirtyessä jälkihuoltoon hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä pysyy samana. Oulun kaupungilla on viisi jälkihuollon ohjaajaa, jotka pyrkivät aloittamaan työskentelyn ohjattavan kanssa jo noin puoli vuotta ennen jälkihuoltoon siirtymistä. Jälkihuollon ohjausta järjestetään tarpeen mukaan myös ostopalveluna muun muassa toisella paikkakunnalla asuville. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa jälkihuoltosuunnitelman tekemisestä ja siitä, että lapsi / nuori saa suunnitelmassa tarpeellisiksi katsotut tuet ja palvelut. Tarpeen mukaan nuoren jälkihuollon asiakkuus siirretään yhteistyössä uuteen kotikuntaan, joka järjestää nuoren tarvitsemat jälkihuollon palvelut. Oulu vastaa jälkihuoltosuunnitelman laatimisesta yhdessä nuoren kotikunnan kanssa.

1.3 Sosiaalihuollon asiakkaana olevat erityistä tukea tarvitsevat lapset

Nykyisen sosiaalihuoltolain myötä osa perheistä, jotka aiemmin olivat lastensuojelun asiakkaita, saa palvelut nyt yleisen sosiaalihuollon kautta (ks. tarkemmin luku 1.1). Tämän vuoksi lastensuojelun Kuusikko-raportointia on haluttu laajentaa osittain myös yleisten perhepalvelujen puolelle.

Sosiaalipalveluissa erityistä tukea tarvitsevasta lapsesta on kyse silloin (1302/2014 § 3), kun

1) lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa hänen terveyttään ja kehitystään, tai
2) lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään tai,
3) lapsi on erityisen tuen tarpeessa koska hänellä on vaikeuksia saada ja hakea tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja kognitiivisen tai psyykkisen vamman tai sairauden, päihteiden ongelmakäytön tai usean yhtäaikaisen tuen tarpeen tai syyn vuoksi.

Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palveluntarvetta arvioitaessa arvion tekijän tulee olla sosiaalityöntekijä ja arvio on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta (1302/2014 § 36). Sosiaalihuollon asiakkaana olevan erityistä tukea tarvitsevan lapsen omatyöntekijän tulee olla sosiaalityöntekijä (1302/2014 § 42).

Kuutoskaupungeissa on hieman erilaisia käytäntöjä sen suhteen, minkälaisissa tilanteissa lapsi määritellään erityistä tukea tarvitsevaksi. Seuraavaksi on esitelty jokaisen kuutoskaupungin määritelmät erityistä tukea tarvitsevalle lapselle ja taulukkoon 1 on kerätty sosiaalihuollon asiakkaana olevien erityistä tukea tarvitsevien lasten lukumäärät vuonna 2021.

Helsingissä erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelut on otettu käyttöön vuonna 2017. Helsingissä erityisen tuen tarpeessa olevan lapsen sosiaalityöstä käytetään nimitystä perhesosiaalityö. Palvelutarpeen arviointi tehdään lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin ja tuen alueellisissa palvelutarpeen arvioinnin työryhmissä. Myös lastensuojelun avohuollon sosiaalityö voi ohjata asiakkaita erityiseen tukeen lastensuojelun asiakkuuden päättymisen jälkeen.

Erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tehdään päätös erityisen tuen sosiaalityön myöntämisestä. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityötä järjestetään asiakasmääriltään suurimman perhesosiaalityön työryhmän lisäksi nuorten sosiaalityössä, perheneuvolassa, maahanmuuttoyksikössä ja adoptiotoiminnassa.

Erityistä tukea tarvitsevan lapsen muut palvelut (perhetyö, tukihenkilö, ammatillinen tukihenkilö, tukiperhe, vertaisryhmät ja nuorille suunnattu asumisen tuki) sosiaalityöntekijä hakee keskitetysti lastensuojelun ja perhesosiaalityön avopalvelujen asiakasohjauksesta, joka vastaa palvelun osoittamisesta joko omasta toiminnasta tai ostopalveluna.

Espoossa erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä on perhesosiaalityön yksikön sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärä. Palvelutarpeen arvioinnin jälkeen kirjataan arvioinnin yhteenvetoon tai asiakassuunnitelmaan, että asiakas on erityisen tuen tarpeessa. Erillistä päätöstä ei tehdä. Erityisen tuen asiakkaan palveluista päättää sosiaalityöntekijä keskusteltuaan johtavan sosiaalityöntekijän kanssa. Isommat palvelujen ostot viedään asiakasohjauksen kautta, esimerkiksi suuret perhetyön ostot tai ammatillinen tukiperhe.

Vantaalla arvio lapsen erityisen tuen tarpeesta tehdään palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Erillistä päätöstä erityisen tuen tarpeesta ei tehdä vaan lapselle tehdään päätökset hänelle myönnettävistä sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista. Palvelut, kuten perhetyö ja ammatillinen tukihenkilötoiminta haetaan asiakasohjauksen kautta ja palvelut voidaan järjestää omana tai ostopalvelutuotantona.

Turussa sosiaalipäivystys ottaa vastaan uudet lapsiin liittyvät yhteydenotot ja lastensuojeluilmoitukset. Sosiaalipäivystyksen sosiaalityöntekijä arvioi seitsemässä päivässä, aloitetaanko lapsen palvelutarpeen arviointi sosiaalihuolto- ja/tai lastensuojelulain mukaisesti.

Uuden asiakkaan osalta lapsiperhesosiaalityön sosiaalityöntekijä tekee palvelutarpeen arvion kolmen kuukauden kuluessa ja arvioi, kuuluuko asiakas lapsiperhesosiaalityöhön (erityisen tuen lapsen asiakkuus tai koko perheen lapsiperhesosiaalityön asiakkuus), lastensuojeluun tai johonkin muuhun palveluun vai onko palvelutarpeen arviointi ollut riittävä keino. Erityisen tuen lapsi ja perhe tai lapsiperhesosiaalityön perhe voivat saada seuraavanlaisia palveluja:

- sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen ja perhetyön palvelut sosiaalityön systeemisessä työotteessa, perheryhmiä
- ostopalvelut: ammatillinen tukihenkilö, perhetyö, kotiin vietävä perhearviointi, kotiin vietävä vanhemmuuden arviointi, kotiin vietävä perhekuntoutus, avopäihdekuntoutus, ensikotipalvelut, tukiperhepalvelut, ympärivuorokautinen lasten kotihoito, kriisiperhetyö ja ammatillinen tukihenkilö.

Lastensuojelun avohuollon tai jälkihuollon asiakkaana olevan perheen osalta erityisen tuen palvelupäätökset ja tuki toteutetaan lastensuojelun avohuollossa tai jälkihuollossa.

Tampereella ei tehdä erityisen tuen päätöksiä. Erityistä tukea tarvitsevat lapset ovat lapset, jotka siirtyvät sosiaalihuollon asiakuuteen.

Oulussa ei tehdä erityisen tuen päätöksiä, vaan tehdään päätös sosiaalihuollon asiakkuudesta. Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten määrässä ovat mukana kaikki lapset, joilla palvelutarpeen arvioinnin jälkeen on alkanut sosiaalityöntekijän asiakkuus.

Taulukko 1. Sosiaalihuollon asiakkaana olevat erityistä tukea tarvitsevat lapset vuonna 2021

	Helsinki[1]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
0–17-vuotiaat yhteensä	**1 992**	**2 281**	**2 547**	**1 510**	**1 865**	**1 040**	**11 235**
0–2-vuotiaat	107	651	335	88	79	70	1 330
3–6-vuotiaat	399	406	519	293	275	156	2 048
7–12-vuotiaat	873	682	876	582	739	424	4 176
13–15-vuotiaat	380	326	608	316	334	248	2 212
16–17-vuotiaat	233	216	209	231	438	142	1 469

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

2 LASTENSUOJELUN KOKONAISUUS

Lastensuojelulain mukaiset palvelut ja tukimuodot on jaettu raportissa avohuoltoon, lasten sijoituksiin kodin ulkopuolelle sekä jälkihuoltoon. Lukuun ottamatta lukua 1.3, jossa tarkastellaan sosiaalihuollon asiakkaana olevia erityistä tukea tarvitsevia lapsia, raportissa ei käsitellä palveluja ja tukitoimia, joilla edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia silloin, kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana. Yleisen sosiaalihuoltolain mukaiset lapsiperheiden palvelut sekä muu ennaltaehkäisevä työ, jota tehdään muun muassa äitiys- ja lastenneuvoloissa, varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja nuorisotyössä, on rajattu tarkastelun ulkopuolelle. Lastensuojelun asiakkaan sosiaalihuoltolain perusteella saamia palveluita tai kustannuksia ei käsitellä tässä raportissa. Lastensuojelun asiakkaana oleva lapsi ja perhe voi saada runsaasti palveluita sosiaalihuoltolain perusteella.

2.1 Lastensuojeluasian vireille tulo

Lastensuojeluasia tulee vireille, kun sosiaalityöntekijä tai muu sosiaalihuollon työntekijä on vastaanottanut lastensuojeluilmoituksen. Lastensuojeluasia voi tulla vireille myös hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeessa olevasta lapsesta. Lisäksi 1.3.2010 alkaen on ollut voimassa ennakollista lastensuojeluilmoitusta koskeva säännös. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä ennen lapsen syntymää, jos on perusteltua syytä olettaa, että lapsi tarvitsee lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.

Useimmiten lastensuojeluasia tuli kuutoskaupungeissa vireille lastensuojeluilmoituksen perusteella. Lastensuojeluilmoituksia tehtiin kuutoskaupungeissa vuonna 2021 kaikkiaan 61 638 yhteensä 31 300 lapsesta. Lastensuojeluilmoitusten lisäksi lastensuojeluasia voi tulla vireille myös yhteydenotolla sosiaalihuoltoon lastensuojelutarpeen arvioimiseksi. Tällaisia yhteydenottoja tehtiin yhteensä 3 106 kaikkiaan 2 954 lapsesta. Hakemuksia lastensuojelutarpeen selvittämiseksi tehtiin 389 ja ennakollisia lastensuojeluilmoituksia tehtiin 701. (Liite 4C/1)

Edellisten lisäksi lastensuojelutarve voi tulla esiin esimerkiksi toimeentulotukiasiakkuudessa tai ennalta ehkäisevässä sosiaalityössä, jolloin sosiaalityöntekijä itse havaitsee lastensuojelutarpeen ja voi alkaa tehdä palvelutarpeen arvioita. Tällaisia tapauksia oli kuutoskaupungeissa vuonna 2021 yhteensä 1 121 ja ne kohdistuivat 1 048 lapseen. (Liite 4C/1)

Taulukko 2. Lastensuojeluasian vireille tulo kuutoskaupungeissa vuonna 2021[1]

	Helsinki[2]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Lastensuojeluilmoitukset	19 025	8 718	12 050	7 246	5 410	9 189	61 638
Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi	1 453	74	576	250	293	460	3 106
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	158	..	196	0	35	..	389
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	449	16	459	0	183	14	1 121
Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset	263	87	77	101	65	108	701

[1] Sama lapsi voi olla luvuissa useaan kertaan.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

2.1.1 Lastensuojeluilmoitukset

Vuoden 2021 aikana kuutoskaupungeissa tehtiin yhteensä 61 638 lastensuojeluilmoitusta. Edellisvuoteen verrattuna kaikkien kuutoskaupunkien lastensuojeluilmoitusten lukumäärä lisääntyi. Eniten lastensuojeluilmoitusten lukumäärä lisääntyi Vantaalla (+13,9 %) ja Tampereella (+13,3 %). Muissa kaupungeissa muutos edelliseen vuoteen verrattuna vaihteli Oulun 8,6 prosentista Turun 2,8 prosenttiin. Lastensuojeluilmoituksista neljä viidestä oli viranomaisen tekemiä. Pääkaupunkiseudulla viranomaisen tekemien lastensuojeluilmoitusten osuus oli 82,1–85,2 prosenttia, muissa kaupungeissa 73,6–78,9 prosenttia. Viranomaisista eniten ilmoituksia tekivät terveyspalvelut. (Liitteet 4C/1 ja 5E)

Kuutoskaupungeissa on koulutettu mm. varhaiskasvatuksen, peruskoulun ja terveydenhuollon henkilökuntaa lastensuojeluilmoitusten tekemisen ja siihen kohdistuvan velvollisuuden osalta. Tämä selittää osaltaan sitä, että lastensuojeluilmoituksia tehdään vuosittain enenevissä määrin. Kaikissa kuutoskaupungeissa lastensuojeluilmoituksen voi tehdä sähköisenä tai puhelimitse.

Kuvio 2. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä vuosina 2017–2021[1]

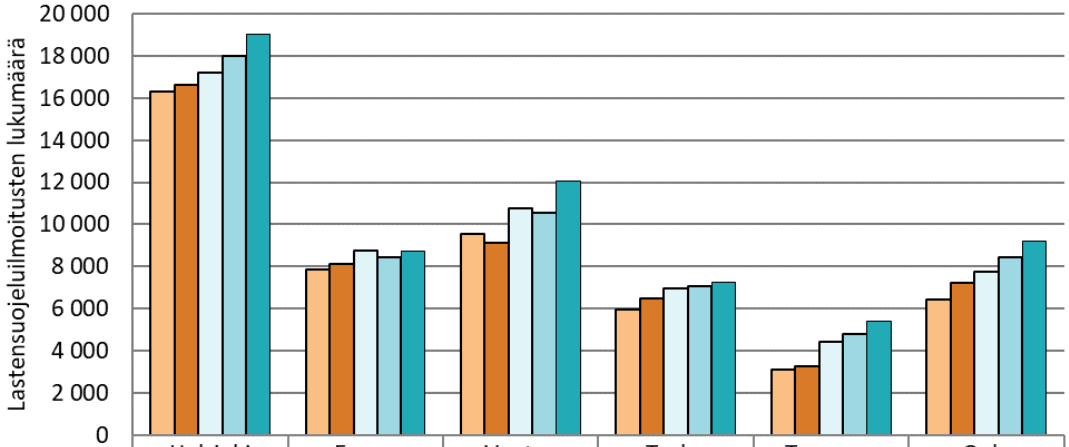

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
2017	16 311	7 879	9 534	5 966	3 108	6 418
2018	16 610	8 141	9 144	6 497	3 290	7 222
2019	17 183	8 739	10 772	6 956	4 441	7 740
2020	18 023	8 460	10 580	7 048	4 773	8 458
2021	19 025	8 718	12 050	7 246	5 410	9 189

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Lastensuojelulaki velvoittaa kuntia pitämään rekisteriä lastensuojeluilmoituksista. Rekisteriin täytyy kirjata lastensuojeluilmoitusten lukumäärätietojen lisäksi muun muassa syyt, joiden perusteella ilmoitukset on tehty. Taulukossa 3 on esitetty kuutoskaupungeissa vuoden 2021 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset sosiaalityöntekijän arvioiman tärkeimmän ilmoituksen syyn mukaan. Eniten ilmoituksia oli kaikissa kaupungeissa tehty kehitystä vaarantavien olosuhteiden perusteella.

Taulukko 3. Vuoden 2021 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan

	Helsinki1	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Lastensuojeluilmoitukset yhteensä	**19 025**	**8 718**	**12 050**	**7 246**	**5 410**	**9 189**	**61 638**
01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve (%)	*12,9*	*15,6*	*20,6*	*14,5*	*17,1*	*16,2*	*15,8*
02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet (%)	*55,2*	*44,1*	*36,9*	*54,9*	*49,7*	*43,7*	*47,8*
03 Lapsen oma käyttäytyminen (%)	*31,9*	*40,4*	*36,1*	*30,5*	*33,2*	*40,1*	*35,1*

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Samasta lapsesta ja tilanteesta voidaan vuoden aikana tehdä lastensuojeluilmoitus useaan kertaan ja lastensuojeluilmoituksen samasta lapsesta voi tehdä useampi eri ilmoittaja. Vuonna 2021 kuutoskaupungeissa tehtiin keskimäärin 2,0 lastensuojeluilmoitusta lasta kohden. Osa lastensuojeluilmoituksen kohteena olleista lapsista on jo ennestään lastensuojelun asiakkaana.

Vuonna 2021 keskimäärin 9,3 prosenttia kuutoskaupunkien 0–17-vuotiaista oli lastensuojeluilmoituksen kohteena. Osuus oli korkein Vantaalla (11,9 %) ja Turussa (11,4 %). Taulukossa 4 on tarkasteltu lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärää suhteessa saman ikäiseen väestöön ikäryhmittäin vuonna 2021. Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden väestöosuus nousee yläkouluun siirryttäessä. Kuutoskaupunkien 13–15-vuotiaista keskimäärin 13 prosenttia oli lastensuojeluilmoituksen kohteena vuonna 2021. 16–17-vuotiaiden kohdalla väestöosuus oli vielä suurempi, 14,7 prosenttia.

Taulukko 4. Lastensuojeluilmoituksen kohteena vuonna 2021 olleiden lasten osuus saman ikäisestä väestöstä ikäluokittain

	Helsinki[1]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden osuus väestöstä (%)							
0–17-vuotiaat yhteensä	***9,0***	***7,0***	***11,9***	***11,4***	***8,5***	***10,0***	***9,3***
0–2-vuotiaat	*5,0*	*4,1*	*8,4*	*6,6*	*5,5*	*6,1*	*5,7*
3–6-vuotiaat	*6,8*	*5,8*	*9,8*	*10,2*	*6,8*	*7,2*	*7,4*
7–12-vuotiaat	*8,4*	*6,5*	*11,0*	*10,4*	*8,5*	*8,9*	*8,6*
13–15-vuotiaat	*12,7*	*10,3*	*17,3*	*15,1*	*11,3*	*13,5*	*13,0*
16–17-vuotiaat	*16,3*	*10,0*	*15,3*	*18,3*	*12,3*	*16,8*	*14,7*
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset	**9 987**	**4 615**	**5 743**	**3 325**	**3 281**	**4 349**	**31 300**
Lastensuojeluilmoituksia lasta kohden keskimäärin	*1,9*	*1,9*	*2,1*	*2,2*	*1,6*	*2,1*	*2,0*

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuvio 3. Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten osuus 0–17-vuotiaasta väestöstä vuosina 2017–2021[1] [2]

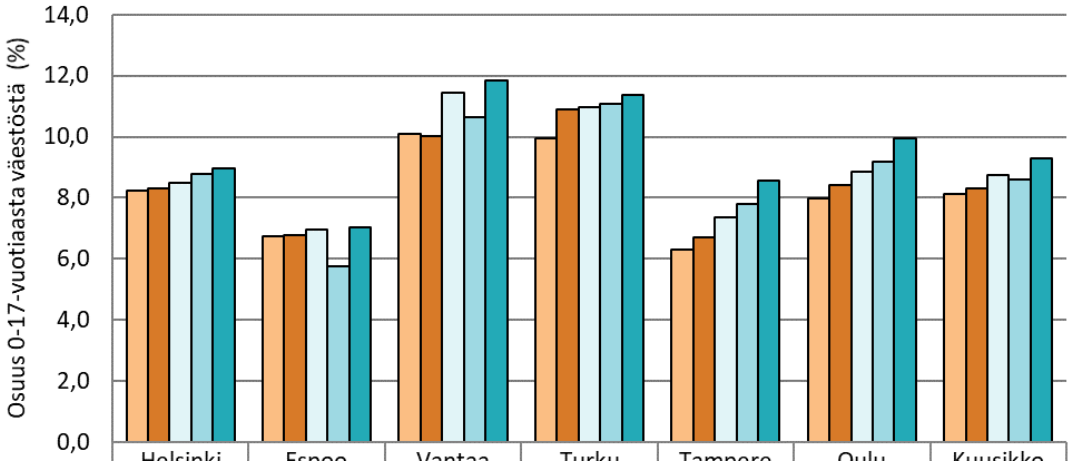

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	8,2	6,8	10,1	9,9	6,3	8,0	8,1
2018	8,3	6,8	10,0	10,9	6,7	8,4	8,3
2019	8,5	7,0	11,4	11,0	7,4	8,9	8,8
2020	8,8	5,8	10,6	11,1	7,8	9,2	8,6
2021	9,0	7,0	11,9	11,4	8,5	10,0	9,3

[1] Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 tiedot eivät ole vertailukelpoisia muihin vuosiin.
[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

2.1.2 Palvelutarpeen arviointi

Kun lastensuojeluasia on tullut vireille, sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve. Lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi, ellei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole selvästi luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita. Arvio on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta. Lastensuojelun asiakkuus alkaa, mikäli sosiaalityöntekijä toteaa palvelutarpeen arvioinnin perusteella, että lapsi tarvitsee lastensuojelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia (417/2007 § 26-27).

Kuutoskaupungeissa tehtiin vuonna 2021 yhteensä 16 342 palvelutarpeen arviota, jossa selvitettiin lastensuojelun tarve. Arvio tehtiin yhteensä 13 162 lapselle. Tämä oli 3,9 prosenttia kaikista kuutoskaupunkien 0–17-vuotiaista lapsista. Palvelutarpeen arvioita tehtiin suhteellisesti eniten 13–17-vuotiaille. Lastensuojelun tarve todettiin yhteensä 3 634 palvelutarpeen arviossa, kunnasta riippuen 5,7–35,3 prosentissa arvioita. (Liite 4C/2)

Taulukko 5. Palvelutarpeen arviot, joissa on selvitetty lastensuojelun tarve, ikäryhmittäin vuonna 2021

	Helsinki[3 6]	Espoo[4]	Vantaa[5]	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Lasten, joille tehty palvelutarpeen arvio [1], osuus väestöstä (%)							
0–17-vuotiaat yhteensä	***5,1***	***1,5***	***3,2***	***4,5***	***3,9***	***5,0***	***3,9***
0–2-vuotiaat	*3,5*	*0,8*	*2,3*	*3,0*	*2,4*	*3,9*	*2,7*
3–6-vuotiaat	*4,8*	*1,6*	*3,4*	*4,7*	*3,7*	*4,2*	*3,8*
7–12-vuotiaat	*5,3*	*1,4*	*3,1*	*4,2*	*3,7*	*4,6*	*3,8*
13–15-vuotiaat	*6,2*	*1,9*	*3,9*	*5,4*	*4,9*	*6,7*	*4,8*
16–17-vuotiaat	*6,1*	*1,5*	*3,4*	*5,5*	*5,3*	*6,2*	*4,7*
Lasten lukumäärä	**5 661**	**967**	**1 554**	**1 309**	**1 485**	**2 186**	**13 162**
Muutos 2020–2021 (%) [3 4]	*-14,9*	*..*	*-4,5*	*-3,3*	*4,9*	*15,5*	*-3,5*
Palvelutarpeen arviot yhteensä[1 2 5]	**6 610**	**1 166**	**2 673**	**1 409**	**2 148**	**2 336**	**16 342**
Arviot, joissa todettu lastensuojelun tarve	1 556	145	943	81	544	365	3 634
Arviot, joissa todettu lastensuojelun tarve (%)	*23,5*	*12,4*	*35,3*	*5,7*	*25,3*	*15,6*	*22,2*

[1] Vuoden aikana valmiiksi tehtyjen palvelutarpeen arvioiden määrä. Mukana vain ne arviot, joissa selvitetty lastensuojelun tarve.

[2] Samaa lasta koskien on voitu tehdä useampi kuin yksi arvio.

[3] Helsinki: Tilastointitavan muutos v. 2021. Vuoden 2020 luvussa on mukana myös palvelutarpeen arviointeja, joissa ei ole arvioitu lastensuojelun tarvetta.

[4] Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2021.

[5] Vantaan osalta arvioiden kokonaismäärää ei ole saatavilla, vaan luvut ovat arvion kohteena olleiden lasten määriä.

[6] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuvio 4. Lapset, joille on vuoden 2021 aikana tehty palvelutarpeen arvio (jossa on selvitetty lastensuojelun tarve) sen mukaan, onko todettu lastensuojelun tarve [1]

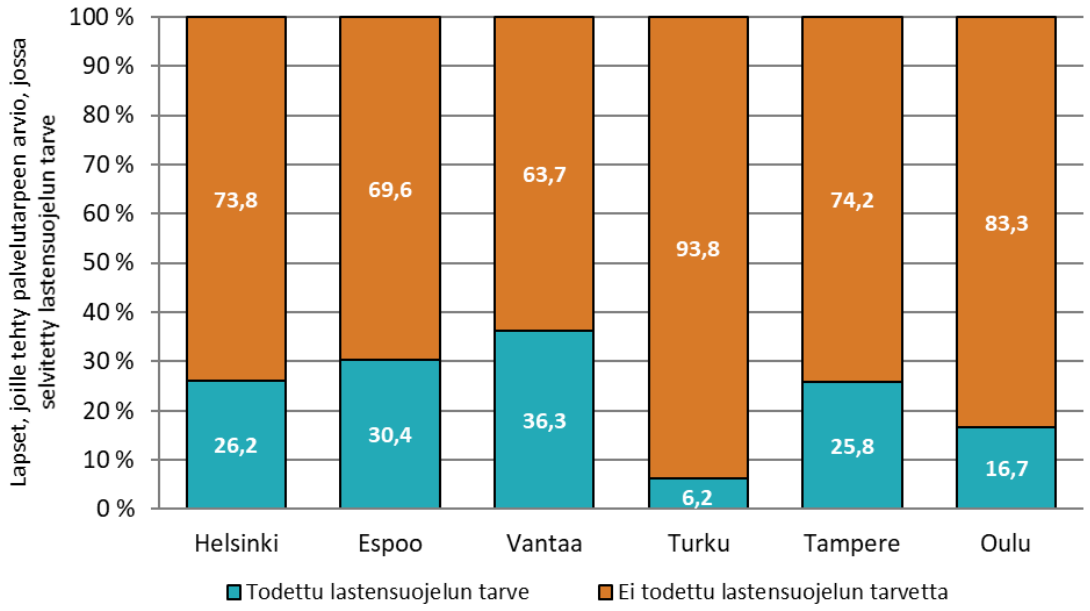

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Palvelutarpeenarvioiden prosessoinnissa ja tilastoinnissa on eroja kuntien välillä.

Helsingissä palvelutarpeen arvioinniksi tilastoidaan sosiaalihuoltolain mukaisesti kaikki tarvittavassa laajuudessa tehdyt palvelutarpeen arvioinnit lapsikohtaisesti.

Espoossa palvelutarpeen arvio avataan niille asiakkaille, joille on ensiarviotapaamisen tai -puhelun perusteella todettu tarve tehdä palvelutarpeen arvio. Luvuissa ei siis ole

asiakkaita, joita on kontaktoitu, mutta joille ei ole sen jälkeen ollut tarvetta tehdä palvelutarpeen arviota.

Vantaalla palvelutarpeen arvioinneissa on mukana ne asiakkaat, joille ensiarvion pohjalta on aloitettu palvelutarpeen arviointi palvelutarpeen arvioinnin yksiköissä. Tilastoituna ovat varsinaiset kolmen kuukauden aikana tehdyt palvelutarpeen arvioinnit.

Turussa sosiaalipäivystys päättää seitsemän päivän aikana, aloitetaanko lapsen palvelutarpeen arviointi lapsiperhesosiaalityön yksikössä. Jos palvelutarpeen arviointi aloitetaan, niin sosiaalipäivystys varaa asiakkaalle ja ilmoituksen tekijälle ajan lapsiperhesosiaalityön yksikköön (läntinen, pohjoinen ja eteläinen yksikkö). Kaikissa palvelutarpeen arvioinneissa arvioidaan aina myös mahdollinen lastensuojelun tarve. Luvuissa ovat siis kaikki lapset, joille on avattu ja tehty palvelutarpeen arviointi ja prosessi on viety päätökseen.

Tampereella perhepalveluiden sosiaaliasemilla aloitetaan palvelutarpeen arviointi, kun on todettu ensikontaktin jälkeen tarve tehdä palvelutarpeen arviointi.

Oulun luvussa ovat mukana kaikki alle 18-vuotiaille tehdyt palvelutarpeen arviot. Osa tehdään lastensuojelussa ja osa muissa sosiaalityön yksiköissä.

2.2 0–24-vuotias väestö kuutoskaupungeissa

Vuoden 2021 lastensuojelulaissa lapsena pidetään alle 18-vuotiasta ja nuorena 18–24-vuotiasta. Kuvioissa 5 ja 6 on kuvattu kunnittain 0–18-vuotiaan sekä 0–24-vuotiaan väestön osuuksia kuutoskaupungeissa vuoden 2021 lopussa.

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2021 lopussa 0–18-vuotiaita yhteensä 355 672. 0–18-vuotiaiden väestöosuudet kuntien koko väestöstä vaihtelivat Turun 15,9 prosentista Oulun 22,1 prosenttiin. 0–24-vuotiaita oli kuutoskaupungeissa yhteensä 510 697. 0–24-vuotiaiden väestöosuudet vaihtelivat kuutoskaupungeissa Helsingin 25,1 prosentista Oulun 32,1 prosenttiin (Kuvio 6).

Kuvio 5. 0–18-vuotiaan väestön osuus koko väestöstä sekä 0–18-vuotiaiden lukumäärä kuutoskaupungeissa vuonna 2021

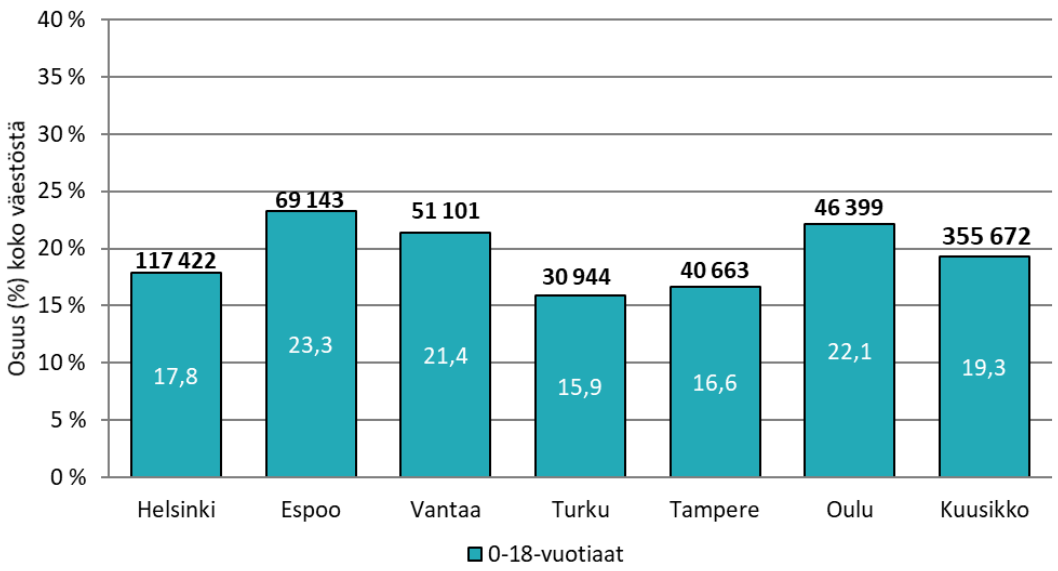

Kuvio 6. 0–24-vuotiaan väestön osuus koko väestöstä sekä 0–24-vuotiaiden lukumäärä kuutoskaupungeissa vuonna 2021

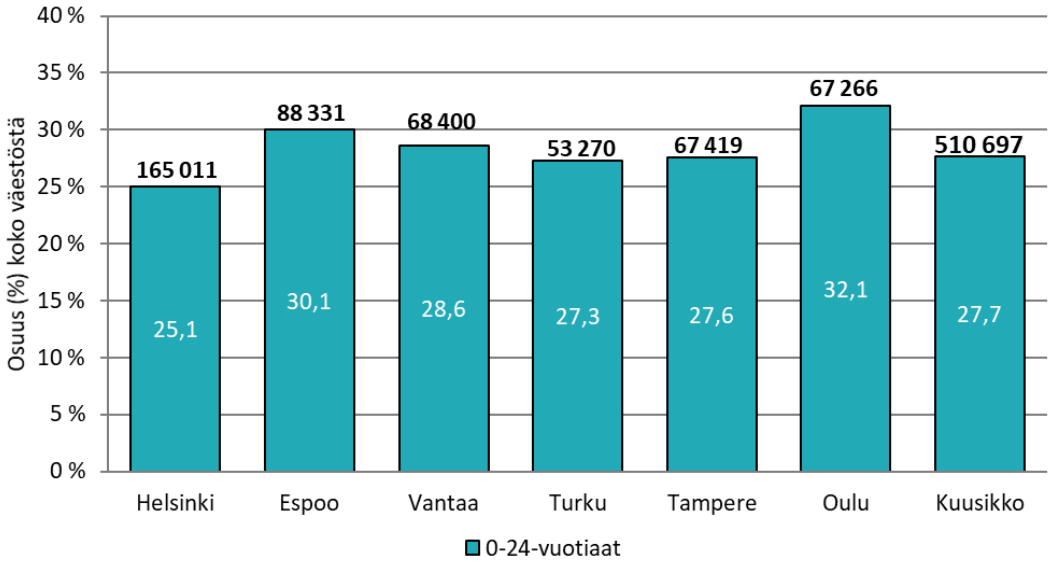

2.3 Lastensuojelun asiakkaat

2.3.1 Lastensuojelun asiakasmäärät

Lastensuojelun asiakkaana oli kuutoskaupungeissa vuonna 2021 yhteensä 17 325 0-17 vuotiasta lasta. Avohuollon asiakkaana oli 13 424 lasta ja sijoitettuna 5 704 lasta. Lisäksi kuutoskaupungeissa 18–24-vuotiaita nuoria oli jälkihuollossa 2 788. Yhteensä lastensuojelun 0–24-vuotiaita asiakkaita oli kuutoskaupungeissa 19 640.

Lastensuojelun asiakasmäärä kasvoi vuodesta 2020 Vantaalla (+13,9 %) ja pysyi Tampereella lähes edellisvuoden tasolla. Asiakasmäärä laski Helsingissä (-1,8 %), Espoossa (-5,4 %), Turussa (-2,4 %) ja Oulussa (-5,7 %). Nykyään lastensuojelun asiakkuus alkaa, mikäli palvelutarpeen arvioinnin perusteella todetaan tarve lastensuojelun palveluille, kun aiemmin asiakkuus alkoi jo silloin, kun ryhdyttiin selvittämään lastensuojelun tarvetta. Lisäksi osa aiemmin lastensuojelun alle kuuluneista palveluista on nykyisin mahdollista saada yleisen sosiaalihuollon kautta ilman lastensuojelun asiakkuutta. (Liite 5A)

Taulukko 6. Lastensuojelun asiakkaiden kokonaismäärä sekä avohuollon asiakkaana, sijoitettuna olleet lapset ja jälkihuollon piirissä olleet nuoret vuonna 2021

	Helsinki[5]	Espoo[4]	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
0–17-vuotiaat asiakkaat yhteensä[1]	**5 519**	**2 398**	**3 099**	**1 602**	**2 173**	**2 534**	**17 325**
Muutos 2020-2021 (%)[4]	*-1,8*	*..*	*13,9*	*-2,4*	*-0,9*	*-5,7*	*-0,4*
0–20-vuotiaat asiakkaat yhteensä[2]	**6 618**	**2 760**	**..**	**1 814**	**2 378**	**2 668**	**16 238**
Muutos 2020-2021 (%)[4]	*0,3*	*..*	*..*	*-2,2*	*2,4*	*-7,6*	*-17,0*
0–24-vuotiaat asiakkaat yhteensä[3]	**6 818**	**2 396**	**3 223**	**1 885**	**2 530**	**2 788**	**19 640**
Avohuollon asiakkaat, 0–17v.	4 386	2 049	1 962	1 199	1 786	2 042	13 424
Sijoitetut lapset, 0–17v.	1 853	774	976	665	713	723	5 704
Jälkihuollossa olleet nuoret, 18–24v.	1 096	446	219	355	351	321	2 788
Jälkihuollossa olleet nuoret, 18–20v.	675	282	..	229	286	201	1 673
Jälkihuollossa olleet nuoret, 21–24v.	421	164	..	126	65	120	896

[1] Luvussa mukana kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0–17 v.) henkilötunnus kertaalleen. Luvussa eivät ole mukana nuoret (18–24 v.). Sama lapsi on voinut olla vuoden aikana avohuollon asiakkaana, sijoitettuna ja/tai jälkihuollon asiakkaana.

[2] Luvussa mukana kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret (0–20 v.) henkilötunnus kertaalleen.

[3] Luvussa mukana kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret (0–24 v.) henkilötunnus kertaalleen.

[4] Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2021.

[5] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

.. Tietoa ei ole saatavissa.

Kuviossa 7 on kuvattu lastensuojelun asiakasmäärän kehitystä suhteessa saman ikäiseen väestöön vuosina 2017–2021. Vuonna 2021 kuutoskaupunkien 0–17-vuotiaista 5,1 prosenttia oli lastensuojelun asiakkaana.

Kuvio 7. Lastensuojelun 0–17-vuotiaiden asiakkaiden osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2017–2021[1 2 3]

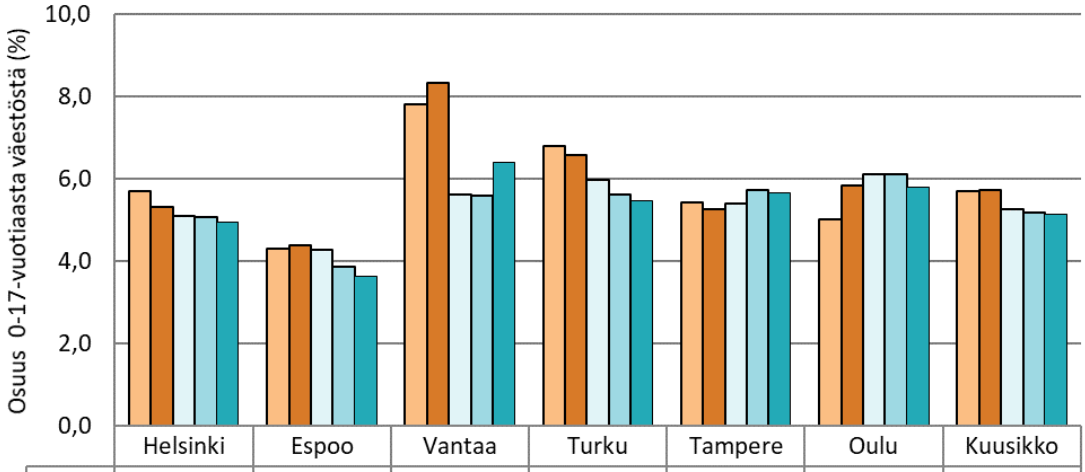

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	5,7	4,3	7,8	6,8	5,4	5,0	5,7
2018	5,3	4,4	8,4	6,6	5,3	5,8	5,7
2019	5,1	4,3	5,6	6,0	5,4	6,1	5,3
2020	5,1	3,9	5,6	5,6	5,7	6,1	5,2
2021	4,9	3,6	6,4	5,5	5,7	5,8	5,1

[1] Tässä kuviossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 luku ei ole vertailukelpoinen.
[2] Vantaan vuosien 2017–2018 avohuollon asiakkaissa on mukana sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saaneita lapsia.
[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

2.3.2 Asiakassuunnitelmat

Lastensuojelulaki edellyttää, että lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle tehdään asiakassuunnitelma (417/2007 § 30). Asiakassuunnitelmaan kirjataan ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan, lapsen ja hänen perheensä tuen tarve, palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan, sekä arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan.

Asiakassuunnitelma laaditaan yhteistyössä viranomaisen sekä lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa. Se on tärkeä asiakirja sekä työntekijälle että asiakkaalle, sillä se perustelee kaikille osapuolille, miksi lasta on tarpeen suojella, sekä antaa tiedon missä asiassa ja millä keinoin pyritään muutokseen. Asiakassuunnitelman tekeminen huolellisesti, siihen aikaa käyttäen ja yhteisesti suunnitellen on edellytys lapsen ja hänen perheensä tukemiselle ja auttamiselle. Asiakassuunnitelma laaditaan myös huostaanotetun lapsen vanhemmille. Suunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kuten päihde- ja mielenterveyshuollon kanssa.

Kuutoskaupunkien asiakassuunnitelmien lukumäärätietoja on koottu liitteeseen 4C/2. Asiakassuunnitelmien vertailu on haasteellista johtuen muun muassa kaupunkien erilaisista asiakastietojärjestelmistä. Eri kunnista kerätyt tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia.

2.4 Kokonaiskustannukset

Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat kuutoskaupungeissa 443,9 miljoonaa euroa vuonna 2021. Deflatoidut kustannukset nousivat edellisvuodesta osassa kuutoskaupungeista: Tampere (+10,6 %), Turku (+2,9 %), Oulussa (+5,1 %) ja Helsingissä (+1,1 %). Deflatoidut kustannukset laskivat edellisvuodesta Espoossa (-3,9 %). Vantaalla kustannukset pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Viimeisen viiden vuoden aikana lastensuojelun kustannukset ovat kokonaisuudessaan nousseet kaikissa kuutoskaupungeissa. (Liite 5D/1)

Suurin osa lastensuojelun kustannuksista syntyy lasten sijoituksista. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli vuonna 2021 Oulun 70,2 prosentista Helsingin 79,5 prosenttiin. Luvussa 4.8 on tarkasteltu tarkemmin sijoitusten kustannuksia. Sijoitusten hoitomuodot vaikuttavat lastensuojelun kokonaiskustannuksiin. Suurimmat kustannukset syntyvät kaikissa kaupungeissa laitoshoidosta – mitä suurempi on laitoshoidon osuus, sitä suuremmat ovat sijoitusten kustannukset.

Vuoden 2021 kustannusten tilastoinnissa ympärivuorokautinen perhekuntoutus on sisällytetty kaikkien kuntien osalta avohuollon kustannuksiin. Aikaisempina vuosina ympärivuorokautinen perhekuntoutus on huomioitu Kuusikko-raportissa kunnittain eri tavoin (ks. Kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun palvelut ja kustannukset vuonna 2020 -raportti). Lapsen sijoittaminen yhdessä vanhemman kanssa on arvioita ensisijaisesti.

Taulukko 7. Lastensuojelun vuoden 2021 kokonaiskustannusten erittely avohuollon ja sijoitusten kustannuksiin sekä deflatoitujen kustannusten muutos vuodesta 2020

	Helsinki[4]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu[3]	Kuusikko
Kokonaiskustannukset (€)	**151 291 310**	**61 855 087**	**69 498 178**	**54 059 033**	**63 300 534**	**43 924 595**	**443 928 736**
Avohuollon kustannukset [2]	31 060 183	14 329 093	17 459 472	11 874 079	14 900 534	13 100 107	102 723 468
Sijoitusten kustannukset	120 231 127	47 525 994	52 038 706	42 184 954	48 400 000	30 824 488	341 205 269
josta toimeksiantoon perustuva perhehoito	30 176 688	8 324 565	10 887 020	10 810 274	14 242 000	12 774 184	87 214 731
Kokonaiskustannukset (%)	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*
Avohuollon kustannukset [2]	*20,5*	*23,2*	*25,1*	*22,0*	*23,5*	*29,8*	*23,1*
Sijoitusten kustannukset	*79,5*	*76,8*	*74,9*	*78,0*	*76,5*	*70,2*	*76,9*
Muutos 2020–2021 (%, defl.)[1]							
Kokonaiskustannukset	*1,1*	*-3,9*	*-0,6*	*2,9*	*10,6*	*5,1*	*1,9*
Avohuollon kustannukset [2]	*16,9*	*9,7*	*28,3*	*55,8*	*16,9*	*14,0*	*20,7*
Sijoitusten kustannukset	*-2,3*	*-7,4*	*-7,6*	*-6,0*	*8,9*	*1,7*	*-2,6*
Toimeksiantoon perustuva perhehoito	*-2,4*	*6,4*	*-1,8*	*5,9*	*9,9*	*-4,5*	*1,0*

[1] Vuoden 2020 kustannukset on korotettu vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.

[2] Ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen kustannukset ovat vuodesta 2021 lähtien mukana avohuollon kustannuksissa.

[3] Oulun avohuollon kokonaiskustannuksiin sisältyvät lastensuojelun lain mukaiset myönnetyt palvelut: tukihenkilö, ammatillinen tukihenkilö, tukiperhe ja kotipalvelun kustannukset.

[4] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuviossa 8 on tarkasteltu lastensuojelun kokonaiskustannuksia suhteessa 0–20-vuotiaaseen väestöön. Lastensuojelun kokonaiskustannukset 0–20-vuotiasta asukasta kohden vaihtelivat vuonna 2021 Espoon 816 eurosta Turun 1 475 euroon. Kustannukset asukasta kohden ovat pääosin kasvaneet kaikissa kuutoskaupungeissa vuodesta 2017 eteenpäin.

Kuvio 8. Lastensuojelun kokonaiskustannukset 0–20-vuotiasta asukasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2]

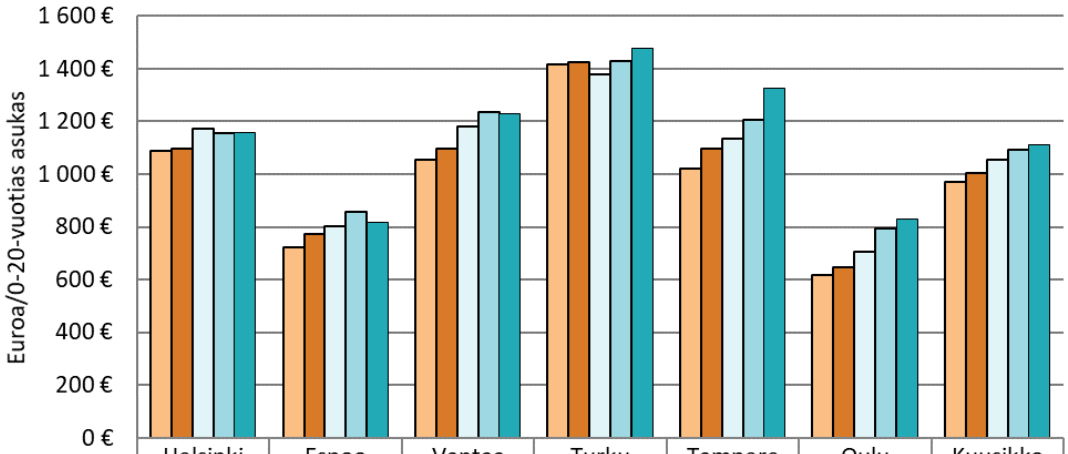

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	1 086	721	1 055	1 416	1 020	617	972
2018	1 098	772	1 096	1 423	1 096	645	1 005
2019	1 172	801	1 181	1 379	1 135	703	1 055
2020	1 155	856	1 236	1 430	1 204	793	1 093
2021	1 157	816	1 230	1 475	1 326	831	1 109

[1] Helsingin vuoden 2019 sijaishuollon kustannukset on ilmoitettu liian suurina.
[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuviossa 9 on esitetty lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa 0–20-vuotiaisiin lastensuojelun asiakkaisiin. Kustannukset 0–20-vuotiasta asiakasta kohden vaihtelivat vuonna 2021 Oulun 16 463 eurosta Turun 29 801 euroon. Asiakaskohtaisten kustannukset ovat pääasiassa nousseet vuosina 2017–2021.

Kuvio 9. Lastensuojelun kokonaiskustannukset 0–20-vuotiasta lastensuojelun asiakasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3]

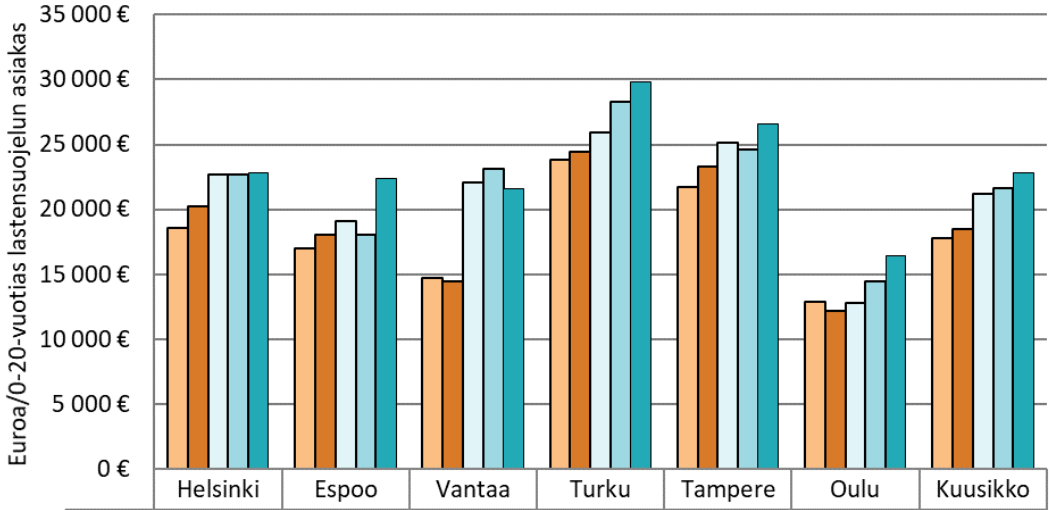

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	18 581	17 025	14 708	23 784	21 742	12 855	17 811
2018	20 206	18 025	14 440	24 460	23 286	12 223	18 450
2019	22 705	19 093	22 068	25 947	25 176	12 790	21 160
2020	22 675	18 061	23 141	28 324	24 643	14 478	21 625
2021	22 861	22 403	21 563	29 801	26 619	16 463	22 810

[1] Helsingin vuoden 2019 sijaishuollon kustannukset on ilmoitettu liian suurina.
[2] Vantaan vuoden 2019–2021 asiakaskohtaisten kustannusten nousun syynä on lastensuojelun asiakasmäärän tietopohjan muutos. Vuosina 2017–2018 asiakasmäärässä on mukana nyt raportin asiakasmäärän ulkopuolella olevat sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saavat lapset eli palvelutarpeenarvioprosessissa olevat lapset sekä perhesosiaalityön palvelussa olevat lapset.
[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

3 AVOHUOLTO

Lastensuojelun avohuollon tukitoimien tarkoituksena on edistää ja tukea lapsen myönteistä kehitystä sekä tukea ja vahvistaa vanhempien, huoltajien ja lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden kasvatuskykyä ja -mahdollisuuksia. Niihin on ryhdyttävä viipymättä, kun lastensuojelun tarve on todettu. Avohuollon tukitoimet ovat ensisijaisia huostaanottoon ja sijaishuoltoon nähden. Lapsen ja perheen tilanteeseen sopivia tukimuotoja tulee järjestää lapsen tarpeita vastaavasti ja yksilökohtainen tilanne huomioiden.

Laissa mainittuja avohuollon tukitoimia ovat (417/2007 § 36):

1) tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen;
2) lapsen taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä;
3) lapsen kuntoutumista tukevat hoito- ja terapiapalvelut;
4) tehostettu perhetyö;
5) perhekuntoutus; sekä
6) muut lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet.

Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle ja perheelle voidaan edelleen järjestää tukitoimia, joista oli aiemmin säädetty lastensuojelulaissa, mutta 1.4.2015 alkaen sosiaalihuoltolaissa. Näitä ovat tukihenkilö ja -perhe, perhetyö, vertaisryhmätoiminta sekä loma- ja virkistystoiminta (Lastensuojelun käsikirja 2021; Hämeen-Anttila 2017, 231–232).

3.1 Avohuollon asiakkaat

Lastensuojelun avohuollon asiakkaana oli kuutoskaupungeissa vuoden 2021 aikana yhteensä 13 424 lasta. Edellisvuoteen verrattuna asiakasmäärä laski Oulussa (-8,2 %), Turussa (-4,7 %) ja Helsingissä (-2 %). Edellisvuoteen verrattuna asiakasmäärät nousivat Vantaalla (14,1 %) ja Tampereella (12,5 %). Avohuollon asiakasmäärä on laskenut kaikissa kuutoskaupungeissa viimeisen viiden vuoden aikana. Vuonna 2017 kuutoskaupungeissa oli avohuollon asiakkaana vielä yli 16 000 lasta (Liite 5A/1).

Taulukossa 8 on esitetty lastensuojelun avohuollon asiakasmäärät sekä heidän osuutensa saman ikäisestä väestöstä. Kuutoskaupunkien 0–17-vuotiaasta väestöstä 4,0 prosenttia oli lastensuojelun avohuollon asiakkaana vuonna 2021. Avohuollon asiakkaana olevien osuus väestöstä kasvaa iän myötä. Kuutoskaupunkien 0–2-vuotiaista avohuollon asiakkaana oli 2,5 prosenttia, kun taas 16–17-vuotiaista 6,2 prosenttia.

Taulukko 8. Lastensuojelun avohuollon asiakkaana vuoden aikana olleiden lukumäärä ikäryhmittäin vuonna 2021

	Helsinki[2]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet							
0–17-vuotiaat yhteensä	**4 386**	**2 049**	**1 962**	**1 199**	**1 786**	**2 042**	**13 424**
0–2-vuotiaat	425	184	213	122	223	199	1 366
3–6-vuotiaat	837	351	388	239	284	351	2 450
7–12-vuotiaat	1 573	732	639	367	538	662	4 511
13–15-vuotiaat	933	487	423	229	311	432	2 815
16–17-vuotiaat	618	295	299	242	430	398	2 282
Muutos 2020–2021 (%) [1]	*-2,0*	*..*	*14,1*	*-4,7*	*12,5*	*-8,2*	*0,1*
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleiden osuus väestöstä (%)							
0–17-vuotiaat yhteensä	***3,9***	***3,1***	***4,0***	***4,1***	***4,7***	***4,7***	***4,0***
0–2-vuotiaat	*2,2*	*1,9*	*2,8*	*2,5*	*3,6*	*3,2*	*2,5*
3–6-vuotiaat	*3,3*	*2,5*	*3,7*	*3,7*	*3,5*	*4,1*	*3,4*
7–12-vuotiaat	*4,1*	*3,1*	*3,8*	*3,7*	*4,0*	*4,2*	*3,8*
13–15-vuotiaat	*5,3*	*4,3*	*5,1*	*4,8*	*4,9*	*5,4*	*5,0*
16–17-vuotiaat	*5,4*	*4,1*	*5,7*	*7,4*	*9,9*	*7,6*	*6,2*

[1]Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2021.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

3.1.1 Alkaneet ja päättyneet asiakkuudet

Lastensuojelun asiakkuuden määritelmän muutoksen jälkeen 1.4.2015 myös alkaneet lastensuojelun avohuollon asiakkuudet vähenivät selvästi. Viime vuosina asiakasmäärien lasku on jatkunut edelleen osassa kuutoskaupungeissa, mutta osassa myös kääntynyt pienoiseen kasvuun. Vaikka asiakasmäärät ovat silti kaikissa kunnissa alhaisempia kuin ennen lakimuutosta, ei itse työmäärä ole vastaavalla tavalla vähentynyt. Lastensuojelussa tehdään paljon palvelutarpeen arvioita, jotka eivät näy lastensuojelun asiakasmäärässä. Vuoden 2021 aikana kuutoskaupungeissa tehtiin yhteensä noin 16 342 palvelutarpeen arviota, joissa selvitettiin lastensuojelun tarve. Lastensuojelun tarvetta joudutaan selvittämään vähintään yhtä usein kuin ennenkin.

Taulukko 9. Vuoden aikana alkaneiden uusien avohuollon asiakkuuksien lukumäärä ja väestöosuudet ikäryhmittäin vuonna 2021

	Helsinki[2]	Espoo[1]	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Vuoden 2021 aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus väestöstä (%)							
0–17-vuotiaat yhteensä	***1,4***	***1,4***	***2,1***	***1,4***	***1,4***	***1,9***	***1,8***
0–2-vuotiaat	*1,2*	*1,3*	*1,8*	*1,3*	*2,0*	*1,8*	*1,7*
3–6-vuotiaat	*1,1*	*1,1*	*2,0*	*1,1*	*1,0*	*1,5*	*1,5*
7–12-vuotiaat	*1,3*	*1,1*	*1,8*	*1,0*	*1,0*	*1,5*	*1,5*
13–15-vuotiaat	*1,8*	*2,2*	*2,8*	*1,7*	*1,5*	*2,2*	*2,4*
16–17-vuotiaat	*1,8*	*2,0*	*2,4*	*2,5*	*2,2*	*3,4*	*2,6*
Uudet asiakkuudet vuonna 2021	**1 519**	**934**	**1 019**	**397**	**533**	**823**	**5 225**
Uudet asiakkuudet vuonna 2020[1]	1 691	884	801	416	591	716	5 099
Muutos 2020–2021 (%) [1]	*-10,2*	*..*	*27,2*	*-4,6*	*-9,8*	*14,9*	*2,5*
Vuoden 2021 aikana tehdyt palvelutarpeen arviot	**6 610**	**1 166**	**2 673**	**1 409**	**2 148**	**2 336**	**16 342**

[1] Tässä taulukossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon luvut eivät ole vertailukelpoisia.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

.. Tietoa ei ole saatavissa.

Sosiaalihuoltolain mukaan (34 §) asiakkuus päättyy, kun sosiaalihuollon asiakasasiakirjaan merkitään tiedoksi, että sosiaalihuollon järjestämiselle ei ole perustetta. Käytännössä asiakkuuden päättämisestä informoidaan asiakasta ja asia merkitään lapsen asiakaskertomukseen ja -suunnitelmaan. Asiakirjoihin kirjataan ne seikat, joiden perusteella asiakkuuden lopettamiseen päädyttiin. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa asiakkuuden päättämisestä (1301/2014; Lastensuojelun käsikirja 2021).

Kuviossa 10 on kuvattu vuoden 2021 aikana alkaneiden ja päättyneiden avohuollon asiakkuuksien lukumäärä. Asiakkuuksia alkoi kuutoskaupungeissa vuonna 2021 yhteensä 5 225. Päättyneitä asiakkuuksia oli kuutoskaupungeissa yhteensä 4 859. (Liite 5A/1)

Kuvio 10. Vuoden 2021 aikana alkaneet ja päättyneet avohuollon asiakkuudet (0–17-vuotiaat) [1]

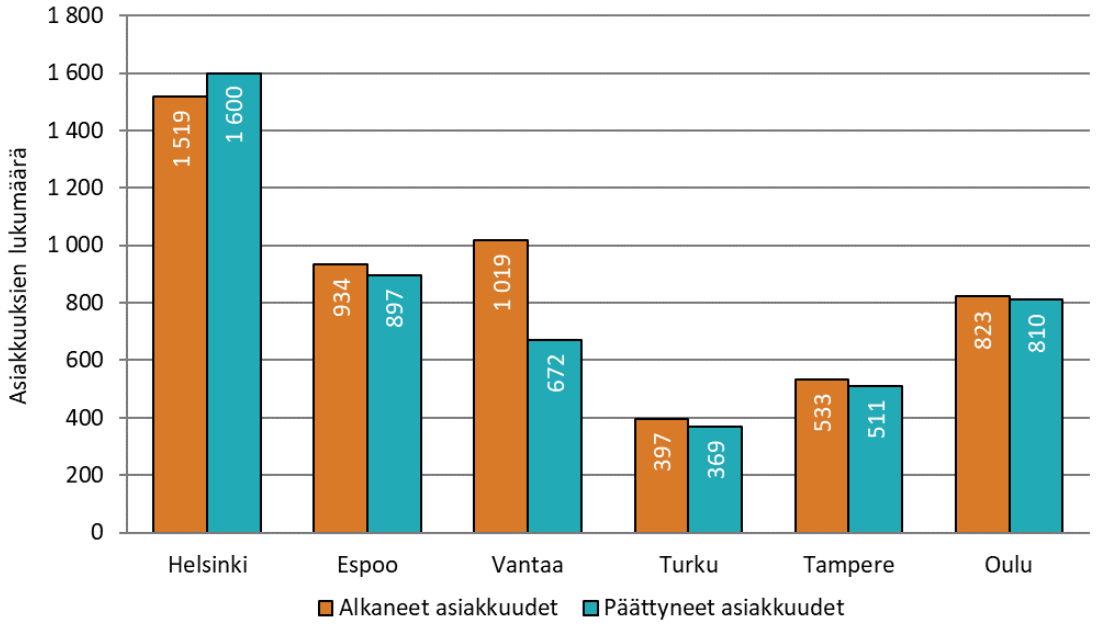

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

3.2 Avohuollon kustannukset

Avohuollon kustannukset on tässä raportissa jaoteltu avohuollon sosiaalityön, avohuollon tukitoimien ja lastensuojelun taloudellisten tukitoimien kustannuksiin. Myös jälkihuollon kustannukset ja läheisverkostoratkaisujen kustannukset sisältyvät avohuollon kustannuksiin. Lisäksi vuoden 2021 kustannuksissa ympärivuorokautinen perhekuntoutus on sisällytetty kaikkien kuntien osalta avohuollon kustannuksiin. Aikaisempina vuosina ympärivuorokautinen perhekuntoutus on huomioitu Kuusikko-raportissa kunnittain eri tavoin.

Kuutoskaupunkien avohuollon kustannukset olivat vuonna 2021 yhteensä 102,7 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna deflatoidut kustannukset nousivat kaikissa kuutoskaupungeissa. Nousuun vaikuttaa muutos ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen kustannusten tilastoinnissa. Vuoden 2021 kustannuksissa ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen kustannukset ovat kaikkien kuntien osalta osana avohuollon kustannuksia, kun aiempina vuosina se huomioitiin Kuusikko-raportissa kunnittain eri tavoin.

Taulukko 10. Avohuollon kustannusten jakautuminen toiminnoittain vuonna 2021 sekä deflatoitujen kokonaiskustannusten muutos vuosista 2020 ja 2017

	Helsinki[1 5]	Espoo	Vantaa	Turku[1]	Tampere[1]	Oulu[4]	Kuusikko
Avohuollon kokonaiskustannukset (€)[3]	**31 060 183**	**14 329 093**	**17 459 472**	**11 874 079**	**14 900 534**	**13 100 107**	**102 723 468**
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö	8 259 851	3 739 371	2 725 652	728 010	3 662 534	3 323 659	22 439 077
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	7 167 505	1 702 444	2 843 749	1 810 115	2 194 000	1 706 361	17 424 174
Avohuollon tukitoimet	11 103 767	5 790 664	7 385 209	4 731 103	7 179 000	5 287 641	41 477 384
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35, §36)	861 215	186 234	414 737	238 244	714 000	587 456	3 001 886
Läheisverkostoratkaisut[1]	0	397 479	839 932	0	0	673 030	1 910 441
Ympärivuorokautinen perhekuntoutus	3 667 845	2 512 900	3 250 193	4 366 607	1 151 000	1 521 960	16 470 505
Avohuollon kokonaiskustannukset (%)	*88,2*	*82,5*	*81,4*	*63,2*	*92,3*	*88,4*	*84,0*
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö	*26,6*	*26,1*	*15,6*	*6,1*	*24,6*	*25,4*	*21,8*
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	*23,1*	*11,9*	*16,3*	*15,2*	*14,7*	*13,0*	*17,0*
Avohuollon tukitoimet	*35,7*	*40,4*	*42,3*	*39,8*	*48,2*	*40,4*	*40,4*
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35, §36)	*2,8*	*1,3*	*2,4*	*2,0*	*4,8*	*4,5*	*2,9*
Läheisverkostoratkaisut	*0,0*	*2,8*	*4,8*	*0,0*	*0,0*	*5,1*	*1,9*
Ympärivuorokautinen perhekuntoutus	*11,8*	*17,5*	*18,6*	*36,8*	*7,7*	*11,6*	*16,0*
Kokonaiskustannukset, muutos 2020–2021 (%, defl.)[2,3]	*16,9*	*9,7*	*28,3*	*55,8*	*16,6*	*14,0*	*20,7*
Kokonaiskustannukset, muutos 2017–2021 (%, defl.)	*17,8*	*22,0*	*48,8*	*32,4*	*23,4*	*40,7*	*28,1*

[1] Helsingin, Turun ja Tampereen läheisverkostoratkaisukustannukset sisältyvät perhehoidon kustannuksiin.

[2] Vuosien 2017 ja 2020 kustannukset on korotettu vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.

[3] Vuoden 2021 kustannuksissa ympärivuorokautinen perhekuntoutus on sisällytetty kaikkien kuntien osalta avohuollon kustannuksiin.

[4] Oulun avohuollon kokonaiskustannuksiin sisältyvät lastensuojelun lain mukaiset myönnetyt palvelut:

[5] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuviossa 11 on esitetty avohuollon kustannukset suhteutettuna 0–17-vuotiaaseen väestöön. Vuonna 2021 kustannukset asukasta kohden vaihtelivat Espoon 192 eurosta Turun 344 euroon. Kustannuksissa ei ole mukana jälkihuollon kustannuksia. Deflatoidut kustannukset asukasta kohden nousivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Kustannusten nousu edellisvuoteen verrattuna vaihteli kuutoskaupungeissa Turun 55,8 prosentista Helsingin 16,9 prosenttiin. Kustannusten nousuun vaikuttaa muutos ympärivuorokautisen perhekuntoutuksen kustannusten tilastoinnissa.

Kuvio 11. Avohuollon kokonaiskustannukset ilman jälkihuoltoa 0–17-vuotiasta asukasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3]

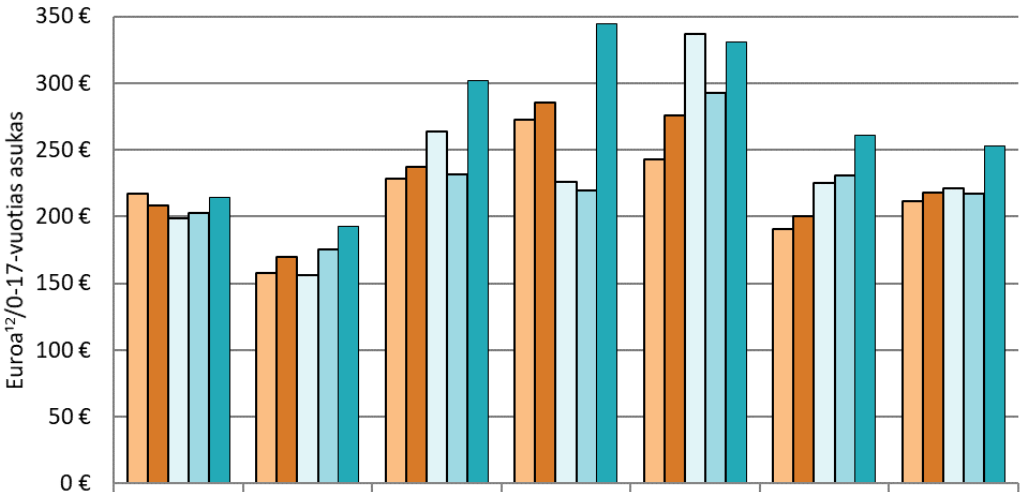

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	217	158	228	272	243	191	211
2018	208	170	237	286	276	201	218
2019	199	156	264	226	337	225	221
2020	203	176	232	219	292	230	217
2021	214	192	302	344	331	261	253

[1] Ilman jälkihuollon kustannuksia.

[2] Vuoden 2021 avohuollon kustannuksiin sisältyy kaikkien kuntien osalta ympärivuorokautinen perhekuntoutus

[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Avohuollon kustannukset ilman jälkihuoltoa 0–17-vuotiasta avohuollon asiakasta kohden vaihtelivat Helsingin 5 447 eurosta Turun 8 394 euroon (Kuvio 12).

Kuvio 12. Avohuollon kokonaiskustannukset ilman jälkihuoltoa 0–17-vuotiasta avohuollon asiakasta kohden vuosina 2017–2021 (korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3 4]

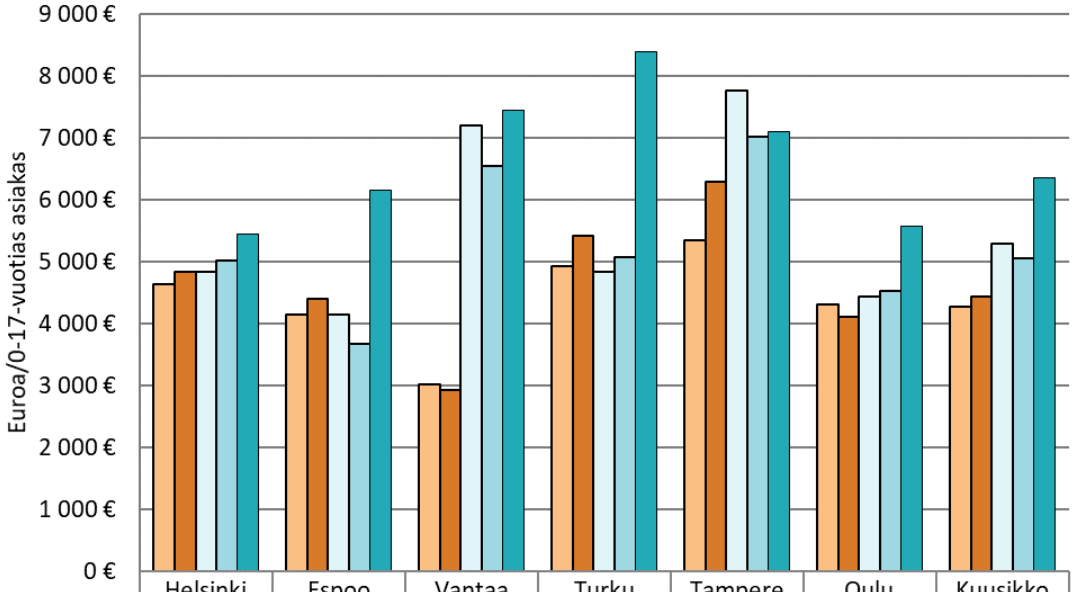

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	4634	4148	3027	4937	5347	4313	4278
2018	4844	4411	2935	5429	6293	4108	4435
2019	4839	4145	7209	4842	7778	4441	5300
2020	5024	3675	6544	5079	7030	4539	5051
2021	5447	6162	7449	8394	7115	5580	6354

[1] Vantaan vuosien 2019–2021 asiakaskohtaisten kustannusten nousun syynä on lastensuojelun asiakasmäärän tietopohjan muutos. Vuosina 2017–2018 asiakasmäärässä ovat mukana nyt raportin asiakasmäärän ulkopuolella olevat sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saavat lapset eli palvelutarpeenarvioprosessissa olevat lapset sekä perhesosiaalityön palvelussa olevat lapset.
[2] Vuoden 2021 kustannuksissa ympärivuorokautinen perhekuntoutus on sisällytetty kaikkien kuntien osalta avohuollon kustannuksiin.
[3] Espoon avohuollon kustannusten nousu selittyy sillä, että perhekuntoutuksen kustannukset on edellisvuosista poiketen raportoitu tässä (oma ja osto), kun edellisinä vuosina kustannuksista huomioitiin avohuollossa 30-50%.
[4] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4 SIJOITETUT LAPSET

Sijoitettuihin lapsiin lasketaan mukaan lapset, joiden huostaanotto tai avohuollon sijoitus on sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätökseen perustuva. Kuusikko-raportissa tarkastellaan erikseen sijoituspäätösten mukaan eriteltynä avohuollon tukitoimena sijoitettuja, kiireellisesti sijoitettuja sekä huostaanotettuja lapsia. 1.4.2015 alkaen avohuollon sijoitus on ollut mahdollinen myös silloin, kun huostaanoton edellytykset täyttyvät. Lapselle voidaan siis järjestää kiireellinen avohuollon sijoitus kiireellisen sijoituksen sijasta (Lastensuojelun käsikirja 2021). Kaikissa kuutoskaupungeissa on vuoden 2021 aikana tehty avohuollon kiireellisiä sijoituksia, mutta niiden määrää ei ole mahdollista eritellä. Avohuollon kiireelliset sijoitukset sisältyvät raportissa avohuollon tukitoimena sijoitettujen määrään.

Lapsia sijoitetaan kodin ulkopuolelle kunnan omiin laitoksiin ja ostopalvelulaitoksiin, luvanvaraiseen perhehoitoon (ns. ammatillisiin perhekoteihin) sekä toimeksiantosopimukseen perustuvaan perhehoitoon eli sijaisperheisiin. Toimeksiantoon perustuva perhehoito pitää sisällään myös lasten sijoitukset läheisverkostoon silloin, kun lapsen sijoitus perustuu sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätökseen ja kunta on tehnyt lapsen sijoituksesta toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa. Läheisverkostoon sijoitusten lisäksi lastensuojelun asiakkaiden tilannetta voidaan auttaa myös ns. läheisverkostoratkaisulla. Tällöin kyseessä ei ole lapsen sijoitus kodin ulkopuolelle, vaan lapsen asuminen ja huolenpito järjestetään toisen vanhemman, sukulaisen tai muun läheisen luona huoltajuusjärjestelyin (Puustinen-Korhonen 2012). Läheisverkostoratkaisut eivät sisälly Kuusikko-raportissa kodin ulkopuolelle sijoitettuihin lapsiin. Myöskään turvakoteihin sijoitetut lapset eivät ole luvuissa mukana.

4.1 Sijoitettujen lasten määrä

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2021 aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna yhteensä 5 704 lasta. Sijoitettujen lukumäärä nousi edellisvuodesta Vantaalla, Tampereella ja Oulussa ja laski muissa kuutoskaupungeissa. Vuodesta 2017 kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä on kasvanut kuutoskaupungeissa 7,6 prosenttia. (Liite 5B)

Kuutoskaupungeissa 1,7 prosenttia 0–17-vuotiaasta väestöstä oli kodin ulkopuolelle sijoitettuna. Sijoitettujen osuus väestöstä on viimeisen viiden vuoden aikana säilynyt melko vakaana. Väestöosuus nousee iän myötä. 13–17-vuotiaista sijoitettuna on suhteessa useampi kuin nuoremmista lapsista.

Taulukko 11. Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten lukumäärä ja väestöosuudet ikäryhmittäin vuonna 2021 sekä lukumäärän muutos vuosista 2020 ja 2017

	Helsinki[3]	Espoo	Vantaa	Turku[2]	Tampere	Oulu	Kuusikko
Sijoitettuina olleiden osuus väestöstä (%)							
0–17-vuotiaat yhteensä	***1,7***	***1,2***	***2,0***	***2,3***	***1,9***	***1,7***	***1,7***
0–2-vuotiaat	*0,7*	*0,7*	*1,0*	*0,9*	*0,7*	*0,8*	*0,7*
3–6-vuotiaat	*0,9*	*0,6*	*1,3*	*1,3*	*1,0*	*1,1*	*1,0*
7–12-vuotiaat	*1,4*	*0,8*	*1,7*	*1,7*	*1,8*	*1,4*	*1,4*
13–15-vuotiaat	*2,8*	*2,0*	*3,1*	*3,5*	*3,0*	*2,5*	*2,7*
16–17-vuotiaat	*4,2*	*2,9*	*4,2*	*6,1*	*3,5*	*3,0*	*3,9*
Sijoitetut yhteensä vuonna 2021	**1 853**	**774**	**976**	**665**	**713**	**723**	**5 704**
Sijoitetut yhteensä vuonna 2020[12]	1 857	825	900	684	629	704	5 599
Sijoitetut yhteensä, muutos 2020–2021 (%) [12]	*-0,2*	*..*	*8,4*	*-2,8*	*13,4*	*2,7*	*1,9*
Sijoitetut yhteensä, muutos 2017–2021 (%)	*0,8*	*-0,5*	*20,6*	*1,7*	*22,9*	*13,1*	*7,6*

[1] Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2021.

[2] Vuoden 2020 osalta 16-17-vuotiaiden ikäluokassa Turun luvuissa mukana tukiasunnoissa asuvat nuoret (14 nuorta).

[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuvio 13. Kodin ulkopuolelle vuoden aikana sijoitettuna olleiden 0–17-vuotiaiden osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2017–2021 [1 2]

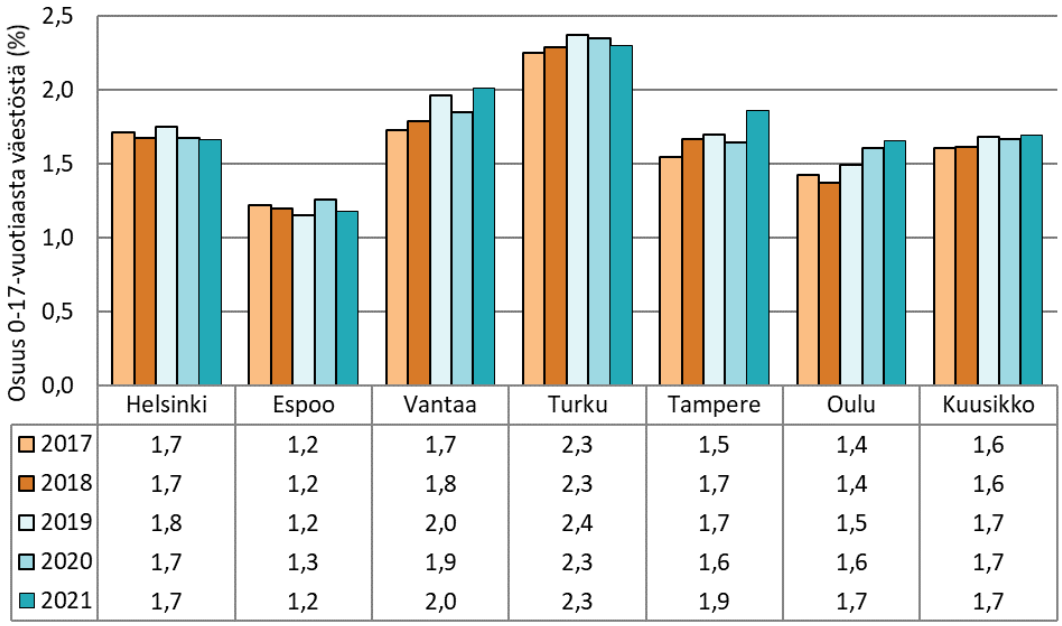

[1] Tässä kuviossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 luku ei ole vertailukelpoinen.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4.2 Sijoituspäätökset

Päätökset kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista voidaan jakaa sijoituksiin avohuollon tukitoimena, kiireellisiin sijoituksiin ja huostaanottoihin. Lastensuojelulaissa puhutaan sijaishuollosta, kun tarkoitetaan huostaan otetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Lapsi voidaan sijoittaa kodin ulkopuolelle myös avohuollon tukitoimena, jolloin kyseessä on aina rajallinen ja lyhyt ajanjakso, joka kirjataan asiakassuunnitelmaan (Hämeen-Anttila 2017, 234, 243).

Taulukossa 12 on tarkasteltu vuoden 2021 aikana tehtyjä sijoituspäätöksiä. Sijoituspäätöksiä tehtiin kuutoskaupungeissa yhteensä 4 105, mikä oli 200 päätöstä (-4,6 %) vähemmän

kuin edellisvuonna. Kaikista sijoituspäätöksistä yhteensä Turussa tehtiin suhteessa eniten päätöksiä sijoituksesta avohuollon tukitoimena ja Tampereella eniten päätöksiä kiireellisistä sijoituksista.

Samasta lapsesta voidaan vuoden aikana tehdä useampikin sijoituspäätös – esimerkiksi ensin päätös kiireellisestä sijoituksesta ja sen jälkeen huostaanottopäätös. Taulukon luvut eivät siis kerro sijoitettujen lasten lukumäärää. Sijoitettujen lasten lukumäärää tarkastellaan sijoituspäätöslajeittain seuraavissa luvuissa (luvut 4.3–4.5).

Taulukko 12. Vuoden 2021 aikana tehdyt sijoituspäätökset sijoitusperusteen mukaan

	Helsinki[2]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä	**1 368**	**472**	**737**	**590**	**400**	**538**	**4 105**
Sijoitus avohuollon tukitoimena	625	160	331	340	87	233	1 776
Kiireellinen sijoitus	558	230	294	186	216	198	1 682
Huostaanotto	185	82	112	64	97	107	647
Suostumukseen perustuvat	117	67	74	37	58	63	416
Hallinto-oikeuden vahvistamat	68	16	38	27	39	44	232
Huostaanottojen jatkopäätökset	37	11	39	14	15	7	123
Huostaanottojen lopettamispäätökset[1]	46	29	32	22	75	15	219
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä (%)	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*
Sijoitus avohuollon tukitoimena	*45,7*	*33,9*	*44,9*	*57,6*	*21,8*	*43,3*	*43,3*
Kiireellinen sijoitus	*40,8*	*48,7*	*39,9*	*31,5*	*54,0*	*36,8*	*41,0*
Huostaanotto	*13,5*	*17,4*	*15,2*	*10,8*	*24,3*	*19,9*	*15,8*

[1] Huostaanottojen lopettamispäätökset, ei raukeamiset.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4.3 Avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset

Avohuollon tukitoimena tapahtuva sijoitus on tuen tarvetta arvioiva tai kuntouttava ajanjakso, ja lapsi pyritään sijoittamaan ensisijaisesti yhdessä huoltajansa kanssa. Avohuollon tukitoimena järjestettävän sijoituksen lähtökohtana on lapsen ja perheen kuntoutuminen, ei pitempiaikainen sijoitus kodin ulkopuolelle. Avohuollon sijoitus on mahdollinen myös tilanteissa, joissa esimerkiksi lapsen vanhemman sairastumisen vuoksi on tarkoituksenmukaista sijoittaa lapsi kodin ulkopuolelle (Lastensuojelun käsikirja 2021, Hämeen-Anttila 2017, 234). 1.4.2015 alkaen lapselle on voitu myös järjestää kiireellinen avohuollon sijoitus kiireellisen sijoituksen sijasta. Avohuollon kiireelliset sijoitukset sisältyvät raportissa avohuollon tukitoimena sijoitettujen määrään.

Avohuollon tukitoimena sijoitettiin kuutoskaupungeissa vuonna 2021 yhteensä 1 257 lasta eli 67 lasta (-5,1 %) vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Avohuollon tukitoimena sijoitettujen kohdalla 0–2-vuotiaiden lasten osuus sijoitetuista on suurempi kuin kiireellisesti sijoitettujen tai huostaan otettujen lasten kohdalla. Kuntatasolla avohuollon tukitoimena sijoitettujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta Espoossa ja Helsingissä ja laski muissa kuutoskaupungeissa.

Taulukkoon 13 on kerätty myös tieto siitä, onko lapsi sijoitettu avohuollon tukitoimena yksin vai yhdessä huoltajansa kanssa. Lähes kaikissa kuutoskaupungeissa enemmistö lapsista sijoitettiin yksin vuonna 2021. Ainoastaan Espoossa enemmistö sijoitettiin huoltajan kanssa (59,7 %). Tampereella huoltajan kanssa sijoitettuja lapsia ei ollut lainkaan.

Taulukko 13. Vuoden 2021 aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset (sisältäen avohuollon kiireelliset sijoitukset). Turvakoteihin sijoitetut eivät sisälly lukuihin.

	Helsinki[1]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Sijoitetut 0–17-vuotiaat yhteensä	**391**	**154**	**331**	**146**	**48**	**187**	**1 257**
joista yksin sijoitetut (%)	*74,2*	*42,9*	*51,1*	*66,3*	*100,0*	*67,5*	*66,8*
joista huoltajan kanssa sijoitetut (%)	*25,8*	*59,7*	*48,9*	*33,7*	*0,0*	*32,5*	*38,7*
Avohuollon tukitoimena sijoitetut 0–17v., osuus väestöstä (%)	*0,2*	*0,1*	*0,4*	*0,3*	*0,1*	*0,2*	*0,2*
Muutos 2020–2021 (%)	*1,6*	*4,1*	*-7,5*	*-6,4*	*-29,4*	*-10,5*	*-5,1*
Sijoitettujen ikäjakauma (%)							
0–2-vuotiaat	*20,5*	*20,8*	*..*	*15,1*	*8,3*	*22,5*	*14,3*
3–6-vuotiaat	*17,1*	*20,1*	*..*	*16,4*	*10,4*	*14,4*	*12,3*
7–12-vuotiaat	*28,1*	*25,3*	*..*	*18,5*	*41,7*	*26,7*	*19,6*
13–15-vuotiaat	*17,9*	*21,4*	*..*	*26,0*	*22,9*	*22,5*	*15,4*
16–17-vuotiaat	*16,4*	*12,3*	*..*	*24,0*	*16,7*	*13,9*	*12,1*
Yhteensä	*100,0*	*100,0*	*..*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*73,7*

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.
.. Tietoa ei ole saatavissa.

4.4 Kiireellisesti sijoitetut lapset

Kiireelliseen sijoitukseen päädytään silloin, kun kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa välittömästi vaarantavat lapsen terveyttä tai kehitystä tai silloin, kun lapsen huoltajat ovat väliaikaisesti kykenemättömiä hoitamaan lastaan ja tämä välittömästi vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä (Lastensuojelun käsikirja 2021).

Kuutoskaupungeissa sijoitettiin vuonna 2021 kiireellisesti yhteensä 1 518 lasta eli 51 lasta (-3,3 %) vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä nousi edellisvuodesta Tampereella, Vantaalla ja Helsingissä ja laski Turussa ja Oulussa.

Taulukko 14. Vuoden 2021 aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut lapset

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Sijoitetut 0–17-vuotiaat yhteensä	**481**	**230**	**294**	**147**	**195**	**171**	**1 518**
Muutos 2020–2021 (%) [1]	*4,3*	*..*	*8,1*	*-2,6*	*10,8*	*-40,8*	*-3,3*
Sijoitettujen ikäjakauma (%)							
0–2-vuotiaat	*11,0*	*9,1*	*..*	*6,1*	*8,2*	*8,8*	*9,3*
3–6-vuotiaat	*12,5*	*13,0*	*..*	*11,6*	*7,2*	*5,8*	*10,7*
7–12-vuotiaat	*24,5*	*20,0*	*..*	*19,0*	*23,6*	*19,9*	*22,2*
13–15-vuotiaat	*28,3*	*34,3*	*..*	*33,3*	*32,3*	*37,4*	*31,9*
16–17-vuotiaat	*23,7*	*23,5*	*..*	*29,9*	*28,7*	*28,1*	*25,8*
Yhteensä	*100,0*	*100,0*	*..*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*

[1] Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2021.
[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin
.. Tietoa ei ole saatavissa.

4.5 Huostaanotetut lapset

Huostaanotto on tilanne, jossa lapsi otetaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto. Huostaanottoon voidaan ryhtyä vain, jos katsotaan, etteivät avohuollon tukitoimet ole riittäviä turvaamaan lapsen terveyttä ja kehitystä (Lastensuojelun käsikirja 2021).

Vuonna 2021 kuutoskaupungeissa otettiin huostaan yhteensä 622 lasta eli 24 lasta (-3,7%) vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Huostaanotettujen lasten määrä väheni edellisvuodesta Espoossa ja Helsingissä ja kasvoi muissa kuutoskaupungeissa.

Taulukko 15. Vuoden 2021 aikana huostaanotetut lapset

	Helsinki[2]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Huostaanotetut 0–17-vuotiaat yhteensä	**185**	**63**	**112**	**64**	**91**	**107**	**622**
Vuonna 2021 huostaanotetut 0-17v., osuus väestöstä (%)	*0,2*	*0,1*	*0,2*	*0,2*	*0,2*	*0,2*	*0,2*
Muutos 2020–2021 (%) [1]	*-9,8*	*-31,5*	*4,7*	*1,6*	*5,8*	*15,1*	*-3,7*
Huostaanotettujen ikäjakauma (%)							
0–2-vuotiaat	*8,1*	*3,2*	..	*9,4*	*7,7*	*5,6*	*7,1*
3–6-vuotiaat	*9,7*	*7,9*	..	*14,1*	*11,0*	*11,2*	*10,6*
7–12-vuotiaat	*17,3*	*14,3*	..	*20,3*	*29,7*	*24,3*	*21,0*
13–15-vuotiaat	*32,4*	*46,0*	..	*34,4*	*36,3*	*28,0*	*34,1*
16–17-vuotiaat	*32,4*	*28,6*	..	*21,9*	*15,4*	30,8	*27,3*
Yhteensä	*100,0*	*100,0*	..	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*

[1]Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2021.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

.. Tietoa ei ole saatavissa.

Vuonna 2021 kuutoskaupungeissa oli yhteensä 4 031 lasta huostaanotettuna, mikä on 1,2 prosenttia kuutoskaupunkien 0–17-vuotiaasta väestöstä. 0–17-vuotiaaseen väestöön suhteutettuna vuonna 2021 huostassa olleiden osuudet vaihtelivat Espoon 0,9 prosentista Tampereen 1,5 prosenttiin. Edeltävään vuoteen verrattuna huostassa olleiden määrä väheni kuutoskaupungeissa 32 lapsella (-0,8 %).

Taulukko 16. Huostassa olleiden lasten lukumäärä vuonna 2021

	Helsinki[1]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Huostassa olleet 0–17-vuotiaat yhteensä	**1 360**	**600**	**607**	**421**	**592**	**451**	**3 424**
Huostassa olleet 0-17v. osuus väestöstä (%)	*1,2*	*0,9*	*1,3*	*1,4*	*1,5*	*1,0*	*1,0*
Muutos 2020–2021 (%)	*4,1*	*4,7*	*-10,7*	*-0,2*	*1,7*	*-9,6*	*-15,7*
Huostaanotettujen ikäjakauma (%)							
0–2-vuotiaat	*1,7*	*3,2*	..	*1,9*	*3,7*	*1,8*	*2,3*
3–6-vuotiaat	*8,1*	*9,0*	..	*10,2*	*11,5*	*13,5*	*9,8*
7–12-vuotiaat	*27,5*	*24,2*	..	*29,5*	*33,3*	*34,4*	*29,1*
13–15-vuotiaat	*24,5*	*31,2*	..	*24,5*	*27,4*	*25,9*	*26,3*
16–17-vuotiaat	*38,2*	*32,5*	..	*34,0*	*24,2*	*24,4*	*32,4*
Yhteensä	*100,0*	*100,0*	..	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin

.. Tietoa ei ole saatavissa.

4.6 Sijaishuoltopaikan muutospäätökset

Sijoituksen aikana sijaishuoltopaikkaa voidaan muuttaa lapsen tarvetta paremmin vastaavaksi. Päätöksen sijaishuoltopaikan muuttamisesta voi valmistella lapsen asioista vastaava

sosiaalityöntekijä ja sen allekirjoittaa johtava viranhaltija. Lasta ei voida siirtää ilman päätöstä uuteen sijaishuoltopaikkaan. (Lastensuojelulaki § 43)

Kiireellisesti sijoitettu lapsi sijoitetaan vastaanottoperheeseen tai –laitokseen. Osalla lapsista pitkäaikaisen sijaishuoltopaikan etsiminen kestää ja huostaanotetulle lapselle joudutaan tekemään sijaishuoltopaikan muutos siirtymästä vastaanottopaikasta varsinaiseen pitkäkestoiseen sijaishuoltopaikkaan. Tämä selittää osin sijaishuollon muutospäätösten määrää. Sijaishuollon muutospäätöksiä tehdään tilanteissa, jossa lapsen sen hetkinen sijaishuoltopaikka ei kykene vastamaan lapsen tarpeisiin. Sijaishuollon muutospäätösten tavanomaisia syitä ovat esimerkiksi tarve vahvempaan sijaishuoltopaikkaan tai lapsen siirtyminen opiskelemaan toiselle paikkakunnalle.

Kuutoskaupungeissa tehtiin vuoden 2021 aikana sijaishuoltopaikan muutospäätös 900 huostassa olleelle lapselle. Suhteellisesti eniten sijaishuoltopaikan muutospäätöksiä huostassa olleille lapsille tehtiin Vantaalla ja vähiten Tampereella.

Taulukko 17. Huostassa olleille lapsille tehdyt sijaishuoltopaikan muutospäätökset[1] vuonna 2021

	Helsinki[2]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Lapset (0-17-vuotiaat), joille tehty sijaishuoltopaikan muutospäätös	**321**	**145**	**217**	**65**	**62**	**90**	**900**
Huostassa olleiden lasten osuus, joille on tehty sijaishuoltopaikan muutospäätös [1] (%) kaikista vuoden aikana huostassa olleista lapsista							
0-17-vuotiaat (%)	***23,6***	***24,2***	***35,7***	***15,4***	***10,5***	***20,0***	***22,3***
0–2-vuotiaat	*34,8*	*21,1*	*..*	*37,5*	*0,0*	*0,0*	*18,8*
3–6-vuotiaat	*10,9*	*27,8*	*..*	*25,6*	*5,9*	*14,8*	*15,2*
7–12-vuotiaat	*13,4*	*11,7*	*..*	*5,6*	*5,6*	*13,5*	*10,7*
13–15-vuotiaat	*26,1*	*27,8*	*..*	*17,5*	*11,1*	*21,4*	*22,2*
16–17-vuotiaat	*31,5*	*29,2*	*..*	*18,2*	*20,3*	*31,8*	*28,0*

[1] pois lukien sijaishuoltopaikan muutospäätökset kotiin

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

.. Tietoa ei ole saatavissa.

4.7 Sijoitusten hoitomuotojen kehitys

Vuoden 2012 alussa astui voimaan lastensuojelulain muutos, jonka mukaan lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Kuviossa 14 on esitetty sijoitusten hoitovuorokausien jakautuminen laitoshoitoon ja perhehoitoon vuosina 2017–2021. Laitoshoito on eritelty kuntien omiin hoitolaitoksiin ja ostopalvelulaitoksiin. Perhehoito on eritelty luvanvaraisen perhehoitoon (ammatilliset perhekodit) ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoidon (sijoitukset sijaisperheisiin sisältäen sijoitukset läheisverkostoon). Hoitomuotoihin liittyvät muutokset tulevat näkyviksi vasta pidemmän ajan kuluessa, sillä suuri osa sijoituksista on pitkäaikaisia sijoituksia.

Perhehoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista laski edellisvuoteen verrattuna eniten Tampereella (-3 %). Helsingissä perhehoidon osuus laski 1,0 prosenttia ja Oulussa 0,5 prosenttia. Vantaalla vastaava osuus nousi 7,4 prosenttia, Espoossa 3,8 prosenttia ja Turussa 2,4 prosenttia.

Oulussa perhehoidon osuus on ollut kuutoskaupunkien korkein – vuonna 2021 se oli 75,8 prosenttia. Laitoshoidon osuus hoitovuorokausista vaihteli paljon kuntien välillä. Oulussa

laitoshoidon osuus hoitovuorokausista oli 24,2 prosenttia, kun taas Espoossa osuus oli 53,9 prosenttia - kuutoskaupunkien korkein.

Lastensuojelulaki edellyttää, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon. Vuoden 2021 aikana sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä sukulais- ja läheisverkostoon sijoitettiin kuutoskaupungeissa yhteensä 276 lasta. Läheisverkostoon sijoitettujen lasten osuus kaikista vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista oli kuutoskaupungeissa 4,8 prosenttia. Toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetuista heitä oli 10,0 prosenttia. (Liite 4G)

Kuvio 14. Sijoitusten eri hoitomuotojen osuus sijoitusten hoitovuorokausista vuosina 2017–2021[1] [2] [3]

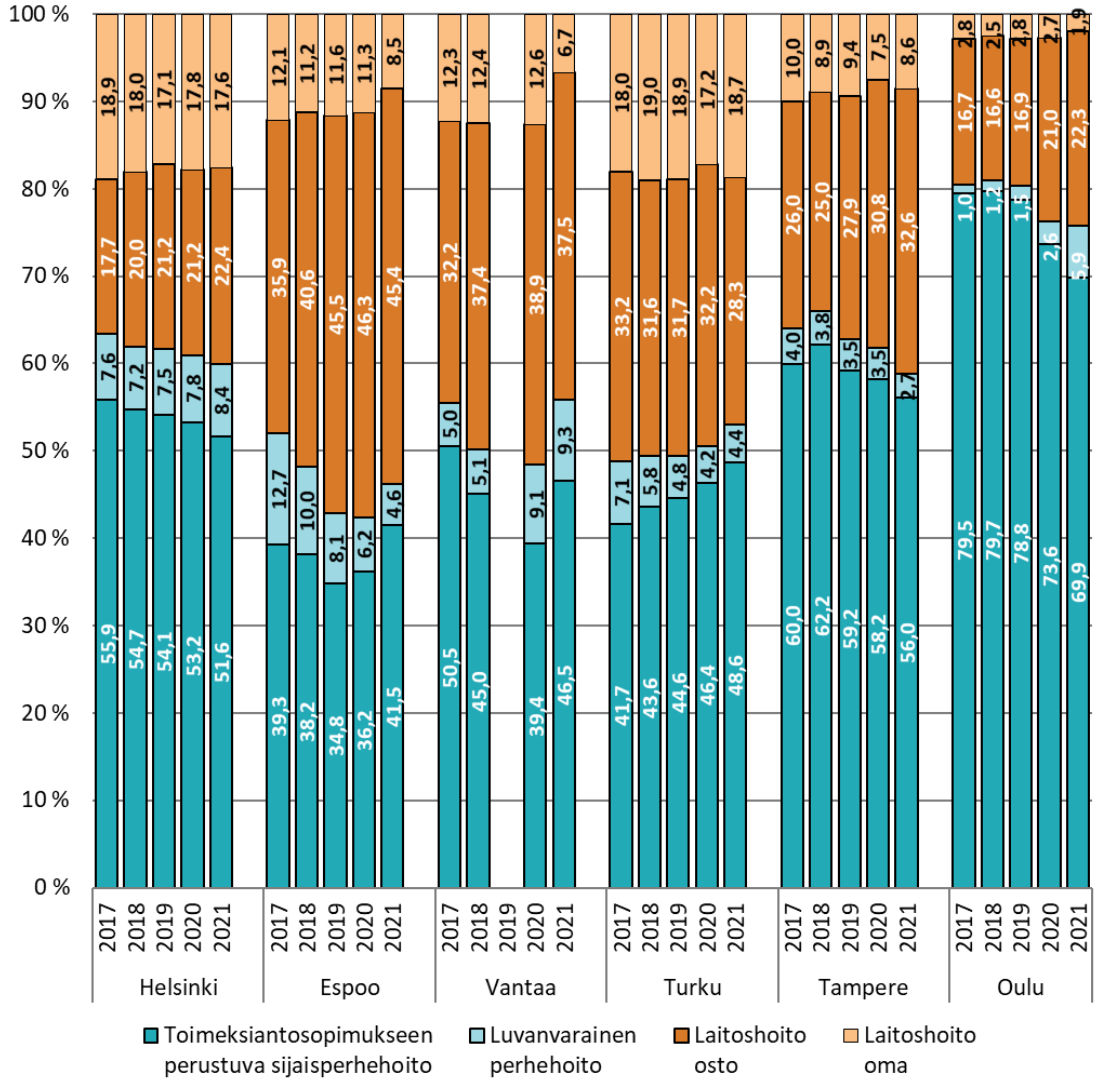

[1] Helsingin vuoden 2021 hoitovuorokausissa on mukana kaikki 0-24-vuotiaiden hoitovuorokaudet.
[2] Vuoden 2019 tietoa ei ole saatavissa Vantaalta.
[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4.8 Sijoitusten kustannukset

Sijoitusten kustannukset ovat suurin menoerä lastensuojelun kokonaiskustannuksista. Kuutoskaupunkien sijoitusten kustannukset olivat 341,2 miljoonaa euroa vuonna 2021. Tämä oli kaikkiaan 76,9 prosenttia lastensuojelun kokonaiskustannuksista. Sijoitusten deflatoidut kokonaiskustannukset nousivat edellisvuodesta Tampereella (+8,9) ja Oulussa (+1,7 %). Sijoitusten kustannukset laskivat edellisvuoteen verrattuna Vantaalla (-7,6 %), Espoossa (-7,4 %), Turussa (-6,0 %) ja Helsingissä (-2,3 %).

Taulukko 18. Sijoitusten kokonaiskustannukset vuonna 2021 sekä deflatoitujen kustannusten muutos vuosista 2020 ja 2017

	Helsinki[4,5]	Espoo	Vantaa[2]	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Sijoitusten kustannukset yhteensä sisältäen sosiaalityön (€)	**120 231 127**	**47 525 994**	**52 038 706**	**42 184 954**	**48 400 000**	**30 824 488**	**341 205 269**
Hoitolaitosten kustannukset (ilman sos.työtä, €)	77 272 219	36 052 629	35 393 710	28 191 690	32 056 000	14 842 908	223 809 156
Kunnalliset laitokset (%)	*44,4*	*17,9*	*20,1*	*40,9*	*24,5*	*11,8*	*30,8*
Ostopalvelulaitokset (%)	*55,6*	*82,1*	*79,9*	*59,1*	*75,5*	*88,2*	*69,2*
Luvanvaraisen perhehoidon kustannukset (ilman sos.työtä, €)	9 150 694	1 510 340	3 460 685	1 666 051	1 275 000	2 282 972	19 345 742
Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannukset (ilman sos.työtä, €)	30 176 688	8 324 565	10 887 020	10 810 274	14 242 000	12 774 184	87 214 731
Kunnan oma toiminta (%)	*76,1*	*89,7*	*82,5*	*77,5*	*77,3*	*88,0*	*80,3*
Ostopalvelutoiminta (%)	*23,9*	*10,3*	*17,5*	*22,5*	*22,7*	*12,0*	*19,7*
Sijaishoidon aikaisen sosiaalityön kustannukset (€)[3,4]	3 631 526	1 638 460	2 297 291	1 516 939	827 000	924 424	10 835 640
Laitoshoidon aikainen sosiaalityö[2] (%)	*..*	*55,6*	*..*	*47,4*	*74,1*	*26,2*	*64,4*
Perhehoidon aikainen sosiaalityö (%)	*..*	*44,4*	*..*	*52,6*	*25,9*	*73,8*	*35,6*
Kustannukset yhteensä, muutos 2020–2021 (%, defl.)[1]	*-2,3*	*-7,4*	*-7,6*	*-6,0*	*8,9*	*1,7*	*-2,6*
Kustannukset yhteensä, muutos 2017–2021 (%, defl.)[1]	*8,4*	*15,5*	*13,8*	*-0,7*	*37,4*	*31,7*	*14,2*

[1] Vuosien 2017 ja 2020 kustannukset on korotettu vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.
[2] Vantaan sijaishuollon sosiaalityön kustannukset sisältävät sekä perhehoidon että laitoshoidon sosiaalityön, mutta näitä ei ole mahdollista eritellä.
[3] Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska sisältävät eri laitoshoidon muotoja/tuotteita.
[4] Helsinki: Laitoshoidon ja perhehoidon aikaisen sosiaalityön kustannuksia ei ole mahdollista eritellä.
[5] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuvioissa 15 ja 16 on esitetty sijoitusten kustannukset 0–17-vuotiasta asukasta kohden ja sijoitettuna ollutta lasta kohden. Vuonna 2021 koko 0–17-vuotiaaseen väestöön suhteutettuna kustannukset olivat kuutoskaupungeissa 1 013 euroa, mikä on 2,9 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Kustannukset vaihtelivat Oulun 706 eurosta Turun 1 442 euroon.

Kuvio 15. Sijoitusten (avohuollon sijoitukset, kiireelliset sijoitukset ja huostaanotot) kustannukset 0–17-vuotiasta asukasta kohden vuosina 2017–2021 (ilman sijaishuollon aikaista sosiaalityötä, korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)

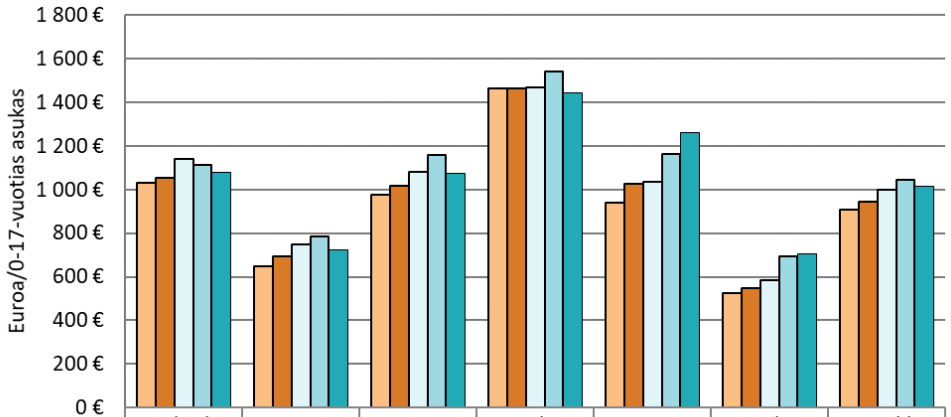

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	1 033	646	976	1 464	941	523	908
2018	1 053	693	1 016	1 462	1 025	548	943
2019	1 142	746	1 079	1 468	1 037	582	999
2020	1 111	785	1 159	1 542	1 163	692	1 043
2021	1 078	724	1 074	1 442	1 261	706	1 013

[1] Helsingin vuoden 2019 sijaishuollon kustannukset on ilmoitettu liian suurina.
[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Sijoitettuna ollutta lasta kohden kuutoskaupunkien kustannukset olivat keskimäärin 59 819 euroa, mikä on 2,1 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Kustannukset vaihtelivat Oulun 42 634 eurosta Tampereen 67 882 euroon.

Kuvio 16. Sijoitusten (avohuollon sijoitukset, kiireelliset sijoitukset ja huostaanotot) kustannukset 0–17-vuotiasta sijoitettuna ollutta lasta kohden vuosina 2017–2021 (ilman sijaishuollon aikaista sosiaalityötä, korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)

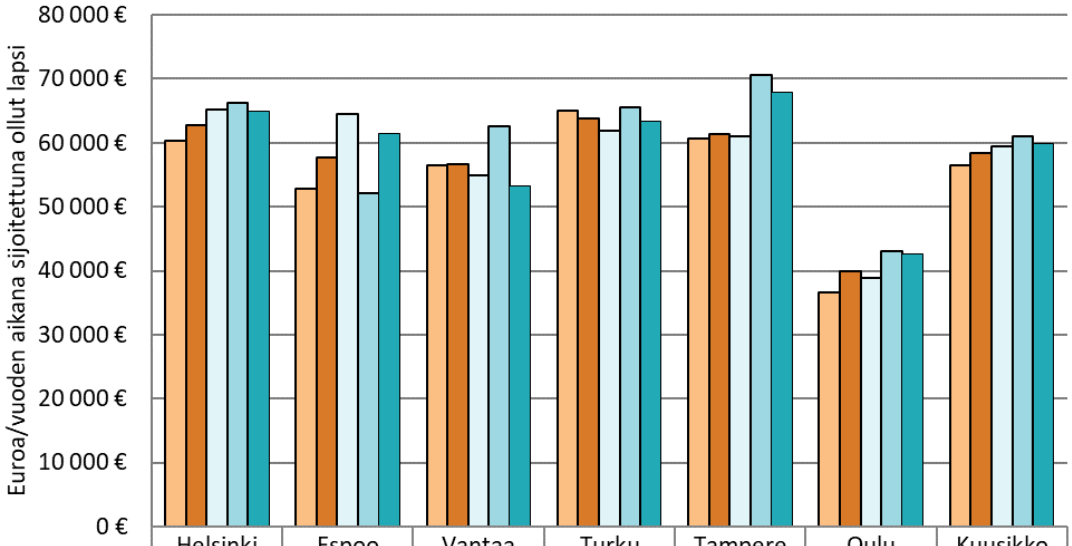

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	60 305	52 872	56 527	64 981	60 749	36 630	56 408
2018	62 809	57 774	56 685	63 781	61 447	40 005	58 472
2019	65 257	64 593	54 982	61 894	61 069	38 948	59 450
2020	66 298	52 049	62 561	65 629	70 649	43 064	61 083
2021	64 885	61 403	53 318	63 436	67 882	42 634	59 819

[1] Helsingin vuoden 2019 sijaishuollon kustannukset on ilmoitettu liian suurina.
[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Sijoitusten kokonaiskustannuksiin vaikuttaa muun muassa se, miten sijoitusten hoitovuorokaudet jakautuvat eri hoitomuotojen välille. Kuviossa 17 vertaillaan sijoitusten hoitovuorokausien keskimääräisiä kustannuksia vuosina 2020 ja 2021. Hoitovuorokaudet on jaettu kuntien omiin laitoksiin, ostopalvelulaitoksiin, luvanvaraiseen perhehoitoon sekä toimeksiantoon perustuvaan sijaisperhehoitoon. Suurimmat vuorokausikustannukset ovat kunnallisissa ja ostopalvelulaitoksissa, pienimmät toimeksiantoon perustuvassa sijaisperhehoidossa.

Oman laitoshoidon kustannukset olivat vuonna 2021 kuutoskaupungeissa keskimäärin 398 euroa. Ostopalvelulaitoshoidon kustannukset olivat 298 euroa hoitovuorokautta kohden. Perhehoidon kustannukset ovat huomattavasti laitoshoitoa pienemmät. Kuutoskaupungeissa luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokausi maksoi keskimäärin 204 euroa ja toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokausi 116 euroa.

Kuvio 17. Sijoitusten hoitovuorokauden keskimääräiset kustannukset vuosina 2020 ja 2021 (ilman sijaishuollon aikaista sosiaalityötä, korotettuna vuoden 2021 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)[1 2 3]

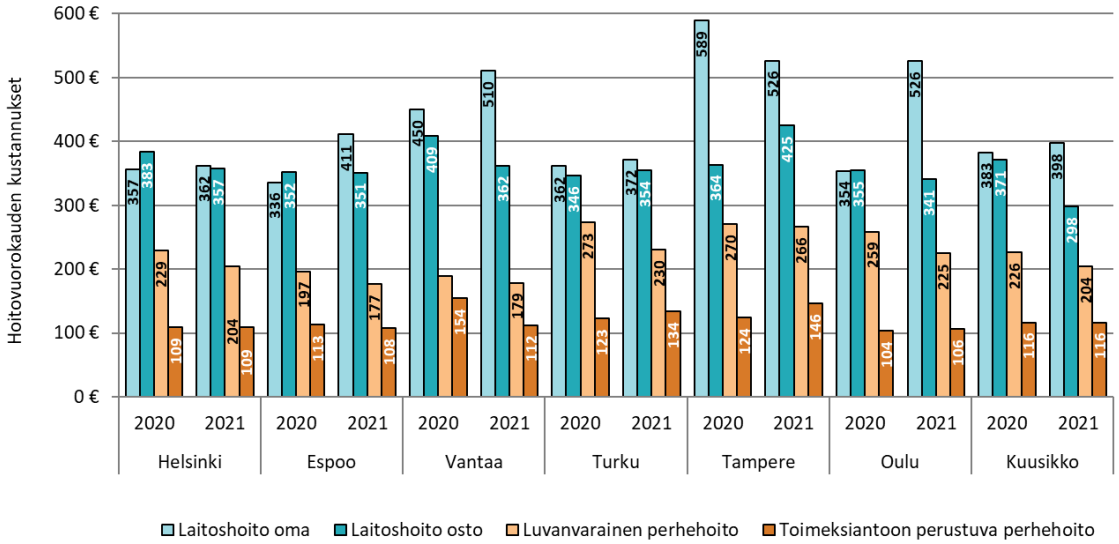

[1] Vantaalla laitoshoidon kustannuksissa ovat mukana laitoshoidon aikaisen sosiaalityön kustannukset.
[2] Toimeksiantoon perustuva perhehoito sisältää läheisverkostosijoitukset.
[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuviossa 18 on tarkasteltu sijoitusten eri hoitomuotojen osuutta sijoitusten kokonaiskustannuksista. Oulussa, jossa laitoshoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista on pienin, myös laitoshoidon osuus sijoitusten kustannuksista (ilman sosiaalityötä) on alhaisin: vuonna 2021 osuus oli 49,6 prosenttia. Muissa kuutoskaupungeissa osuus vaihteli 66,3–78,6 prosentin välillä.

Kuvio 18. Toimeksiantoon perustuvan ja luvanvaraisen perhehoidon sekä laitoshoidon kustannusten osuus sijoitusten kokonaiskustannuksista vuosina 2017–2021

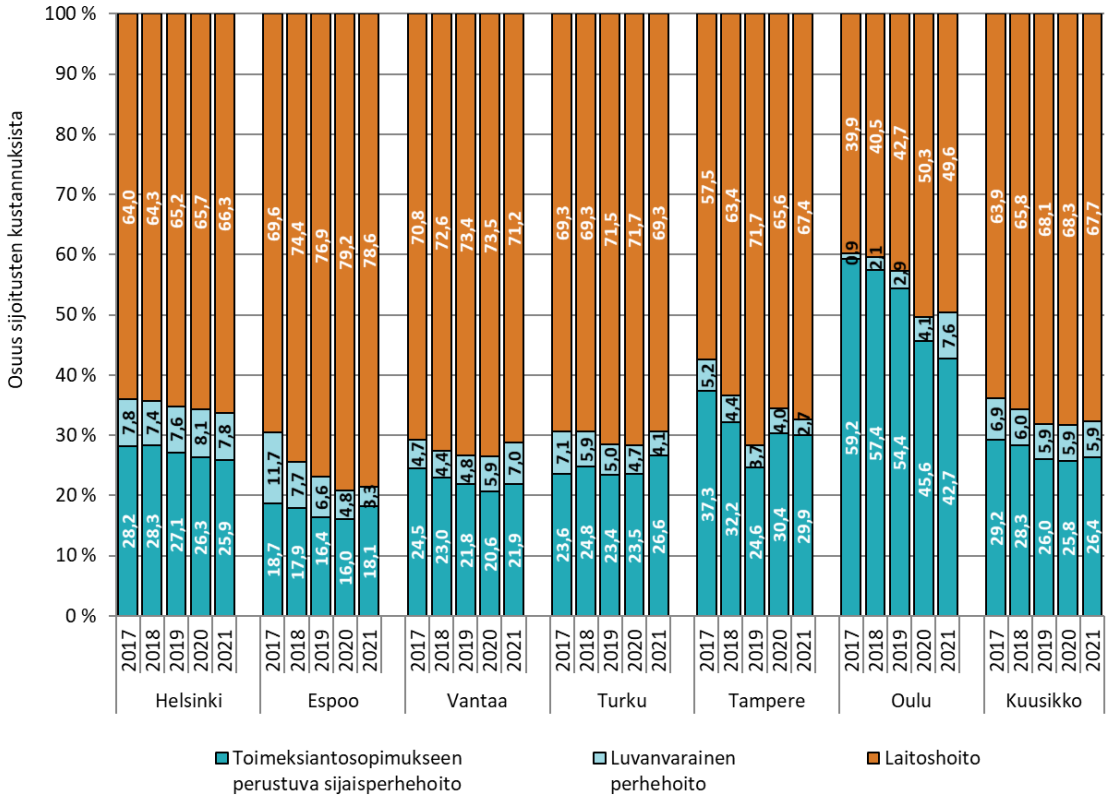

[1] Helsingin vuoden 2019 sijaishuollon kustannukset on ilmoitettu liian suurina.
[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5 JÄLKIHUOLTO

Jälkihuollolla tarkoitetaan tukea, jota annetaan sijaishuollossa olleelle lapselle tai nuorelle, hänen vanhemmilleen ja huoltajilleen sekä henkilöille, joiden hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on ollut. Sitä järjestetään myös avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin. Nuorta voidaan myös tukea itsenäistymisessä järjestämällä hänelle jälkihuoltoa, vaikka edellä mainitut edellytykset eivät täyttyisikään eikä ehdotonta jälkihuoltovelvollisuutta näin olisi.

Nuoren asuinkunta vastaa jälkihuoltosuunnitelman mukaisten palveluiden toteuttamisesta. Jälkihuoltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä asuinkunnan ja jälkihuollon kustannuksista vastaavan kunnan kanssa. Nuoren asuinkunnalla on oikeus periä jälkihuollon toteuttamisesta syntyvät kustannukset jälkihuollon kustannuksista vastaavalta kunnalta.

Velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy nuoren täyttäessä 25 vuotta tai viiden vuoden kuluttua siitä, kun lapsi on sijoittamisen päättymisen jälkeen ollut viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Jälkihuollon päättymisen ikäraja nousi 21 ikävuodesta 25 ikävuoteen 1.1.2020. Ikärajan korotusta sovelletaan niihin lapsiin ja nuoriin, jotka ovat oikeutettuja jälkihuoltoon 1.1.2020 (Lastensuojelun käsikirja 2021).

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2021 aikana yhteensä 2 788 jälkihuollon 18–24-vuotiasta eli 1,6 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. 18–20-vuotiaita jälkihuollon asiakkaita oli kuutoskaupungeissa vuoden 2021 aikana yhteensä 1 673 eli 3 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. Osuus oli suurin Helsingissä (3,5 %).

Jälkihuollon piirissä olleiden 18-20-vuotiaiden nuorten määrä nousi edellisvuodesta Tampereella (+11,7 %) ja Espoossa (+10,6 %) ja Oulussa (+5,8 %). Nuorten määrä laski Helsingissä (-20,7 %) ja Turussa (-16,1 %). (Liite 5A/2)

Jälkihuollon kustannukset on kerätty osana avohuollon kustannuksia. Vuonna 2021 jälkihuollon kustannusten osuus avohuollon kustannuksista oli kuutoskaupungeissa yhteensä 17,4 miljoonaa euroa eli 17,0 prosenttia kaikista avohuollon kustannuksista. Jälkihuollon kustannusten erittely avohuollon kustannuksista on vaikeaa, ja kuntien käytännöt kustannusten kirjaamisessa vaihtelevat. (Luku 3.2, taulukko 10; liite 5D/1)

Taulukko 19. Jälkihuollon piirissä olleet 18–20-vuotiaat ja 21–24-vuotiaat asiakkaat vuonna 2021

	Helsinki[1]	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Jälkihuollon piirissä olleet nuoret 18-24-vuotiaat	**1 096**	**446**	**219**	**355**	**351**	**321**	**2 788**
Jälkihuollon piirissä olleet nuoret 18-20-vuotiaat	675	282	..	229	286	201	1 673
Jälkihuollon piirissä olleet nuoret 21-24-vuotiaat	421	164	..	126	65	120	896

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.
.. Tietoa ei ole saatavissa.

Kuvio 19. Jälkihuollon asiakkaana olleiden 18–20-vuotiaiden nuorten osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2017–2021 [1 2 3]

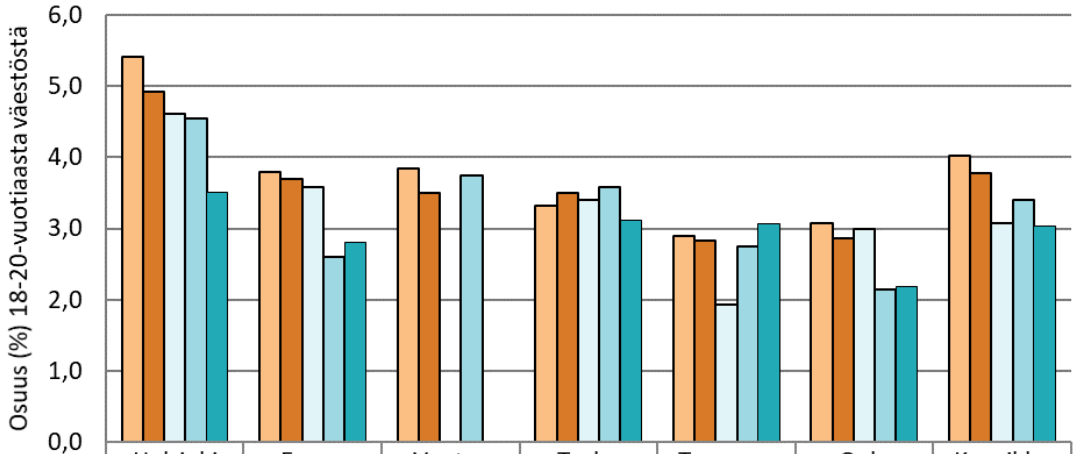

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2017	5,4	3,8	3,8	3,3	2,9	3,1	4,0
2018	4,9	3,7	3,5	3,5	2,8	2,9	3,8
2019	4,6	3,6	0,0	3,4	1,9	3,0	3,1
2020	4,5	2,6	3,7	3,6	2,7	2,1	3,4
2021	3,5	2,8	0,0	3,1	3,1	2,2	3,0

[1] Tässä kuviossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 luku ei ole vertailukelpoinen.
[2] Vuoden 2019 ja 2021 tietoja ei ole saatavissa Vantaalta.
[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

Kuvio 20. Jälkihuollon asiakkaana olleiden 18–24-vuotiaiden nuorten osuus saman ikäisestä väestöstä vuosina 2020–2021 [1 2]

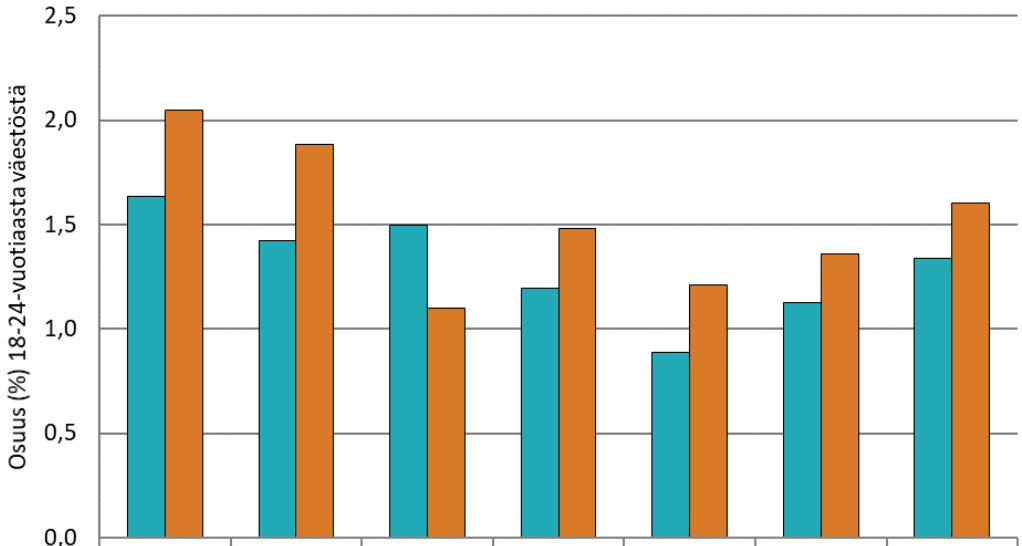

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
2020	1,6	1,4	1,5	1,2	0,9	1,1	1,3
2021	2,0	1,9	1,1	1,5	1,2	1,4	1,6

[1] Tässä kuviossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 luku ei ole vertailukelpoinen.
[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

6 LASTENSUOJELUN HENKILÖSTÖ

Lainsäädäntöä koskevien muutosten myötä henkilöstön erittely lastensuojelun ja yleisen sosiaalihuollon perhepalvelujen välillä on haastavaa. Tästä syystä raporttia varten on kerätty ainoastaan vastuusosiaalityöntekijöiden lukumäärät.

Taulukossa 20 on esitetty vastuusosiaalityöntekijöiden vakanssit vuoden lopun poikkileikkaustietona eriteltynä avo-, sijais- ja jälkihuollon vakansseihin. Vuonna 2021 lastensuojelun 0–20-vuotiaita asiakkaita (koko vuoden asiakasmäärä) oli 41,7 yhtä vastuusosiaalityöntekijän vakanssia kohden ja 0–17-vuotiaita asiakkaita (koko vuoden asiakasmäärä) oli 41,2 yhtä avo- ja sijaishuollon vastuusosiaalityöntekijän vakanssia kohden. Luku on suuntaa antava eikä siitä voi suoraan päätellä, kuinka monta asiakasta yhdellä vastuusosiaalityöntekijällä on kerrallaan.

Taulukko 20. Vastuusosiaalityöntekijöiden vakanssit 31.12.2021 ja lastensuojelun asiakkaat koko vuoden 2021 ajalta

	Helsinki[3]	Espoo	Vantaa	Turku[2]	Tampere	Oulu	Kuusikko
Vastuusosiaalityöntekijät[1] yhteensä	**178**	**76**	**57**	**44**	**57**	**55**	**467**
josta avohuollossa	106	57	35	24	37	45	304
josta sijaishuollossa	47	13	17	14	16	10	117
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	25	6	5	6	4	0	46
0–17-vuotiaat asiakkaat/avo- ja sijaishuollon vastuusosiaalityöntekijät	*36,1*	*34,3*	*59,6*	*42,2*	*41,0*	*46,1*	*41,2*
0–20-vuotiaat asiakkaat/ vastuusosiaalityöntekijät	*37,2*	*36,3*	*56,5*	*41,2*	*41,7*	*48,5*	*41,7*

[1] Lapsen asioista vastaavien sosiaalityöntekijöiden vakanssien määrä (avohuollossa, sijaishuollossa ja jälkihuollossa). Ei lasketa mukaan esim. päivystyksessä työskentelevää henkilöstöä.

[2] Turussa uusien asiakkaiden palvelutarpeen arviointeja tekevien sosiaalityöntekijöiden lukumäärä 25.

[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

6.1 Henkilöstön saatavuus

Kuutoskaupungeissa on ollut vuonna 2021 henkilöstön saatavuushaasteita kaikissa lastensuojelun toiminnoissa. Erityisesti sosiaalityöntekijöiden ja laitosten ohjaajien ja psykologien osalta henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita.

Kuutoskaupungeissa on tehty toimenpiteitä lastensuojelun työntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi. Kunnat ovat perustaneet tarpeen mukaan uusia lastensuojelun sosiaalityöntekijän virkoja ennakoiden 1.1.2022 voimaantullut lakimuutos koskien lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän asiakasmitoitusta. Osa kaupungeista on ottanut käyttöön rekrytointilisät, osassa sosiaalityöntekijöiden palkkaa on nostettu. Raportin liitteessä 1 on Suomen suurten kaupunkien kuntien perhe- ja sosiaalijohtajien kannanotto aiheeseen liittyen.

7 YHTEENVETO

Kuutoskaupungeissa tehtiin vuoden 2021 aikana yhteensä 61 638 lastensuojeluilmoitusta. Lastensuojeluilmoituksen kohteena oli 31 300 lasta eli 9,3 prosenttia kuutoskaupunkien 0-17-vuotiaasta väestöstä. Lastensuojeluilmoituksista neljä viidestä oli viranomaisen tekemiä. Eniten ilmoituksia tekivät terveyspalvelut. Vuoden 2021 aikana kuutoskaupungeissa tehtiin yhteensä 16 342 palvelutarpeen arviota, joissa selvitettiin lastensuojelun tarve. Palvelutarpeen arvio tehtiin kaikkiaan 13 162 lapselle. Lastensuojelun tarve todettiin hieman yli joka viidennessä arviossa.

Kuutoskaupungeissa oli vuonna 2021 yhteensä 17 325 lastensuojelun 0-17-vuotiasta asiakasta eli 5,1 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. Huhtikuusta 2015 alkaen lastensuojelun asiakkuus on alkanut vasta siinä tapauksessa, että palvelutarpeen arvion perusteella todetaan tarve lastensuojelun palveluille. Aiemmin asiakkuus alkoi siitä, kun ryhdyttiin selvittämään lastensuojelun tarvetta. Lisäksi osa aiemmin lastensuojelun asiakkaana olleista lapsista saa palvelut nyt yleisen sosiaalihuollon kautta ilman lastensuojelun asiakkuutta.

Avohuollon asiakkaana oli kuutoskaupungeissa vuoden 2021 aikana yhteensä 13 424 lasta. Avohuollon asiakkaana olleiden lasten määrä kuutoskaupungeissa yhteensä pysyi lähes samana kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 2021 kuutoskaupungeissa oli kodin ulkopuolelle sijoitettuna yhteensä 5 704 lasta. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleiden lasten lukumäärä nousi edellisvuodesta 1,9 prosenttia. Suhteellisesti eniten sijoitettuna väestöstä oli 13-17-vuotiaita.

Kuutoskaupungeissa sijoitettiin vuonna 2021 kiireellisesti yhteensä 1 518 lasta. Kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä nousi edellisvuodesta Tampereella, Vantaalla ja Helsingissä. Vuoden 2021 aikana kuutoskaupungeissa otettiin huostaan yhteensä 622 lasta. Huostaanotettujen lasten määrä laski kuutoskaupungeissa keskimäärin 3,7 prosenttia edellisvuodesta.

Vuonna 2021 perhehoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista laski Tampereella, Helsingissä ja Oulussa ja kasvoi Vantaalla, Espoossa ja Turussa. Oulussa perhehoidon osuus on ollut kuutoskaupunkien suurin – vuonna 2021 se oli noin 75,8 prosenttia.

Laitoshoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista vaihtelee paljon kuntien välillä. Vuonna 2021 laitoshoidon osuus hoitovuorokausista oli Oulussa 24,2 prosenttia, kun taas Espoossa osuus oli 53,9 prosenttia - kuutoskaupunkien korkein. Lastensuojelulaki edellyttää, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään aina ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon. Vuoden 2021 aikana läheisverkostoon sijoitettiin kuutoskaupungeissa yhteensä 276 lasta.

Vuonna 2021 lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat kuutoskaupungeissa yhteensä 443,9 miljoonaa euroa. Deflatoidut kustannukset nousivat edellisvuodesta osassa kuutoskaupungeista: Tampere (+10,6 %), Oulussa (+5,1 %), Turku (+2,9 %) ja Helsingissä (+1,1 %). Deflatoidut kustannukset laskivat edellisvuodesta Espoossa (-3,9 %). Vantaalla kustannukset pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli vuonna 2021 Oulun 70,2 prosentista Helsingin 79,5 prosenttiin.

Sijaishuollon valvontaa tehostettiin kuutoskaupungeissa edelleen vuonna 2021. Seutukunnallisten kilpailutusten seurauksena valvontakäytäntöjä on yhtenäistetty ja kehitetty. Muutoksia valvontavelvoitteisiin on tullut myös 1.1.2020 voimaan astuneen lastensuojelulain muutosten myötä.

Lapsiperheiden palvelut ovat vuoden 2015 lakimuutoksen jälkeen monipuolistuneet. Kunnissa on perustettu perhesosiaalityön virkoja sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin. Lastensuojeluun ohjautuu asiakkaita, joiden tuen tarve edellyttää raskaita ja kalliita tukitoimia. Erityisen ja vaativan tason laitoshoidon tarve on kasvavaa ja myös päihdehoidon tarve on kasvanut erityisesti nuorilla. Sijoitukseen tulevat ja sijoituksessa olevat lapset ovat entistä huonokuntoisempia. Nykyinen palvelurakenne ei tue näiden lasten kuntoutumista riittävästi. Lastensuojelun, psykiatrian ja perusopetuksen palveluita ei aina pystytä yhteen sovittamaan riittävän hyvin. Sijoituksilla ei saada aina aikaan tavoiteltavaa muutosta. Lastensuojelussa korostuu vanhempien saamaan tukeen liittyvät ongelmat - joko vanhemmat eivät itse kykene sitoutumaan tai palveluita on hankala saada ja järjestää.

Koronpandemian vaikutukset ovat olleet erilaisia eri kaupungeissa, johtuen mm. epidemian ilmaantuvuudesta ja siitä johtuvista erilaisista rajoitustoimenpiteistä kaupungeissa. Koronapandemian aikana opetusta eri asteilla ja eri kaupungeissa on siirretty etäopetukseen eri pituisiksi ajoiksi. Etäopetukseen siirtymisellä on ollut vaikutuksia lasten ja nuorten opinnoissa menestymiseen ja hyvinvointiin. Lapsille ei ehkä ole ollut saatavilla riittävästi tukea opintoihin. Myös lasten ja nuorten harrastuksiin on kohdistunut rajoituksia eri tavoin ja eri pituisina kaupunkien epidemiatilanteesta riippuen. Lapsiin ja nuoriin kohdistuvilla rajoituksilla on ollut vaikutuksia koettuun sosiaaliseen ja psyykkiseen hyvinvointiin ja lisännyt yksinäisyyden tunteita arjen sosiaalisten suhteiden kavennuttua. Koronapandemian vaikutuksia lastensuojelun asiakasmäärään ja palvelutarpeeseen voidaan arvioida vasta pidemmällä aikavälillä.

Lastensuojelun työskentelyyn on koronapandemian myötä tullut laajemmin asiakkaiden henkilökohtaisten tapaamisten rinnalle sähköisiä yhteydenpitovälineitä asiakastapaamisten ja yhteydenpidon toteuttamiseksi. Sijaishuollossa olevaan lapseen voidaan pitää yhteyttä esim. Teams-yhteyden avulla. Sähköiset yhteydenpitovälineet eivät kuitenkaan voi korvata lapsen henkilökohtaista tapaamista.

LÄHTEET

Hämeen-Anttila, Lotta (2017). Lastensuojelu. Teoksessa Aulikki Kanaoja, Martti Lähteinen ja Pirjo Marjamäki (toim.): Sosiaalityön käsikirja. 4. uudistettu painos. Tietosanoma Oy, Helsinki.

Lastensuojelun käsikirja (2021). THL. Osoitteessa *https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja.* Luettu 16.4.2021.

Puustinen-Korhonen, Aila (2012). Sukulais- ja läheisverkostosijoitukset lastensuojelussa ja asumisen järjestäminen huoltajuusjärjestelyin kodin ulkopuolisen sijoituksen vaihtoehtona. Muistio 28.6.2012. Kuntaliitto, Helsinki.

STM (2015). Sosiaalihuoltolaki uudistuu. Uusi sosiaalihuoltolaki (1301/2014) ja siihen liittyvät muut lainsäädäntöuudistukset. Sosiaalihuoltolain aluekierros, kevät 2015/ Lapsiperheet.

STM, 9.3.2015. Koulutuskierroksen diaesitys.
Osoitteessa: *https://www.slideshare.net/stmslide/sosiaalihuoltolaki-uudistuu-lapsiperheet.*

Lainsäädäntö:

HE 164/2014. Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaalihuoltolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Osoitteessa: *http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140164.pdf.*

417/2007. Lastensuojelulaki.
Osoitteessa *http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417*.

1301/2014. Sosiaalihuoltolaki.
Osoitteessa *http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301*.

1302/2014. Laki lastensuojelulain muuttamisesta.
Osoitteessa *http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141302.*

LIITTEET

Liite 1 Suomen suurimpien kuntien perhe- ja sosiaalijohtajat: Sosiaalityön koulutus ja todellisuus

Sosiaalityöntekijöistä on kuntasektorilta suuri puute. Pelkällä palkkatason nostolla tilannetta ei korjata. Tärkeää on myös kriittisesti tarkastella sosiaalityön koulutuksen sisäänottomääriä, koulutuksen sisältöä sekä lainsäädännön työhön tuomia vaateita ja työn muutoksia.

Sosiaalityön koulutus antaa pätevyyden laajasti erilaisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin, ei vain kuntasektorin sosiaalityön tehtäviin. Siksi vuosittaisia sisäänottomääriä tulee tarkastella kokonaisuutena ja aloituspaikkoja lisätä tarpeen mukaan. Paikkojen määrän lisääminen ei kuitenkaan yksin auta, sillä nykyisessä sosiaalityön koulutuksessa todellisuus ja koulutus eivät kohtaa eikä koulutus anna riittäviä valmiuksia sosiaalityön rankkaan tehtävään. Sosiaalityön koulutuksen tuleekin liittyä nykyistä vahvemmin realistiseen työmaailmaan ja sisältää useampia pakollisia harjoitteluja sosiaalityön eri alueilla. Nykyään sosiaalityöntekijät tulevat työhön valmiina maistereina, mutta kokemattomina työn realiteeteista. Kokonaisnäkemys työn laajuudesta ja moninaisuudesta puuttuu. Sosiaalityöntekijät joutuvat tekemään korjaavaa työtä, kun kaikki muut ovat nostaneet kädet pystyyn. Työ uuvuttaa näillä pohjilla työhön tulevat henkilöt. Työpaikalla on aloitettava heti laaja perehdytyskoulutus tehtäviin.

Suomen suurten kaupunkien perhe- ja sosiaalijohtajina ymmärrämme, että kukaan ei ole valmis koulusta ulos päästyään ja ollakseen vahva ammatillinen osaava seniorisosiaalityöntekijä vaaditaan useamman vuoden työ ja valmennus. Mutta koulutuspohjan tulee vastata tämän päivän työn haasteisiin. Siksi näemme, että sosiaalityöntekijän koulutuksessa tulee saada vahva perusta sosiaalityön ja sen kokonaisuuden ymmärtämiseen. Edellytämme, että koulutusta muutetaan siten, että se sisältää usean pakollisen harjoittelun. On tärkeää, että kaikki koulutusta käyvät lähtevät perustason harjoittelusta. Koulutuksen tulee rakentua samoille periaatteille kuin lääkärien koulutus siten, että se sisältää harjoittelut eri toiminnan sektoreilla. Tällainen koulutusmalli mahdollistaa myös sen, että opiskelijat jo koulutusaikana saavat ymmärryksen systeemisen työn ja integraatiotyön merkityksestä jokapäiväisessä työssä ja luovat pohjaa monialaiselle yhteistyölle. Yhteinen työ ja työnteon malli ovat perusta tulevissa sote-keskuksissa niin lasten, nuorten kuin aikuisenkin palveluissa. Sosiaalityön tulee perustua monialaiseen yhteistyöhön ja työntekijöillä tulee olla valmiutta tuoda esiin omaa osaamistaan.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjä tai tuottaja muodostaa asiakkaalle kokonaisuuden hänen tarvitsemistaan palveluista. Palvelukokonaisuus on asiakkaan palvelutarpeeseen tai asiakasryhmän tarpeisiin perustuva, useista palveluista koostuva kokonaisuus. Asiakaskohtainen vastuu on aina vastuusosiaalityöntekijällä. Palvelujen yhteensovittamisesta hyötyvät erityisesti asiakkaat, jotka käyttävät paljon tai monialaisesti palveluja. Toimiva palveluintegraatio voi myös säästää kustannuksia, mikä on yksi sote-uudistuksen tavoite. Sosiaalityöntekijöiden koulutuksessa tuleekin huomioida vahvasti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen integraatio.

Nykyinen sosiaalityö ei myöskään ole monessa suhteessa sitä työtä, mitä sosiaalityön lähtökohdiltaan tulisi olla: ihmisten kohtaamista, tukea ja avun antamista. Niin hyvää kuin

lainsäädäntömme monilta osilta on, se samalla on kahlinnut sosiaalityöntekijän työn pikkutarkkaan kirjaamiseen ja byrokratiatyöhön. Ihmisten kohtaaminen ja varsinainen sosiaalityö jäävät sivutyöksi. Tällainen työn malli ei enää kanna niin, että saadaan aikaan vaikuttavaa ja tuloksellista työtä tai että työntekijä saa työstään onnistumisen kokemuksia

Suomen suurimpien kuntien perhe- ja sosiaalijohtajat

Mari Ahlström, Espoo ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Mari Antikainen, Kuopio ja Pohjois-Savon hyvinvointialue
Arja Heikkinen, Oulu ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Maria Päivänen, Tampere ja Pirkanmaan hyvinvointialue
Sirpa Kuronen, Turku ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Maarit Sulavuori, Helsinki
Mirja Varis, Vantaa ja Vantaa-Kerava hyvinvointialue
Hanna Kaunisto, Sipoo ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Tiina Salminen, Keski-Uudenmaan sote ja hyvinvointialue

Raportin taulukot voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

Liite 2 Tiedonkeruun määritelmät

Raporttiin on kerätty tietoja lastensuojelulain (417/2007) mukaisten palvelujen toimintatietoja ja kustannuksia. Useimmissa kuutoskaupungeissa lastensuojelu on hallinnollisesti osana perheiden ja lapsiperheiden sosiaalipalveluja. Jotta eri kunnista kerätyt tiedot olisivat vertailukelpoisia keskenään, ovat kuutoskaupunkien asiantuntijat yhdessä sopineet toiminnoittain, mitä kustannuksia tässä vertailussa otetaan mukaan lastensuojelun kustannusvertailuun. Erityisen haastavaa on henkilöstötietojen kerääminen, sillä sama työntekijä tekee usein työtä niin lastensuojelun kuin yleisten perhepalveluiden puolella. Kunnat arvioivat tiedonkeruussa itse parhaaksi katsomallaan laskennallisella mallilla esimerkiksi sen, minkä verran henkilöstökustannuksia jyvitetään lastensuojelun palveluihin.

Tietolähteet ja –järjestelmät

Helsingissä on 5.11.2021 saakka ollut käytössä Effica YPH, josta tiedot siirretty ja ladattu kuukausittain SOSDW-tietokantaan. Tietokantaa ylläpiti kaupungin ulkopuolinen it-alan palveluyritys. Tilastojen raportointivälineenä oli käytössä BO (SAP BusinessObjects). Vuoden 2021 marraskuun alusta (6.11.2021) lukien tiedot on otettu Apotti-järjestelmästä.

Espoossa siirryttiin Kantaan 1.3.2020 alkaen ja tästä johtuen otettiin käyttöön uusi Sosiaali-Effica.

Vantaalla vuoden 2019 tiedot on otettu Vatj-järjestelmästä ajalta 1.1-9.5 sekä 10.5 alkaen käyttöönotetusta Apotti - järjestelmästä. Apotti - järjestelmän sosiaalihuollon kehitys on ollut osittain vielä kesken, ja tämän vuoksi Vantaan tiedot raportissa ovat osin puutteellisia vuoden 2019 osalta. Järjestelmän kehitys raportoinnin osalta on jatkunut edelleen 2020–2021, mikä vaikuttaa osin saataviin lukuihin.

Turussa siirryttiin Kantaan 1.11.2021 alkaen, jolloin otettiin käyttöön uusi Kanta – SosiaaliEffica. Tiedot on otettu SosiaaliEfficasta, Kanta – SosiaaliEfficasta, SAP BI tietovarastosta sekä soteDW:stä.

Tampereella tiedot otetaan Effica YPH:sta välitietovaraston kautta SAP BW:n infokuutioihin, josta tiedot raportoidaan BEx Query raporteilla. Myös taloustiedot raportoidaan SAP BW:n kautta.

Oulussa tiedot on otettu SosiaaliEffica järjestelmätoimittajan tietovarastosta (Fakta) ja taloustietojen osalta kaupungin omasta tietovarastointijärjestelmästä (DW). Asiakastietojärjestelmänä on Effica YPH.

Kerättävät tiedot

Sosiaalihuollon asiakkaana olleet erityistä tukea tarvitsevat lapset

Kaikki vuoden aikana sosiaalihuoltolain asiakkaana olleet erityistä tukea tarvitsevat lapset yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. Tiedot kerätään henkilötunnus kertaalleen.

Vuoden aikana alkaneet asiakkuudet

Kaikki vuoden aikana alkaneet erityistä tukea tarvitsevien lasten sosiaalihuollon asiakkuudet yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. Tiedot kerätään henkilötunnus kertaalleen.

Vuoden aikana päättyneet asiakkuudet

Kaikki vuoden aikana päättyneet erityistä tukea tarvitsevien lasten sosiaalihuollon asiakkuudet yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. Tiedot kerätään henkilötunnus kertaalleen.

Lastensuojeluilmoitukset

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä

Vuoden aikana tehtyjen lastensuojeluilmoitusten (LsL 25 §) kokonaismäärä. Ilman ennakollisia lastensuojeluilmoituksia (LsL 25 c §), yhteydenottoja sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi (LsL 25 a §), hakemuksia lastensuojelutarpeen selvittämiseksi ja tapauksia, joissa lastensuojeluntarve on tullut esiin muilla tavoin. Yhtä lasta kohden voidaan tehdä useita ilmoituksia eli ilmoitusten lukumäärä ei ole sama kuin ilmoitusten kohteena olleiden lasten lukumäärä.

Lastensuojeluilmoitukset ilmoituksen syyn mukaan

Lastensuojeluilmoitukset eriteltynä:

01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve
jokapäiväisten tarpeiden laiminlyönti (01), heitteillejättö (02), pahoinpitely (03), seksuaalinen hyväksikäyttö (04), huolenpidossa puutteita tai osaamattomuutta (05), kaappausuhka (06), muu (07)

02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet
vanhemman päihteidenkäyttö (01), vanhemman mielenterveysongelmat (02), jaksamattomuus (03), oman hoidon laiminlyönti (04), arjen tukiverkoston puuttuminen (05), vakava vuorovaikutusongelma vanhemman ja lapsen välillä (06), lapsen liian suuri vastuunkantaminen (07), perheen erittäin huono taloudellinen tilanne (08), kriisitilanne perheessä (09), vanhemman rikollinen toiminta (10), huolto- ja tapaamisriita (11), muu (12), perheväkivalta (aikuisten välinen) (13)

03 Lapsen oma käyttäytyminen
lapsen päihteidenkäyttö (01), lapsen mielenterveysongelma (02), rikoksilla oireilu (03), väkivaltainen käyttäytyminen (04), itsetuhoisuus (05), välinpitämättömyys itsensä ja muiden suhteen (06), vakava koulunkäynnin laiminlyönti (07), lapsen fyysinen oireilu tai tapaturma-alttius (08), kotoa karkaaminen (09), muu (10)

Lastensuojeluilmoitukset ilmoituksen tekijän mukaan

Lastensuojeluilmoitukset eriteltynä pääluokkiin yksityiset ilmoittajat, viranomaiset ja tuntematon. Lisäksi viranomaisista kerätään eriteltynä sosiaalipalvelut, varhaiskasvatus, terveyspalvelut (joista äitiysneuvola erikseen), poliisi, koulu ja muu viranomainen. Hätäkeskuksen tekemät lastensuojeluilmoitukset kirjataan kohtaan ”muu viranomainen”.

Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset

Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset yhteensä sekä ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v., henkilötunnus kertaalleen. Mikäli samaa henkilöä koskien on vuoden aikana tehty useampi lastensuojeluilmoitus, ikä poimitaan viimeisimmän tapahtuman kohdalla. (Ikä voidaan poimia myös 31.12.)

Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset

Vuoden aikana tehdyt muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset:

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi (LsL 25 a §)

Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi (Lapsi itse tai lapsen vanhempi ottaa yhteyttä)

Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve (LsL 26 §: Lastensuojelun työntekijä saa muutoin tiedon lastensuojelun tarpeessa olevasta lapsesta)

Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset (LsL 25 c §)

Muiden lastensuojelutarpeen ilmoitusten kohteena olleet lapset

Vuoden aikana seuraavien ilmoitusten kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen:

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi (LsL 25 a §)

Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi (Lapsi itse tai lapsen vanhempi ottaa yhteyttä)

Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve (LsL 26 §: lastensuojelun työntekijä saa muutoin tiedon lastensuojelun tarpeessa olevasta lapsesta)

Palvelutarpeen arviot (joissa selvitetty lastensuojelun tarve)

Palvelutarpeen arvioinnin (joissa selvitetty lastensuojelun tarve) kohteena olleiden lasten lukumäärä

Niiden lasten lukumäärää, joille on valmiiksi tehty palveluntarpeen arviointi ja jonka yhteydessä on selvitetty lastensuojelun tarve LsL 26 § 3 momentti. (Aiemmin kerättiin tieto lastensuojelutarpeen selvityksistä.) Lasten kokonaismäärä sekä tieto ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v., henkilötunnus kertaalleen. Mikäli samaa henkilöä koskien on vuoden aikana tehty useampi palvelutarpeen arvio, ikä poimitaan viimeisimmän tapahtuman kohdalla. (Ikä voidaan poimia myös 31.12.)

Palvelutarpeen arviot, joissa on selvitetty lastensuojelun tarve

Vuoden aikana valmiiksi tehdyt palvelutarpeen arviot yhteensä. Samalle lapselle on voitu tehdä useampi kuin yksi palvelutarpeen arvio.

Palvelutarpeen arviot, joissa todettu tarve lastensuojelun palveluihin

Niiden palvelutarpeen arvioiden lukumäärä, joissa on todettu tarve lastensuojelulain mukaisille palveluille.

Palvelutarpeen arvioinnin kohteena olleiden lasten lukumäärä sen mukaan, onko todettu lastensuojelun tarve

Lapset, joiden palvelutarpeen arviossa on selvitetty lastensuojelun tarve eriteltynä sen mukaan, onko todettu tarve lastensuojelulle vai ei, henkilötunnus kertaalleen.

Asiakassuunnitelmat

Vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat

Vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat henkilötunnus kertaalleen sisältäen sekä uudet että tarkistetut suunnitelmat seuraavasti:

Avohuollon asiakassuunnitelmat yhteensä

Sijaishuollon asiakassuunnitelmat yhteensä

Jälkihuollon asiakassuunnitelmat yhteensä (sekä erikseen 18 vuotta täyttäneille laaditut suunnitelmat)

Vanhemmille tehdyt asiakassuunnitelmat

Lapset, joille on vuoden aikana laadittu asiakassuunnitelma

Niiden lasten lukumäärää, joille on vuoden aikana laadittu (ml. uudet ja tarkistetut) asiakassuunnitelma (sisältäen avo-, sijais- ja jälkihuollon asiakassuunnitelmat). Lasten kokonaismäärä sekä tieto ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v, 18 vuotta täyttäneet, henkilötunnus kertaalleen. Mikäli samaa henkilöä koskien on vuoden aikana

tehty useampi palvelutarpeen arvio, ikä poimitaan viimeisimmän tapahtuman kohdalla. (Ikä voidaan poimia myös 31.12.)

Lastensuojelun asiakkaat

Lastensuojelun asiakkuus (Lastensuojelulaki 417/2007, 27 §) 1.4.2015 alkaen:

1) mikäli asian vireille tulon johdosta ryhdytään kiireellisiin lastensuojelutoimiin.

2) kun sosiaalityöntekijä toteaa palvelutarpeen arvioinnin perusteella, että lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä taikka lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään ja että lapsi tarvitsee lastensuojelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia.

Lisäksi lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun perheelle muutoin annetaan lastensuojelulaissa tarkoitettuja palveluja tai muuta tukea ennen palvelutarpeen arvioinnin valmistumista.

Lastensuojelun asiakkaiden kokonaismäärä

Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret yhteensä, henkilötunnus kertaalleen. Sama lapsi on voinut olla niin avo-, sijais- kuin jälkihuollon asiakkaana vuoden aikana. Tiedot kerätään ikäryhmittäin 0–20-vuotiaat (sisältäen kaikki, jotka ovat palvelua saadessaan olleet alle 21-vuotiaita) ja 0–17-vuotiaat (sisältäen kaikki, jotka ovat palvelua saadessaan olleet alle 18-vuotiaita).

Avohuollon toimintatiedot

Avohuollon asiakkaat

Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. Tiedot kerätään henkilötunnus kertaalleen, ilman jälkihuollon asiakkaita.

Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet

Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. Tiedot kerätään henkilötunnus kertaalleen, ilman jälkihuollon asiakkaita.

Vuoden aikana päättyneet avohuollon asiakkuudet

Vuoden aikana päättyneet avohuollon asiakkuudet yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. Tiedot kerätään henkilötunnus kertaalleen, ilman jälkihuollon asiakkaita.

Lapset, joille on tehty läheisverkostoratkaisu

Niiden lasten lukumäärä, joiden asuminen ja huolenpito järjestetty läheisverkostoratkaisulla vuoden aikana.

Ei lastensuojelulain nojalla tehdyt sijoitukset läheisverkostoon vaan ratkaisut, joissa lapsen asuminen ja huolenpito järjestetään toisen vanhemman, sukulaisen tai muun läheisen luona. Ratkaisuun päädytään silloin sosiaaliviranomaisen tekemän läheisverkostokartoituksen perusteella, kun lapsen tilanteessa harkitaan kodin ulkopuolista sijoitusta, sijaishuoltopaikkaa on tarvetta muuttaa tai sijoitus on tarkoitus lopettaa. Hoitopalkkio ja kulukorvaus maksetaan kuten sijaisperheille. Kaikki, jotka vuoden aikana asuneet läheisverkostoratkaisulla, henkilötunnus kertaalleen.

Ympärivuorokautisessa perhekuntoutuksessa olleiden lasten lukumäärä

Lasten kokonaismäärä henkilötunnus kertaalleen.

Tehostetun perhetyön piirissä olleiden lasten lukumäärä

Lasten kokonaismäärä henkilötunnus kertaalleen.

Sijoitusten toimintatiedot

Sijoituspäätökset

Vuoden aikana alkaneiden sijoitusten päätökset yhteensä (sisältäen kaikki päätökset koskien lapsia, jotka ovat palvelua saadessaan olleet alle 18-vuotiaita). Samaa lasta koskien on voitu tehdä useampi kuin yksi päätös.

Päätösten lukumäärä yhteensä ja eriteltynä sijoitukseen avohuollon tukitoimena (LsL 37 §), kiireelliseen sijoitukseen (LsL 38 §) ja huostaanottoon (LsL 40 §). Huostaanottojen osalta päätökset kerätään lisäksi eriteltynä suostumukseen perustuviin huostaanottoihin ja hallinto-oikeuden päättämiin huostaanottoihin, lisäksi kerätään hallinto-oikeuden hylkäämien hakemusten lukumäärä.

Huostaanottojen jatko- ja purkupäätökset yhteensä. Purkupäätöksellä tarkoitetaan huostaanoton lopettamispäätöstä, ei huostaanoton raukeamista.

Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset yhteensä

Lasten lukumäärä yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. sisältäen avohuollon tukitoimena sijoitetut, kiireellisesti sijoitetut ja huostaanotetut lapset, henkilötunnus kertaalleen.

Vuoden aikana huostassa olleet lapset yhteensä

Lasten lukumäärä yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v., henkilötunnus kertaalleen.

Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet yhteensä

Lasten lukumäärä yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. sisältäen avohuollon tukitoimena sijoitetut, kiireellisesti sijoitetut ja huostaanotetut lapset, henkilötunnus kertaalleen.

Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset

Lasten lukumäärä yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v., henkilötunnus kertaalleen. Sisältää myös avohuollon kiireellisen tukitoimen (37 b §).

Uudet kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut lapset

Lasten lukumäärä yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v., henkilötunnus kertaalleen.

Uudet kodin ulkopuolelle huostaanotetut lapset

Vain huostaanotetut, yhteensä ja ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v., henkilötunnus kertaalleen.

Kodin ulkopuolelle 31.12. sijoitettuna olleet

Lasten lukumäärä yhteensä.

Vuoden aikana sijoitettuna olleet lapset hoitomuodoittain

Tiedot kerätään henkilötunnus kertaalleen sisältäen kaikki, jotka ovat palvelua saadessaan olleet alle 18-vuotiaita.

Laitoshoito

Vuoden aikana laitoksiin sijoitettuna olleet lapset yhteensä (0–17-v.) ja eriteltynä kunnan omiin laitoksiin sekä ostopalvelutoimintaan.

31.12. laitoksiin sijoitettuna olleet lapset yhteensä (0–17-v.) ja eriteltynä kunnan omiin laitoksiin sekä ostopalvelutoimintaan.

Luvanvarainen perhehoito

Vuoden aikana luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna olleet lapset yhteensä (0–17-v.) ja eriteltynä kunnan omiin laitoksiin sekä ostopalvelutoimintaan.

31.12. luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna olleet lapset yhteensä (0–17-v.) ja eriteltynä kunnan omiin laitoksiin sekä ostopalvelutoimintaan.

Toimeksiantoon perustuva perhehoito

Vuoden aikana toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitettuna olleet lapset yhteensä (0–17-v.) ja eriteltynä pitkäaikaiseen perhehoitoon (erikseen kunnan oma toiminta ja ostopalvelutoiminta) sekä päivystys- ja vastaanottoperheisiin (erikseen kunnan oma toiminta ja ostopalvelutoiminta). Päivystys- ja vastaanottoperheet eivät sisällä lyhytaikaista tai tilapäistä viikonloppuhoitoa, jonka tarkoituksena antaa vanhemmalle levähdystauko.

31.12. toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitettuna olleet lapset yhteensä (0–17-v.) ja eriteltynä pitkäaikaiseen perhehoitoon (erikseen kunnan oma toiminta ja ostopalvelutoiminta) sekä päivystys- ja

vastaanottoperheisiin (erikseen kunnan oma toiminta ja ostopalvelutoiminta). Päivystys- ja vastaanottoperheet eivät sisällä lyhytaikaista tai tilapäistä viikonloppuhoitoa, jonka tarkoituksena antaa vanhemmalle levähdystauko.

Läheisverkostoon sijoitettujen lasten lukumäärä

Vain lastensuojelulain nojalla tehtävät sijoitukset (myös sijoitukset avohuollon tukitoimena), ei esimerkiksi niitä tapauksia, joissa lapsen asuminen järjestetään huoltajuusjärjestelyin kodin ulkopuolella vaihtoehtona sijoitukselle tai joissa lapsen huoltaja sopii itsenäisesti lapsen asumisen järjestämisestä esim. isovanhempien kanssa. Sisältyvät toimeksiantoon perustuvien sijoitusten lukuun.

Huostassa olleille lapsille tehdyt sijoituspaikan muutospäätökset

Päätösten lukumäärä yhteensä sekä eriteltynä päätösten kohteena olleiden lasten lukumäärä ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v. Ei sisällä sijoituspaikan muutospäätöksiä kotiin.

Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet

Kunnan omien lastensuojelulaitosten hoitovuorokausiin lasketaan mukaan laitokseen tulopäivä ja läsnäolovuorokaudet, lähtöpäivää ei lasketa mukaan.

Perhehoidon (toimeksiantoon perustuva perhehoito ja luvanvarainen perhehoito) ja ostopalvelulaitosten hoitopäiviin sisältyvät myös lähtöpäivät.

Hoitovuorokausia ovat ne päivät, jotka lapsi/nuori/perhe on ollut laitoksessa/perhehoidossa kirjoilla, vaikka olisikin tilapäisesti poissa laitoksesta esimerkiksi loman, karkumatkan tai muun poissaolon vuoksi, koska hoitovastuu on laitoksella. Hoitopaikka on tällöin varattuna ja laitokselle syntyy kustannuksia.

Koko perheen ympärivuorokautisen hoidon hoitovuorokaudet lasketaan mukaan hoitovuorokausiin.

Jälkihuollon tukitoimien piirissä olevien nuorten asumisvuorokausia ei lasketa mukaan hoitovuorokausiin.

Laitoshoidon hoitovuorokaudet

Hoitovuorokaudet yhteensä sekä eriteltynä kunnan omien laitosten ja ostopalvelutoiminnan hoitovuorokausiin.

Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet

Hoitovuorokaudet yhteensä sekä eriteltynä kunnan omien perhekotien ja ostopalvelutoiminnan hoitovuorokausiin.

Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokaudet

Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokaudet yhteensä ja eriteltynä pitkäaikaiseen perhehoitoon (erikseen kunnan oma toiminta ja ostopalvelutoiminta) sekä päivystys- ja vastaanottoperheisiin (erikseen kunnan oma toiminta ja ostopalvelutoiminta). Päivystys- ja vastaanottoperheet eivät sisällä lyhytaikaista tai tilapäistä viikonloppuhoitoa, jonka tarkoituksena antaa vanhemmalle levähdystauko.

Läheisverkostoon sijoitettuna olleiden lasten hoitovuorokaudet

Vain lastensuojelulain nojalla tehtävien sijoitusten hoitovuorokaudet. Lukumäärä sisältyy toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokausien lukumäärään.

Kunnallisten lastensuojelulaitosten hoitopaikat

Ilmoitetaan laitosten vahvistettu paikkamäärä, josta eriteltynä vastaanottopaikkojen lukumäärä.

Lisäksi kerätään lastensuojelun koko perheen hoitoon tarkoitettujen ympärivuorokautisten kunnallisten hoitopaikkojen lukumäärä.

Jälkihuollon asiakkaat

Jälkihuollon asiakkaat

Vuoden aikana jälkihuollon asiakkaana olleet (asiakkaat, joilla jälkihuolto-oikeus, LsL 75 §) yhteensä ja eriteltynä ikäryhmittäin 0–2-v., 3–6-v., 7–12-v., 13–15-v. ja 16–17-v., 18-20-v. ja 21-24-v., henkilötunnus kertaalleen.

Henkilöstö

Vastuusosiaalityöntekijöiden vakanssit

Kerätään vakanssien lukumäärä 31.12. yhteensä sekä eriteltynä avo-, sijais- ja jälkihuollon vakansseihin.

Kustannukset

Kerätään kokonaiskustannukset, jotka muodostuvat avohuollon ja sijaishuollon kustannuksista seuraavan erittelyn mukaisesti:

Avohuollon kustannukset

Kokonaiskustannukset vuoden aikana sekä erikseen oman toiminnan ja ostopalvelutoiminnan kustannukset seuraavalla erittelyllä:

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö

Sosiaalityöntekijöiden ja johtavien sosiaalityöntekijöiden palkat, henkilöstökulut (vain henkilöstökulut, ei tilakuluja, matkakuluja tai työnohjauskuluja tms.).

Jälkihuollon kokonaiskustannukset

Sisältää jälkihuollon sosiaalityön, sosiaaliohjauksen, tukiasumisen sekä taloudellisen tuen (ei toimeentulotukea).

Avohuollon tukitoimet

Ne avohuollon tukitoimet, jotka annettu lastensuojelun päätöksellä (Perhe voi saada sosiaalihuoltolain perusteella myös muita palveluja, mutta tähän otetaan mukaan vain lastensuojelun päätöksellä annetut palvelut).

Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (35 § ja 36 §)

Ei sijaishuoltoa. Mukaan ei lasketa mitään toimeentulotuen kustannuksia.

Läheisverkostoratkaisujen kustannukset

Kunnat arvioivat parhaaksi katsomallaan tavalla, mikä on lastensuojelun osuus henkilöstökustannuksista.

Sijaishuollon kustannukset

Kokonaiskustannukset vuoden aikana sekä kustannukset eriteltyinä hoitolaitosten, luvanvaraisen perhehoidon ja toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannuksiin. Sijaishuollon kustannuksiin kohdistuvat sosiaalityön kustannukset kootaan omana kokonaisuutenaan kohtaan sijoitusten aikainen sosiaalityö.

Laitoshoidon kustannukset

Kokonaiskustannukset sekä erikseen oma ja ostopalvelutoiminta seuraavasti:

<u>Kunnallisten lastensuojelulaitosten kustannukset pitävät sisällään</u>:

• Henkilöstö-, tila- ja muut kustannukset ilman hallinnon vyörytyskustannuksia.

• Omien laitosten kustannuksiin otetaan mukaan myös kesäkotien ja vastaavien virkistyspaikkojen kustannukset sekä autojen käyttö.

• Pelkästään avohoitoa antavien osastojen kustannukset otetaan mukaan avohuollon kustannuksiin, ei sijaishuollon kustannuksiin. Osittain avotyötä tekevät osastot otetaan mukaan sijaishuollon kustannuksiin.

• Laitoksissa työskentelevien työllistettyjen kustannuksia ei oteta mukaan sijaishuollon kustannuksiin.

Ostopalvelulaitosten kustannukset

Ostopalvelulaitosten kustannukset ja sosiaalityön kustannukset pitävät sisällään:

• Sisältää laitoksille maksetut korvaukset.

• SPR:n (tai muiden vastaavien) turvatalojen kustannuksia ei lasketa mukaan laitoshoidon kustannuksiin.

Luvanvaraisen perhehoidon kustannukset

Kokonaiskustannukset sekä erikseen omien perhekotien kustannukset ja ostopalvelutoiminnan kustannukset.

Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannukset

Toimeksiantoon perustuvan sijaisperhetoiminnan kustannukset

• Sisältävät sekä sijaisperheille maksetut korvaukset - alkuavustukset, kulukorvaukset ja palkkiot - että sijaisperheille harkinnanvaraisena taloudellisena tukena maksettavat kustannukset.

• Sijaisperhetoiminnan kustannuksiin sisältyy eräillä kunnilla lasten biologisten perheiden matkakuluja ym.

• Kunnan kirjanpidon, palkanlaskennan ja muita yleishallinnon kuluja ei vyörytetä.

• Sosiaalityön (kustannukset merkitään erikseen kohtaan Sijaishuollon aikaisen sosiaalityön kustannukset) ja toimistotyön kustannukset sisältävät mm. työntekijöiden henkilöstömenot, huoneistomenot, koulutuskustannukset, matkakulut sekä työnohjauksen ym. kustannukset.

Läheisverkostoon sijoitettujen lasten kustannukset

Kustannukset sisältyvät toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon.

Sijaishuollon aikaisen sosiaalityön kustannukset

Kokonaiskustannukset sekä erikseen laitoshoidon aikaisen ja perhehoidon (sis. luvanvarainen ja toimeksiantoon perustuva) sosiaalityön kustannukset.

Liite 3 Lastensuojelun käsitteitä

AMMATILLINEN PERHEKOTI. Ks. luvanvarainen perhehoito.

ASIAKASSUUNNITELMA. Jos lastensuojelun asiakkuus jatkuu lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen, laaditaan avohuollon asiakassuunnitelma. Sen tulee sisältää seuraavat asiat: lapsen ja perheen palvelujen ja tuen tarve; tieto olosuhteista ja asioista, joihin pyritään vaikuttamaan; palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan; arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan; asianosaisten eriävät näkemykset tuen tarpeesta ja tukitoimien järjestämisestä. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

AVOHUOLLON TUKITOIMENA SIJOITETUT. Avohuollon tukitoimena tapahtuva sijoitus on rajattu, tuen tarvetta arvioiva tai kuntouttava jakso. Se on suunnitelmallinen tukitoimi, joka järjestetään asiakassuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla. Avohuollon sijoituksen tulisi tapahtua ensisijaisesti siten, että lapsi sijoitetaan yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksestaan vastaavan henkilön kanssa. Koko perheen sijoitus voi tapahtua laitoksessa tai sitä voidaan järjestää perhehoidossa. Sijoitus voi liittyä myös perheen aikuiselle annettavaan hoitoon, jolloin voi olla tarkoituksenmukaista, että lapsi voi jatkaa yhdessä asumistaan vanhempansa kanssa. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

AVOHUOLTO. Lastensuojelun avohuollolla tarkoitetaan tukitoimia, joihin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on viipymättä ryhdyttävä jos 1) kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai 2) jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Avohuollon tukitoimet ovat ensisijaisia huostaanottoon ja sijaishuoltoon nähden. Avohuollon tukitoimia ovat toimeentulon ja asumisen turvaaminen lapselle ja hänen perheelleen, tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen, lapsen muu tukeminen koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

EHKÄISEVÄ LASTENSUOJELU. Ehkäisevää lastensuojelua on tuki ja erityinen tuki silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua toteutetaan kunnan palveluissa kuten äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa terveydenhuollossa, päivähoidossa, opetuksessa ja nuorisotyössä. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

ENNAKOLLINEN LASTENSUOJELUTARPEEN ILMOITUS. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä tilanteissa, joissa on perusteltua syytä epäillä, että syntyvä lapsi tulee tarvitsemaan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tulee siis tehdä tilanteissa, joissa ilmoittajalla on varmaa tietoa esimerkiksi tulevan äidin tai isän päihdeongelmasta, vakavasti mielenterveyden häiriöstä tai vapausrangaistuksesta. Pelkkä päihteidenkäytön epäily ei riitä ennakollisen ilmoituksen tekemiseen. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

ENSIKODIT. Ensikoti on paikka, jossa tuetaan perheitä vanhemmuudessa ja elämänhallinnassa. Äiti voi tulla ensikotiin odotusaikana tai pienen vauvan kanssa. Tarvittaessa myös isä voi asua ensikodissa. Asumisaika sovitaan perheen tarpeiden mukaan. Ensikotityö on

ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä sekä vanhemmuuden tukemista. Tavoite on turvata kasvavalle lapselle hänen ikätasonsa ja tarpeidensa mukainen hoito ja huolenpito. *(Lähde: Ensi- ja turvakotien liitto, www.ensijaturvakotienliitto.fi)*

HAKEMUS LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITTÄMISEKSI. Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa. Kun lapsi, nuori tai vanhemmat ottavat itse yhteyttä lastensuojeluun, käytetään tästä nimitystä hakemus. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

HUOSTAANOTTO. Huostanotolla tarkoitetaan tilannetta, jossa lapsi otetaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto. Lapsi on otettava huostaan, mikäli 1) puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai 2) lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään vaarantaa kehitystään ja terveyttään. Huostaanottoon voidaan ryhtyä vain, jos katsotaan, että avohuollon tukitoimet eivät ole sopivia, mahdollisia tai riittäviä turvaamaan lapsen edun mukaista huolenpitoa. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

JÄLKIHUOLTO. Jälkihuollolla tarkoitetaan tukea, jota annetaan sijaishuollossa olleelle lapselle tai nuorelle, hänen vanhemmilleen ja huoltajilleen sekä henkilöille, joiden hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on ollut. Jälkihuoltoa järjestetään 1) sijaishuollon päättymisen jälkeen; 2) avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin; 3) nuorelle voidaan järjestää jälkihuoltoa, vaikka häntä ei olisi aiemmin sijoitettu kodin ulkopuolelle tai sijoitus olisi kestänyt alle puoli vuotta. Näin voidaan tukea nuorta itsenäistymisessä, vaikka ehdotonta jälkihuoltovelvollisuutta ei olisikaan. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

KIIREELLINEN AVOHUOLLON SIJOITUS. Avohuollon sijoitus on 1.4.2015 lukien mahdollista myös silloin, kun huostaanoton edellytykset täyttyvät. On siten mahdollista, että lapselle voidaan järjestää kiireellinen avohuollon sijoitus kiireellisen sijoituksen sijasta. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

KIIREELLINEN SIJOITUS. Kiireellinen sijoitus on oikeusvaikutuksiltaan verrattavissa huostaanottoon, joten edellytykset sen käyttämiselle ovat tiukat. Kiireellisen sijoituksen tarve voi syntyä esimerkiksi silloin, kun kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa välittömästi vaarantavat lapsen terveyttä tai kehitystä tai silloin, kun lapsen huoltajat ovat väliaikaisesti kykenemättömiä hoitamaan lastaan. Päätöksen kiireellisestä sijoituksesta ja sen lopettamisesta tekee sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen määräämä ammatillisen kelpoisuuden omaava sosiaalityöntekijä. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

LAITOSHOITO. Laitoshoidolla tarkoitetaan sitä, että lapsen sijaishuolto järjestään sijoittamalla lapsi lastensuojelulaitokseen. Lastensuojelulaitoksia, joissa voidaan järjestää lapsen sijaishuoltoa ja laitoshuoltoa ovat lain mukaan lastenkodit ja nuorisokodit sekä koulukodit. Lisäksi lastensuojelulaitoksina pidetään muita näihin rinnastettavia yksiköitä, esimerkiksi vastaanottokoteja. Lastensuojelulaitoksia ylläpitävät lähinnä valtio, kunnat tai yksityiset yhteisöt. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

LAPSET. 0–17-vuotiaat. *(Lastensuojelulaki, 6§)*

LASTENSUOJELUILMOITUS. Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa silloin kun havaitsee tai saa tietää sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää. Kyseessä on siis henkilön oma arvio tarpeesta selvittää lapsen lastensuojeluntarve. Ilmoitus tehdään kunnan sosiaalitoimistoon. Ilmoituksen voi tehdä puhelimitse, kirjallisesti tai käymällä virastossa henkilökohtaisesti. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

LASTENSUOJELUN ASIAKKUUDEN ALKAMINEN. Ennen huhtikuuta 2015 lastensuojelun asiakkuus alkoi, kun ryhdyttiin selvittämään lastensuojelun tarvetta. Huhtikuusta 2015 alkaen asiakkuus on alkanut vasta siinä tapauksessa, että lastensuojelutarpeen selvityksen tai palvelutarpeen arvioinnin perusteella todetaan tarve lastensuojelun palveluille.

LASTENSUOJELUNTARPEEN SELVITYS. Katso kohta ”palvelutarpeen arvio”.

LUVANVARAINEN PERHEHOITO. Luvanvarainen perhehoito (ent. ammatilliset perhekodit) on perhehoidon ja laitoksen väliin sijoittuva sijaishuoltomuoto. Perhekodeissa hoidetaan sellaisia lapsia, joita ei esimerkiksi vaikeahoitoisuuden takia voi sijoittaa sijaisperheeseen. Perhekodin perustamiseen tarvitaan lupa. Perhekodissa sijoitettujen lasten kanssa asuu pääsääntöisesti kaksi hoidosta ja kasvatuksesta vastaavaa henkilöä. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

LÄHEISVERKOSTOON SIJOITTAMINEN. Läheisverkostosijoittamisella tarkoitetaan sukulaisten ja muiden lapselle läheisten henkilöiden luokse lastensuojelulain nojalla tehtäviä sijoituksia (lastensuojelulaki 37 § ja 40 §). Lapsi voidaan sijoittaa läheisverkostoon huostaanotettuna sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä tai avohuollon sijoituksena sosiaaliviranomaisen päätöksellä. Kunta tekee läheisverkostosijoittamisesta toimeksiantosopimuksen. Läheisverkostosijoittaminen on toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. *(Lähde: Puustinen-Korhonen 2012)*

LÄHEISVERKOSTORATKAISUT. Lapsen asuminen järjestetään huoltajuusjärjestelyin (lsl 32 §). Läheisverkostoratkaisut toteutetaan sosiaaliviranomaisen tekemän läheisverkostokartoituksen (lsl 32 §) perusteella, kun lapsen tilanteessa harkitaan kodin ulkopuolista sijoitusta, sijaishuoltopaikkaa on tarvetta muuttaa tai sijoitus lopettaa. Jos lapsen tilanne voidaan turvata siten, että hänen läheisverkostostaan löytyy lapsen kannalta sopiva henkilö tai perhe huolehtimaan hänen hoidostaan tai huollostaan, on ensisijaisesti haettava lapsen huoltoa ja asumista koskevaa määräystä eikä huostaanottoa näin ollen tarvita. Kunta ei laadi toimeksiantosopimusta, ei ole toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. *(Lähde: Puustinen-Korhonen 2012)*

NUORET. 18–24-vuotiaat. *(Lastensuojelulaki, 6§)*

OSTOPALVELU. Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 4 §:n mukaan kunta voi täyttää lakiin perustuvan järjestämisvastuunsa esim. hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta. *(Lähde: www.kunnat.net)*

PALVELUTARPEEN ARVIO. Kun lastensuojeluasia on tullut vireille, sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve. 1.4.2015 alkaen lastensuojelulaki on edellyttänyt, että lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen

arviointi, ellei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole selvästi luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita. *(Lastensuojelulaki, 26§)*

PERHEHOITO. Ks. toimeksiantoon perustuva perhehoito

PERHEKUNTOUTUS. Perhekuntoutuksella tarkoitetaan koko perheen sijoitusta laitosyksikköön. Sijoituksen on tarkoitus olla kuntouttava. Perhekuntoutus työmuotona soveltuu hyvin osaksi lastensuojelun avohuollon työskentelyä sekä huostaanoton lakkautustyöskentelyä. Sen on käytännössä todettu olevan tehokas apu myös tilanteissa, joissa on olemassa kodinulkopuolisen sijoituksen riski, mutta perhe on motivoitunut perhekuntoutukseen ja perhekuntoutusta on oikea-aikaisesti mahdollista perheelle tarjota *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

PYYNTÖ LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITTÄMISEKSI. Katso kohta ”yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi”.

PÄÄTÖS SIJAISHUOLTOPAIKAN MUUTTAMISESTA. Kun lapsi on otettu huostaan ja sijoitettu sijaishuoltoon, sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus huostaanoton tarkoituksen toteuttamiseksi päättää lapsen olinpaikasta sekä hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä valmistelee asian, jonka jälkeen sosiaalihuollon johtava viranhaltija tekee päätöksen sijaishuoltopaikan muuttamisesta. Päätöksessä on tuotava esiin perusteet sijaishuoltopaikan muuttamiselle ja selvitys siitä, miksi nykyinen sijaishuoltopaikka ei ole lapsen edun mukainen. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

SIJAISHUOLTO. Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huostaan otetun, kiireellisesti sijoitetun tai lastensuojelulain 83 §:ssä tarkoitetun väliaikaismääräyksen nojalla sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Poikkeuksellisesti huostaanotettu lapsi voidaan sijoittaa myös kotiin. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

SOSIAALI- JA KRIISIPÄIVYSTYS. Sosiaalipäivystys vastaa kiireelliseen avuntarpeeseen kaikkina vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä. Sosiaalipäivystys perustuu perustuslain säädökseen välttämättömästä toimeentulosta ja huolenpidosta. Se edellyttää, että kunnissa on valmius vastata kiireellisen avun tarpeeseen. *(Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö, www.stm.fi/sosiaalipaivystys)*

TOIMEKSIANTOON PERUSTUVA PERHEHOITO. Perhehoidolla tarkoitetaan lapsen hoidon, kasvatuksen ja muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa eli sijaisperheessä. Ennen lapsen sijoittamista perheeseen tulee tehdä toimeksiantosopimus perhehoitajan ja sijoittavan kunnan tai kuntayhtymän välillä. Osapuolet sitoutuvat sopimuksen sisältämiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Perhehoitajan toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Perhehoitajana toimiminen ei kerrytä työssäoloehtoa eikä kunnalla ole velvollisuutta kustantaa tai järjestää työterveyshuoltoa. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

TURVAKODIT. Turvakoti on tarkoitettu perhe- tai lähisuhteessa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille, jotka tarvitsevat tukea väkivallasta selviämiseen sekä väliaikaisen asuinpaikan. Turvakotien tavoitteena on väkivaltakierteen katkaiseminen, sen seurausten hoitaminen ja väkivallan ennaltaehkäiseminen. Turvakodit tarjoavat kriisiapua ja välittömän suojan sekä

mahdollisuuksien mukaan pitkäjänteistä tukea perheväkivaltaa kokeneille. *(Lähde: Ensi- ja turvakotien liitto, www.ensijaturvakotienliitto.fi)*

TURVATALOT. Turvatalot tarjoavat apua 12–21-vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen. Nuori voi tarvittaessa myös yöpyä tilapäisesti turvatalolla. Turvatalojen toiminnasta vastaa Suomen Punainen Risti. *(Lähde: Punainen Risti, www.punainenristi.fi)*

VASTUUSOSIAALITYÖNTEKIJÄ. Lastensuojelulain 13 §:n mukaan lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on nimettävä hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä (lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä). Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä tulee olla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 3 §:n mukainen sosiaalityöntekijän ammatillinen kelpoisuus. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

YHTEYDENOTTO SOSIAALIHUOLTOON TUEN TARPEEN ARVIOIMISEKSI. Yhteydenotto voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Lastensuojeluasian vireille laittamisessa on aina pyrittävä yhteistyöhön lapsen ja vanhempien kanssa. Jos yhteydenottoa yhdessä ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista tehdä (esimerkiksi kiireen vuoksi), tehdään lastensuojeluilmoitus. Taustalla on ajatus, että lapsen ja hänen vanhempiensa kanssa yhteisymmärryksessä tehty yhteydenotto turvaa paremmin yhteistyötä jatkossakin ja siten palvelujen jatkuvuutta. *(Lähde: Lastensuojelun käsikirja, THL)*

YKSITYINEN SIJOITUS. Yksityinen sijoitus on huoltajien päätökseen perustuva sijoitus, johon sosiaalihuollosta vastaava toimielin ei ole vaikuttanut (lsl 81 §). Lapsen vanhempi voi sopia lapsensa asumisesta esimerkiksi isovanhempien kanssa ja järjestää lapsen hoidon itsenäisesti. Huoltajan tai henkilön, jonka hoitoon lapsi on sijoitettu, on ilmoitettava sijoituksesta sen kunnan sosiaalihuollon toimielimelle, jonka alueelle lapsi on sijoitettu. Kunta ei laadi toimeksiantosopimusta, ei ole toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. *(Lähde: Puustinen-Korhonen 2012)*

Liite 4 Lastensuojelun tietoja vuonna 2021

Taulukot voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

4A Lastensuojelun asiakkaat ja vastuusosiaalityöntekijöiden lukumäärä vuonna 2021 [1]

LASTENSUOJELUN ASIAKKAAT (lkm)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Lastensuojelun asiakkaat yhteensä vuoden aikana (0–17-v.)	**5 519**	**2 396**	**3 099**	**1 604**	**2 173**	**2 534**	**17 325**
joista avohuollon palveluja saaneet lapset[1]	4 386	2 049	1 962	1 199	1 786	2 042	13 424
joista sijoitettuna olleet lapset	1 853	774	976	665	713	723	5 704
Jälkihuollossa olleet nuoret vuoden aikana (18–24-v.)	**1 096**	**446**	**219**	**356**	**351**	**321**	**2 789**
Jälkihuollossa olleet nuoret vuoden aikana (18–20-v.)	675	282	..	230	286	201	1 674
Jälkihuollossa olleet nuoret vuoden aikana (21–24-v.)	421	164	..	126	65	120	896
Lastensuojelun asiakkaiden osuus (%) samanikäisestä väestöstä (0–17v.)	*4,9*	*3,6*	*6,4*	*5,5*	*5,7*	*5,8*	*5,1*

HENKILÖSTÖ (lkm)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Vastuusosiaalityöntekijät yhteensä	**178**	**76**	**57**	**44**	**57**	**55**	**467**
josta avohuollossa	106	57	35	24	37	45	304
josta sijaishuollossa	47	13	17	14	16	10	117
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	25	6	5	6	Alle 5	0	Alle 47

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4B Lastensuojelun kustannukset vuonna 2021

LASTENSUOJELUN KOKONAISKUSTANNUKSET (€)	HELSINKI[3]	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU[2]	KUUSIKKO
Kokonaiskustanukset yhteensä	**151 291 310**	**61 855 087**	**69 498 178**	**54 059 033**	**63 300 534**	**43 924 595**	**443 928 736**
€/lastensuojelun asiakkaana ollut 0–20-vuotias	*22 860,6*	*0,0*	*21 563,2*	*29 801,0*	*26 619,2*	*16 463,5*	*22 811,2*
Kokonaiskustannukset (%)	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*
joista avohuollon kustannukset (%)	*20,5*	*23,2*	*25,1*	*22,0*	*23,5*	*29,8*	*23,1*
joista sijaishuollon kustannukset (%)	*77,1*	*74,2*	*71,6*	*75,2*	*75,2*	*68,1*	*74,4*
josta sosiaalityön kustannukset (%)	*2,4*	*2,6*	*3,3*	*2,8*	*1,3*	*2,1*	*2,4*
AVOHUOLLON KUSTANNUKSET (€)	**HELSINKI[3]**	**ESPOO**	**VANTAA**	**TURKU**	**TAMPERE**	**OULU[2]**	**KUUSIKKO**
Kokonaiskustannukset yhteensä	**31 060 183**	**14 329 093**	**17 459 472**	**11 874 079**	**14 900 534**	**13 100 107**	**102 723 468**
€/avohuollon palveluja saanut 0–20-vuotias	*6 137,2*	*6 147,2*	*8 005,3*	*8 315,2*	*7 191,4*	*5 840,4*	*6 706,9*
Avohuollon <u>oman</u> toiminnan kustannukset yhteensä	**25 533 757**	**11 571 511**	**11 899 603**	**4 374 719**	**9 854 534**	**5 248 921**	**68 483 045**
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö	8 259 851	3 739 371	2 725 652	728 010	3 662 534	3 323 659	22 439 077
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	5 007 942	891 869	951 745	153 300	489 000	222 793	7 716 649
Avohuollon tukitoimet	9 365 310	4 566 485	4 132 081	2 833 262	4 099 000	441 983	25 438 121
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35 ja §36)	9 365 310	4 566 485	4 132 081	2 833 262	4 099 000	441 983	25 438 121
Läheisverkostoratkaisujen kustannukset	0	397 479	839 932	0	0	673 030	1 910 441
Ympärivuorokautinen perhekuntoutus	2 039 439	1 790 073	3 250 193	421 903	890 000	0	8 391 608
Avohuollon <u>ostopalvelu</u>toiminnan kustannukset yhteensä	**5 526 426**	**2 757 581**	**5 559 869**	**7 499 360**	**5 046 000**	**7 851 186**	**34 240 422**
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	2 159 563	810 576	1 892 004	1 656 815	1 705 000	1 483 568	9 707 526
Avohuollon tukitoimet	1 738 457	1 224 179	3 253 128	1 897 841	3 080 000	4 845 658	16 039 263
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35 ja §36)	0	0	414 737	0	0	0	414 737
Ympärivuorokautinen perhekuntoutus	1 628 406	722 827	0	3 944 704	261 000	1 521 960	8 078 897
SIJOITUSTEN KUSTANNUKSET (€)	**HELSINKI[3]**	**ESPOO**	**VANTAA[1]**	**TURKU**	**TAMPERE**	**OULU**	**KUUSIKKO**
Sijaishuollon kokonaiskustannukset sisältäen sosiaalityön							
Sijaishuollon kokonaiskustannukset yhteensä	**120 231 127**	**47 525 994**	**52 038 706**	**42 184 954**	**48 400 000**	**30 824 488**	**341 205 269**
Lasten sijoitusten kustannukset ilman sosiaalityötä							
Sijoitusten kustannukset yhteensä, ilman sosiaalityötä	**116 599 601**	**45 887 534**	**49 741 415**	**40 668 015**	**47 573 000**	**29 900 064**	**330 369 629**
josta laitoshoidon osuus	77 272 219	36 052 629	35 393 710	28 191 690	32 056 000	14 842 908	223 809 156
josta luvanvaraisen perhehoidon osuus	9 150 694	1 510 340	3 460 685	1 666 051	1 275 000	2 282 972	19 345 742
josta toimeksiantoon perustuvan perhehoidon osuus	30 176 688	8 324 565	10 887 020	10 810 274	14 242 000	12 774 184	87 214 731
josta laitoshoidon osuus (%)	*66,3*	*78,6*	*71,2*	*69,3*	*67,4*	*49,6*	*67,7*
josta luvanvaraisen perhehoidon osuus (%)	*7,8*	*3,3*	*7,0*	*4,1*	*2,7*	*7,6*	*5,9*
josta toimeksiantoon perustuvan perhehoidon osuus (%)	*25,9*	*18,1*	*21,9*	*26,6*	*29,9*	*42,7*	*26,4*
€/vuoden aikana sijoitettuna ollut 0–17-vuotias	*62 924,8*	*59 286,2*	*50 964,6*	*61 154,9*	*66 722,3*	*41 355,6*	*57 918,9*
€/31.12. sijoitettuna ollut 0–17-vuotias	*89 623,1*	*88 929,3*	*99 284,3*	*95 689,4*	*90 788,2*	*56 309,0*	*86 985,2*
Laitoshoito (ilman sosiaalityötä)[1]							
Kokonaiskustannukset yhteensä	**77 272 219**	**36 052 629**	**35 393 710**	**28 191 690**	**32 056 000**	**14 842 908**	**223 809 156**
Laitoshoidon <u>oman</u> toiminnan kustannukset yhteensä	34 277 736	6 469 353	7 104 810	11 536 511	7 868 000	1 745 845	69 002 255
€/hoitovuorokausi	*362,4*	*411,1*	*510,3*	*371,8*	*526,4*	*526,2*	*397,6*
€/hoitolaitoksiin sijoitetut vuoden aikana	*51 936,0*	*29 141,2*	*30 233,2*	*58 265,2*	*56 604,3*	*20 783,9*	*44 864,9*
€/sijoitetut 31.12.	*161 687,4*	*190 275,1*	*186 968,7*	*135 723,7*	*163 916,7*	*124 703,2*	*160 098,0*
Laitoshoidon <u>ostopalvelu</u>toiminnan kustannukset yhteensä	42 994 483	29 583 276	28 288 900	16 655 179	24 188 000	13 097 063	154 806 901
€/hoitovuorokausi	*357,2*	*351,0*	*362,4*	*354,4*	*425,0*	*341,0*	*364,0*
€/hoitolaitoksiin sijoitetut vuoden aikana	*99 065,6*	*71 978,8*	*93 671,9*	*68 539,8*	*88 277,4*	*53 457,4*	*81 093,2*
€/sijoitetut 31.12.	*142 365,8*	*125 352,9*	*124 620,7*	*160 146,0*	*135 128,5*	*85 601,7*	*96 034,1*
Luvanvarainen perhehoito (ilman sosiaalityötä)							
Kokonaiskustanukset yhteensä	**9 150 694**	**1 510 340**	**3 460 685**	**1 666 051**	**1 275 000**	**2 282 972**	**19 345 742**
€/hoitovuorokausi	*204,0*	*176,7*	*178,5*	*230,1*	*266,5*	*224,9*	*203,7*
€/luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut vuoden aikana	*62 676,0*	*45 767,9*	*43 806,1*	*75 729,6*	*75 000,0*	*58 537,7*	*57 576,6*
€/sijoitetut 31.12.	*80 269,2*	*83 907,8*	*50 892,4*	*92 558,4*	*91 071,4*	*81 534,7*	*66 026,4*
Toimeksiantoon perustuva perhehoito (ilman sosiaalityötä)							
Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannukset	**30 176 688**	**8 324 565**	**10 887 020**	**10 810 274**	**14 242 000**	**12 774 184**	**87 214 731**
€/hoitovuorokausi	*108,8*	*107,9*	*112,4*	*133,9*	*145,8*	*106,3*	*116,3*
€/perheisiin sijoitetut vuoden aikana	*34 409,0*	*29 005,5*	*22 776,2*	*33 058,9*	*44 506,3*	*27 891,2*	*31 749,1*
€/sijoitetut 31.12.	*42 264,3*	*43 584,1*	*37 284,3*	*49 362,0*	*52 360,3*	*38 018,4*	*43 914,8*
Sijaishuollon aikaisen sosiaalityön kustannukset							
Sosiaalityön kustannukset yhteensä	**3 631 526**	**1 638 460**	**2 297 291**	**1 516 939**	**827 000**	**924 424**	**10 835 640**
Laitoshoidon sosiaalityön kustannukset[1]	3 631 526	910 366	862 514	719 029	613 000	242 248	6 978 683
Perhehoidon sosiaalityön kustannukset	0	728 094	1 434 777	797 910	214 000	682 176	3 856 957
Sijaishuollon kokonaiskustannukset sisältäen sosiaalityön							
Sijaishuollon konaiskustannukset yhteensä	**120 231 127**	**47 525 994**	**52 038 706**	**42 184 954**	**48 400 000**	**30 824 488**	**341 205 269**

[1] Vantaalla laitoshoidon aikaisen sosiaalityön kustannukset sisältyvät laitoshoidon muihin kustannuksiin.

[2] Oulun avohuollon kokonaiskustannuksiin sisältyvät lastensuojelun lain mukaiset myönnetyt palvelut: tukihenkilö, ammatillinen tukihenkilö, tukiperhe ja kotipalvelun kustannukset.

[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4C/1 Lastensuojeluilmoitukset vuonna 2021

LASTENSUOJELUILMOITUKSET	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Lastensuojeluilmoitusten määrä							
Vuoden aikana tulleet ilmoitukset yhteensä	**19 025**	**8 718**	**12 050**	**7 246**	**5 410**	**9 189**	**61 638**
01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve	2 460	1 356	2 485	1 053	927	1 486	9 767
02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet	10 501	3 843	4 447	3 980	2 689	4 020	29 480
03 Lapsen oma käyttäytyminen	6 064	3 519	4 356	2 213	1 794	3 683	21 629
Ilmoitukset tekijän mukaan							
Kaikki ilmoitukset yhteensä	**19 025**	**8 718**	**12 050**	**7 246**	**5 410**	**9 189**	**61 638**
Yksityisten tekemät ilmoitukset yhteensä	**3 273**	**918**	**1 813**	**1 250**	**747**	**1 526**	**9 527**
Viranomaiset yhteensä	**15 614**	**7 428**	**9 964**	**5 719**	**4 179**	**6 762**	**49 666**
Sosiaalipalvelut	2 319	953	1 979	1 940	16	1 830	9 037
Päivähoito	428	361	410	198	156	168	1 721
Terveyspalvelut	3 772	1 707	1 703	1 401	1 127	1 758	11 468
josta äitiys- ja lastenneuvola	160	144	..	32	0	9	345
Poliisi	3 661	1 411	2 214	971	780	829	9 866
Koulu	2 658	1 308	1 693	699	1 008	1 349	8 715
Muu viranomainen	2 776	1 688	1 965	510	1 092	828	8 859
Tuntematon	**138**	**372**	**273**	**277**	**484**	**901**	**2 445**
Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset							
0–17-vuotiaat yhteensä (lkm)	**9 987**	**4 615**	**5 743**	**3 325**	**3 281**	**4 349**	**31 300**
0–2-vuotiaat	956	402	650	320	340	378	3 046
3–6-vuotiaat	1 713	809	1 025	658	556	626	5 387
7–12-vuotiaat	3 218	1 514	1 839	1 038	1 131	1 394	10 134
13–15-vuotiaat	2 241	1 180	1 427	715	719	1 070	7 352
16–17-vuotiaat	1 859	710	802	594	535	881	5 381
0–17-vuotiaat yhteensä (%)	***100,0***	***100,0***	***100,0***	***100,0***	***100,0***	***100,0***	***100,0***
0–2-vuotiaat	*9,6*	*8,7*	*11,3*	*9,6*	*10,4*	*8,7*	*9,7*
3–6-vuotiaat	*17,2*	*17,5*	*17,8*	*19,8*	*16,9*	*14,4*	*17,2*
7–12-vuotiaat	*32,2*	*32,8*	*32,0*	*31,2*	*34,5*	*32,1*	*32,4*
13–15-vuotiaat	*22,4*	*25,6*	*24,8*	*21,5*	*21,9*	*24,6*	*23,5*
16–17-vuotiaat	*18,6*	*15,4*	*14,0*	*17,9*	*16,3*	*20,3*	*17,2*

MUUT LASTENSUOJELUTARPEEN ILMOITUKSET	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Muiden lastensuojelutarpeen ilmoitusten määrä							
Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi	1 453	74	576	250	293	460	**3 106**
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	158	..	196	0	35	..	**389**
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	449	16	459	0	183	14	**1 121**
Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset	263	87	77	101	65	108	**701**
Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset: ilmoitusten kohteena olleet lapset							
Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi	1 374	59	555	240	278	448	**2 954**
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	126	306	181	0	35	..	**648**
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	424	16	416	0	180	12	**1 048**

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4C/2 Palvelutarpeen arviot, joissa selvitetty lastensuojelun tarve sekä lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen laaditut asiakassuunnitelmat vuonna 2021

PALVELUTARPEEN ARVIOT	HELSINKI[4]	ESPOO	VANTAA[2]	TURKU[3]	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Palvelutarpeen arviot, joissa selvitetty lastensuojelun tarve							
Lapset, joiden palvelutarpeen arviossa selvitetty lastensuojelun tarve (0–17-vuotiaat yhteensä)	**5 661**	**967**	**1 554**	**1 309**	**1 485**	**2 186**	**13 162**
0–2-vuotiaat	672	83	178	147	147	243	1 470
3–6-vuotiaat	1 190	226	354	306	302	362	2 740
7–12-vuotiaat	2 019	337	520	421	491	722	4 510
13–15-vuotiaat	1 087	212	323	257	312	536	2 727
16–17-vuotiaat	693	109	179	178	233	323	1 715
Kaikki vuoden aikana valmiiksi tehdyt palvelutarpeen arviot[1]	**6 610**	**1 166**	**2 673**	**1 409**	**2 148**	**2 336**	**16 342**
Palvelutarpeen arviot, joissa todettu lastensuojelun tarve	**1 556**	**145**	**943**	**81**	**544**	**365**	**3 634**

[1] Ne palvelutarpeen arviot, joissa selvitetty lastensuojelun tarve. Samaa lasta koskien on voitu tehdä useampi kuin yksi palvelutarpeen arvio.

[2] Vantaan osalta arvioiden kokonaismäärää ei ole saatavilla vaan luvut ovat arvion kohteena olleiden lasten määriä.

[3] Turun osalta lasten määrää, joille on palvelutarpeen arviossa selvitetty lastensuojelun tarve ei ole saatavilla, vaan luvut ovat lastensuojelutarpeen selvityksistä.

[4] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

ASIAKASSUUNNITELMAT[1]	HELSINKI[2]	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Vuoden aikana laadittujen uusien ja tarkastettujen asiakassuunnitelmien lukumäärä (henkilötunnus kertaalleen)							
Kaikki yhteensä	**4661**	**1374**	**2294**	**1400**	**1260**	**1376**	**12 365**
Avohuolto	2823	729	1059	725	635	806	6 777
Sijaishuolto	1041	371	935	359	475	340	3 521
Jälkihuolto	797	274	300	316	150	230	2 067
joista 18 vuotta täyttäneille laaditut suunnitelmat	780	189	274	279	116	174	1 812
Vanhemmille tehdyt asiakassuunnitelmat	152	0	0	23	0	40	215

[1] Asiakassuunnitelmien lukumäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia kuntien välillä johtuen asiakastietojärjestelmiin liittyvistä ongelmista. Kaikki kunnat eivät saa asiakassuunnitelmien lukumäärää eriteltynä. Samalle lapselle on voitu tehdä avo-, sijais- ja jälkihuollon asiakassuunnitelma.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

.. Tietoa ei saatavissa.

4D Avohuollon asiakkaat vuonna 2021

AVOHUOLTO	HELSINKI[2]	ESPOO	VANTAA[1]	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Vuoden aikana alkaneet lastensuojelun avohuollon asiakkuudet[1]							
0–17-vuotiaat yhteensä	**1 519**	**934**	**1 019**	**397**	**533**	**823**	**5 225**
0–2-vuotiaat	229	126	143	65	122	112	797
3–6-vuotiaat	280	159	213	68	82	129	931
7–12-vuotiaat	483	253	305	103	139	230	1 513
13–15-vuotiaat	319	254	230	80	94	175	1 152
16–17-vuotiaat	208	142	128	81	96	177	832
Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus (%) kaikista avohuollon 0–17-vuotiaista asiakkaista	*34,6*	*45,6*	*51,9*	*33,1*	*29,8*	*40,3*	*38,9*
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset (ilman jälkihuoltoa)							
0–17-vuotiaat yhteensä	**4 386**	**2 049**	**1 962**	**1 199**	**1 786**	**2 042**	**13 424**
0–2-vuotiaat	425	184	213	122	223	199	1 366
3–6-vuotiaat	837	351	388	239	284	351	2 450
7–12-vuotiaat	1 573	732	639	367	538	662	4 511
13–15-vuotiaat	933	487	423	229	311	432	2 815
16–17-vuotiaat	618	295	299	242	430	398	2 282
Vuoden aikana jälkihuollon asiakkaana olleet lapset ja nuoret							
0-24 -vuotiaat yhteensä	**1 143**	**459**	**652**	**399**	**386**	**408**	**3 228**
0–17-vuotiaat	47	13	433	44	35	87	659
18–20-vuotiaat	675	282	..	229	286	201	1 673
21–24-vuotiaat	421	164	..	126	65	120	896
Vuoden aikana päättyneet avohuollon asiakkuudet							
0–17-vuotiaat yhteensä	**1 600**	**897**	**672**	**369**	**511**	**810**	**4 859**
0–2-vuotiaat	130	79	62	46	65	55	437
3–6-vuotiaat	352	149	140	71	91	112	915
7–12-vuotiaat	581	307	229	82	151	187	1 537
13–15-vuotiaat	280	212	136	73	102	160	963
16–17-vuotiaat	257	150	105	97	102	296	1 007
Läheisverkostoratkaisut							
Lapset, joiden asuminen ja huolenpito järjestetty läheisverkostoratkaisulla	64	33	0	10	29	24	160
Ympärivuorokautinen perhekuntoutus							
Lasten lukumäärä	0	47	135	94	66	68	410
Tehostettu perhetyö							
Lasten lukumäärä	1 316	802	656	529	764	531	4 598

[1] Vantaan luvuissa ovat mukana vain palvelutarpeen arvion kautta asiakkuuteen siirtyneet lapset.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4E Sijoitetut ja sijoituspäätökset vuonna 2021

SIJOITETUT	HELSINKI[2]	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet[1]							
0–17-vuotiaat yhteensä	**1 853**	**774**	**976**	**665**	**713**	**723**	**5 704**
0–2-vuotiaat	126	66	74	44	40	52	402
3–6-vuotiaat	215	83	137	87	86	94	702
7–12-vuotiaat	547	186	286	171	245	223	1 658
13–15-vuotiaat	489	234	257	166	189	195	1 530
16–17-vuotiaat	476	205	222	197	153	159	1 412
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitetut[1]							
0–17-vuotiaat yhteensä	**776**	**330**	**737**	**257**	**365**	**367**	**2 832**
0–2-vuotiaat	113	56	59	30	23	50	331
3–6-vuotiaat	117	45	103	41	26	43	375
7–12-vuotiaat	192	75	214	49	90	91	711
13–15-vuotiaat	187	95	192	62	109	106	751
16–17-vuotiaat	167	59	170	75	117	77	665
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitetut sijoitusmuodon mukaan							
Avohuollon tukitoimena sijoitetut							
0–17-vuotiaat yhteensä	**391**	**154**	**331**	**146**	**Alle 49**	**187**	**Alle 927**
0–2-vuotiaat	80	32	..	22	Alle 5	42	Alle 181
3–6-vuotiaat	67	31	..	24	5	27	154
7–12-vuotiaat	110	39	..	27	20	50	246
13–15-vuotiaat	70	33	..	38	11	42	194
16–17-vuotiaat	64	19	..	35	8	26	152
Yksin sijoitetut lapset yhteensä	290	66	169	136	48	131	840
Perheen kanssa sijoitetut lapset yhteensä	101	92	162	69	0	63	487
Kiireellisesti sijoitetut[1]							
0–17-vuotiaat yhteensä	**481**	**230**	**294**	**147**	**195**	**171**	**1 224**
0–2-vuotiaat	53	21	..	9	16	15	114
3–6-vuotiaat	60	30	..	17	14	10	131
7–12-vuotiaat	118	46	..	28	46	34	272
13–15-vuotiaat	136	79	..	49	63	64	391
16–17-vuotiaat	114	54	..	44	56	48	316
Huostaanotetut[1]							
0–17-vuotiaat yhteensä	**185**	**63**	**112**	**64**	**91**	**107**	**510**
0-12-vuotiaat	**65**	**16**	**..**	**28**	**44**	**44**	**197**
13–15-vuotiaat	60	29	..	22	33	30	174
16–17-vuotiaat	60	18	..	14	14	33	139
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 31.12.							
Sijoitettujen 0–17-vuotiaiden lukumäärä	**1 301**	**516**	**501**	**425**	**524**	**531**	**3 798**
Huostassa olleiden lasten lukumäärä							
0–17-vuotiaat yhteensä	**1 360**	**600**	**607**	**421**	**592**	**451**	**3 424**
0-6-vuotiaat	133	73	..	51	90	69	416
7–12-vuotiaat	374	145	..	124	197	155	995
13–15-vuotiaat	333	187	..	103	162	117	902
16–17-vuotiaat	520	195	..	143	143	110	1 111
SIJOITUSPÄÄTÖKSET	**HELSINKI[2]**	**ESPOO**	**VANTAA**	**TURKU**	**TAMPERE**	**OULU**	**KUUSIKKO**
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä	**1 368**	**472**	**737**	**590**	**400**	**538**	**4 105**
Avohuollon tukitoimena sijoitetut	**625**	**160**	**331**	**340**	**87**	**233**	**1 776**
Kiireellisesti sijoitetut (lkm)	**558**	**230**	**294**	**186**	**216**	**198**	**1 682**
Huostaanotetut (lkm)	**185**	**82**	**112**	**64**	**97**	**107**	**647**
Suostumukseen perustuvat huostaanotot	117	67	74	37	58	63	416
Hallinto-oikeuden vahvistamat huostaanotot	68	16	38	27	39	44	232
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä (%)	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*
Avohuollon tukitoimena sijoitetut	*45,7*	*33,9*	*44,9*	*57,6*	*21,8*	*43,3*	*43,3*
Kiireellisesti sijoitetut	*40,8*	*48,7*	*39,9*	*31,5*	*54,0*	*36,8*	*41,0*
Huostaanotetut	*13,5*	*17,4*	*15,2*	*10,8*	*24,3*	*19,9*	*15,8*

[1] Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon luvut eivät ole vertailukelpoisia.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

.. Tieto ei saatavissa

4F Sijoitusten hoitomuodot vuonna 2021

SIJOITUSTEN HOITOMUODOT (0–17-vuotiaat)	HELSINKI[1]			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
Laitoshoito	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**
Laitoksiin sijoitetut vuoden aikana	660	434	**942**	222	411	**633**	235	302	**537**	198	243	**441**	139	274	**413**	84	245	**283**	1 538	1 909	**3 447**
Laitoksiin sijoitetut 31.12.	212	302	**514**	34	236	**270**	38	227	**265**	85	104	**189**	48	179	**227**	14	153	**167**	431	1 612	**2 043**
Laitosten hoitovuorokaudet	94 577	120 359	**214 936**	15 736	84 282	**100 018**	13 922	78 066	**91 988**	31 031	46 994	**78 025**	14 947	56 908	**71 855**	3 318	38 407	**41 725**	173 531	425 252	**598 783**
Hoitovuorokaudet/laitoksiin sijoitetut	*143,3*	*277,3*	*228,2*	*70,9*	*205,1*	*158,0*	*59,2*	*258,5*	*171,3*	*156,7*	*193,4*	*176,9*	*107,5*	*207,7*	*174,0*	*39,5*	*156,8*	*147,4*	*112,8*	*222,8*	*173,7*
Kunnallisten lastensuojelulaitosten paikat			**246**			**56**			**47**			**99**			**52**			**14**	0	205	**205**
joista vastaanottopaikkoja			60			28			27			25			31			14	0	0	**0**
vastaanottopaikkojen osuus laitospaikoista (%)			*24,4*			*50,0*			*57,4*			*25,3*			*59,6*			*100,0*			*0,0*
Lastensuojelun koko perheen hoitoon tarkoitettujen ympärivuorokautisten kunnallisten hoitopaikkojen lkm			**11**			**10**			**14**			**3**			**6**			**0**			**44**
Luvanvarainen perhehoito	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut vuoden aikana	0	146	**146**	0	33	**33**	0	79	**79**	0	22	**22**	0	17	**17**	0	39	**39**	0	336	**336**
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut 31.12.	0	114	**114**	0	18	**18**	0	68	**68**	0	18	**18**	0	14	**14**	0	28	**28**	0	293	**293**
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet			44 854			8 547			19 384			7 241			4 785			10 150			**94 961**
Hoitovuorokaudet/luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut			*307,2*			*259,0*			*245,4*			*329,1*			*281,5*			*260,3*			*282,6*
Toimeksiantoon perustuva sijoitus sijaisperheeseen	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**	oma	osto	**yht.**
Sijaisperhehoidon asiakkaat vuoden aikana			**877**			**287**			**Alle 482**			**327**			**320**			**458**			**2 747**
Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaat	573	122	694	149	30	179	235	38	273	207	48	255	258	0	258	304	25	327			**1 986**
Päivystys- ja vastaanottoperheiden asiakkaat	202	36	231	108	0	108	204	Alle 5	Alle 209	72	0	72	71	0	0	167	5	170			**Alle 790**
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleiden osuus (%) sijaisperheasiakkaista			*26,3*			*37,6*			*42,9*			*22,0*			*0,0*			*37,1*			*28,6*
Sijaisperhehoidon asiakkaat 31.12.			**714**			**191**			**292**			**219**			**272**			**336**			**2 024**
Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaat			638			170			258			204			243			292			1 805
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleet			64			21			34			15			29			44			207
Sijaisperhehoidon hoitovuorokaudet vuoden aikana			**277 361**			**77 149**			**96 862**			**80 747**			**97 709**			**120 213**			**750 041**
Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokaudet			257 513			58 382			86 034			74 730			88 575			105 739			670 973
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleiden hoitovuorokaudet			19 848			6 940			10 828			6 017			9 134			14 474			67 241
Hoitovuorokaudet/sijaisperheisiin sijoitetut			*316,3*			*268,8*			*202,6*			*246,9*			*305,3*			*262,5*			*273,0*
Hoitovuorokaudet/sijaisperheisiin pitkäaikaisesti sijoitetut			*371,1*			*326,2*			*315,1*			*293,1*			*343,3*			*323,4*			*337,9*
Hoitovuorokaudet/päivystys- ja vastanottoperheisiin sijoteutut			*85,9*			*64,3*			*52,8*			*83,6*			*0,0*			*85,1*			*85,5*
Läheisverkostoon sijoitettujen lasten määrä			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo sijoitettujen lasten lkm			56			23			47			37			26			87			276
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet (yhteenveto)			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**			**yht.**
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä (lkm)			**542 831**			**192 614**			**221 921**			**175 516**			**177 718**			**177 094**			**1 487 694**
Laitoshoito (%)			*39,6*			*51,9*			*41,5*			*44,5*			*40,4*			*23,6*			*40,2*
Luvanvarainen perhehoito (%)			*8,3*			*4,4*			*8,7*			*4,1*			*2,7*			*5,7*			*6,4*
Toimeksiantoon perustuva perhehoito (%)			*51,1*			*40,1*			*43,6*			*46,0*			*55,0*			*67,9*			*50,4*
Hoitovuorokaudet/vuoden aikana sijoitettuna olleet 0–17-vuotiaat			*292,9*			*248,9*			*227,4*			*263,9*			*249,3*			*244,9*			*260,8*

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

4G Läheisverkostoon huostaan otettuna tai avohuollon sijoituksena sijoitettujen lasten lukumäärä vuosina 2017–2021

		HELSINKI[1]	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Läheisverkostoon	2017	92	17	44	41	17	125	336
sijoitetut	2018	77	24	39	39	26	114	319
lapset	2019	87	47	..	42	20	125	321
	2020	64	24	40	48	26	128	330
	2021	56	23	47	37	26	87	276

[1]Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

..Tietoa ei ole saatavissa.

4H Sosiaalihuollon asiakkaana olevat erityistä tukea tarvitsevat lapset vuonna 2021

	HELSINKI[1]	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Vuoden aikana sosiaalihuollon asiakkaana olleet erityistä tukea tarvitsevat lapset							
0–17-vuotiaat yhteensä	1 992	2 281	2 547	1 510	1 865	1 040	11 235
0–2-vuotiaat	107	651	335	88	79	70	1 330
3–6-vuotiaat	399	406	519	293	275	156	2 048
7–12-vuotiaat	873	682	876	582	739	424	4 176
13–15-vuotiaat	380	326	608	316	334	248	2 212
16–17-vuotiaat	233	216	209	231	438	142	1 469
Vuoden aikana alkaneet asiakkuudet yhteensä yhteensä							
0–17-vuotiaat yhteensä	807	1 382	..	664	1 479	650	4 982
0–2-vuotiaat	73	460	..	46	203	48	830
3–6-vuotiaat	172	242	..	129	256	103	902
7–12-vuotiaat	317	385	..	207	553	217	1 679
13–15-vuotiaat	151	179	..	149	315	162	956
16–17-vuotiaat	94	116	..	133	152	120	615
Vuoden aikana päättyneet asiakkuudet yhteensä yhteensä							
0–17-vuotiaat yhteensä	638	1 359	..	604	1 512	369	4 482
0–2-vuotiaat	35	315	..	39	170	24	583
3–6-vuotiaat	108	239	..	98	314	55	814
7–12-vuotiaat	277	452	..	189	494	124	1 536
13–15-vuotiaat	133	209	..	146	327	98	913
16–17-vuotiaat	85	144	..	132	207	68	636

[1] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

.. Tietoa ei ole saatavissa.

Liite 5 Lastensuojelun aikasarjoja vuosina 2017–2021

Taulukot voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

5A/1 Lastensuojelun asiakkaat vuosina 2017–2021: Asiakkaat yhteensä ja avohuolto

	Vuosi	HELSINKI[4]	Muutos (%)	ESPOO[1]	Muutos (%)	VANTAA[2 3]	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (sisältäen avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon, henkilötunnus kertaalleen)[1]															
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0–17-vuotiaat)	2017	6 124	-2,3	2 744	3,0	3 666	-1,6	1 978	-1,7	2 033	-1,5	2 250	-2,6	18 795	-1,3
	2018	5 766	-5,8	2 835	3,3	3 957	7,9	1 914	-3,2	2 000	-1,6	2 597	15,4	19 069	1,5
	2019	5 619	-2,5	2 793	-1,5	2 705	-31,6	1 745	-8,8	2 056	2,8	2 707	4,2	17 625	-7,6
	2020	5 620	0,0	2 533	-9,3	2 721	0,6	1 641	-6,0	2 192	6,6	2 687	-0,7	17 394	-1,3
	2021	5 519	-1,8	2 398	-5,3	3 099	13,9	1 602	-2,4	2 173	-0,9	2 534	-5,7	17 325	-0,4
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten (0–17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2017	5,7		4,3		7,8		6,8		5,4		5,0		5,7	
	2018	5,3		4,4		8,4		6,6		5,3		5,8		5,7	
	2019	5,1		4,3		5,6		6,0		5,4		6,1		5,3	
	2020	5,1		3,9		5,6		5,6		5,7		6,1		5,2	
	2021	4,9		3,7		6,4		5,5		5,7		5,8		5,1	
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret (0–20-vuotiaat)	2017	7 387	-2,1	3 106	-1,2	3 907	1,1	2 164	-1,5	2 176	-1,0	2 545	-2,0	21 285	-1,2
	2018	6 915	-6,4	3 179	2,4	4 186	7,1	2 118	-2,1	2 208	1,5	2 795	9,8	21 401	0,5
	2019	6 629	-4,1	3 146	-1,0	3 005	-28,2	1 945	-8,2	2 128	-3,6	2 906	4,0	19 759	-7,7
	2020	6 601	-0,4	2 888	-8,2	3 021	0,5	1 854	-4,7	2 322	9,1	2 888	-0,6	19 574	-0,9
	2021	6 618	0,3	2 760	-4,4	3 223	6,7	1 814	-2,2	2 378	2,4	2 668	-7,6	19 461	-0,6
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten ja nuorten (0–20-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2017	5,8		4,2		7,2		6,0		4,7		4,8		5,5	
	2018	5,4		4,3		7,6		5,8		4,7		5,3		5,4	
	2019	5,2		4,2		5,3		5,3		4,5		5,5		5,0	
	2020	5,1		3,8		5,3		5,0		4,9		5,5		4,9	
	2021	5,1		3,6		5,7		5,0		5,0		5,1		4,9	
Avohuollon tietoja[2] (0–17-vuotiaat)															
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset	2017	5 027	-3,2	2 418	3,6	3 533	-1,9	1 600	5,2	1 703	3,8	1 980	2,6	16 261	0,2
	2018	4 660	-7,3	2 485	2,8	3 823	8,2	1 528	-4,5	1 659	-2,6	2 170	9,6	16 325	0,4
	2019	4 504	-3,3	2 444	-1,6	1 760	-54,0	1 360	-11,0	1 645	-0,8	2 234	2,9	13 947	-14,6
	2020	4 474	-0,7	2 151	-12,0	1 720	-2,3	1 258	-7,5	1 588	-3,5	2 225	-0,4	13 416	-3,8
	2021	4 386	-2,0	2 049	-4,7	1 962	14,1	1 199	-4,7	1 786	12,5	2 042	-8,2	13 424	0,1
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleiden lasten osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2017	4,7		3,8		7,5		5,5		4,5		4,4		4,9	
	2018	4,3		3,9		8,1		5,3		4,4		4,9		4,9	
	2019	4,1		3,8		3,7		4,7		4,3		5,1		4,2	
	2020	4,0		3,3		3,5		4,3		4,2		5,1		4,0	
	2021	3,9		3,1		4,0		4,1		4,7		4,7		4,0	
Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet	2017	1 498	-3,8	995	11,8	385	-17,4	460	-9,4	519	7,2	607	19,0	4 464	1,1
	2018	1 453	-3,0	1 018	2,3	336	-12,7	513	11,5	478	-7,9	662	9,1	4 460	-0,1
	2019	1 586	9,2	937	-8,0	..	0,0	432	-15,8	482	0,8	712	7,6	4 149	0,6
	2020	1 691	6,6	884	-5,7	801	..	416	-3,7	591	22,6	716	0,6	5 099	3,6
	2021	1 519	-10,2	934	5,7	1 019	..	397	-4,6	533	-9,8	823	14,9	5 225	2,5
Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus (%) kaikista avohuollon asiakkaista	2017	29,8		41,1		10,9		28,8		30,5		30,7		27,5	
	2018	31,2		41,0		8,8		33,6		28,8		30,5		27,3	
	2019	35,2		38,3		0,0		31,8		29,3		31,9		34,0	
	2020	37,8		41,1		..		33,1		37,2		32,2		38,0	
	2021	34,6		45,6		51,9		33,1		29,8		40,3		38,9	
Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus (%) kaikista lastensuojelun asiakkaista	2017	24,5		36,3		10,5		23,3		25,5		27,0		23,8	
	2018	25,2		35,9		8,5		26,8		23,9		25,5		23,4	
	2019	28,2		33,5		0,0		24,8		23,4		26,3		27,8	
	2020	30,1		34,9		..		25,4		27,0		26,6		29,3	
	2021	27,5		38,9		32,9		24,8		24,5		32,5		30,2	

[1] Tässä taulukossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

[2] Vuosina 2017-2018 Vantaan avohuollon asiakasmäärissä on mukana sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saaneet lapset.

[3] Vantaan vuoden 2019 tiedot ovat osin puutteelliset tietojärjestelmäuudistuksesta johtuen.

[4] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5A/2 Lastensuojelun asiakkaat vuosina 2017–2021: Sijoitukset ja jälkihuolto

	Vuosi	HELSINKI[4]	Muutos (%)	ESPOO[1]	Muutos (%)	VANTAA[3]	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Sijoitukset (0–17-vuotiaat)															
Vuoden aikana sijoitettuna olleet lapset	2017	1 839	1,7	778	8,7	809	8,0	654	4,1	580	0,2	639	5,3	5 299	4,1
	2018	1 819	-1,1	774	-0,5	849	4,9	666	1,8	632	9,0	609	-4,7	5 349	0,9
	2019	1 921	5,6	751	-3,0	945	11,3	692	3,9	645	2,1	660	8,4	5 614	5,0
	2020	1 857	-3,3	825	9,9	900	-4,8	684	-1,2	629	-2,5	704	6,7	5 599	-0,3
	2021	1 853	-0,2	774	-6,2	976	8,4	665	-2,8	713	13,4	723	2,7	5 704	1,9
Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2017	1,7		1,2		1,7		2,3		1,5		1,4		1,6	
	2018	1,7		1,2		1,8		2,3		1,7		1,4		1,6	
	2019	1,8		1,2		2,0		2,4		1,7		1,5		1,7	
	2020	1,7		1,3		1,9		2,3		1,6		1,6		1,7	
	2021	1,7		1,2		2,0		2,3		1,9		1,7		1,7	
31.12. sijoitettuna olleet lapset	2017	1 417	0,7	497	2,3	488	-3,0	460	4,1	475	4,9	463	0,9	3 800	1,3
	2018	1 460	3,0	560	12,7	527	8,0	473	2,8	486	2,3	463	0,0	3 969	4,4
	2019	1 445	-1,0	551	-1,6	552	4,7	493	4,2	495	1,9	473	2,2	4 009	1,0
	2020	1 442	-0,2	530	-3,8	438	-20,7	463	-6,1	549	10,9	506	7,0	3 928	-2,0
	2021	1 301	-9,8	516	-2,6	501	14,4	425	-8,2	524	-4,6	531	4,9	3 798	-3,3
31.12. sijoitettuna olleiden lasten osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2017	1,3		0,8		1,0		1,6		1,3		1,0		1,2	
	2018	1,3		0,9		1,1		1,6		1,3		1,0		1,2	
	2019	1,3		0,8		1,1		1,7		1,3		1,1		1,2	
	2020	1,3		0,8		0,9		1,6		1,4		1,2		1,2	
	2021	1,2		0,8		1,0		1,5		1,4		1,2		1,1	
Jälkihuollossa olleet nuoret															
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet nuoret (18–20-vuotiaat)	2017	1 028	-4,4	368	-5,4	293	44,3	244	3,0	258	1,2	255	7,6	2 446	2,1
	2018	921	-10,4	358	-2,7	272	-7,2	257	5,3	256	-0,8	243	-4,7	2 307	-5,7
	2019	861	-6,5	359	0,3	..	..	253	-1,6	178	-30,5	260	7,0	1 911	-6,1
	2020	851	-1,2	255	-29,0	300	..	273	7,9	256	43,8	190	-26,9	2 125	-4,5
	2021	675	-20,7	282	10,6	..	..	229	-16,1	286	11,7	201	5,8	1 673	-8,3
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet 0–20-vuotiaat	2017	1 079	-3,8	386	-7,0	301	17,1	263	4,4	300	-1,0	319	6,3	2 648	0,0
	2018	971	-10,0	375	-2,8	284	-5,6	270	2,7	293	-2,3	318	-0,3	2 511	-5,2
	2019	918	-5,5	384	2,4	..	0,0	277	2,6	274	-6,5	344	8,2	2 197	-1,3
	2020	915	-0,3	276	-28,1	526	..	302	9,0	286	4,4	275	-20,1	2 580	-6,5
	2021	722	-21,1	295	6,9	652	24,0	273	-9,6	321	12,2	288	4,7	2 551	-1,1
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet nuoret (21–24-vuotiaat)	2020	24	..	80	..	..	..	15	..	0	..	71	..	190	..
	2021	421	..	164	..	..	..	126	..	65	..	120	..	896	..
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet 0–24-vuotiaat	2020	939	..	356	..	526	..	317	..	286	..	346	..	2 770	..
	2021	1 143	21,7	459	28,9	652	24,0	399	25,9	386	35,0	408	17,9	3 447	24,4

[1] Tässä taulukossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

[3] Vantaan vuoden 2019 tiedot ovat osin puutteelliset tietojärjestelmäuudistuksesta johtuen.

[4] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5B/1 Sijoitetut lapset vuosina 2017–2021: Sijoitetut yhteensä ja laitoksiin sijoitetut

	Vuosi	HELSINKI[3]	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA[2]	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Kaikki yhteensä (0–17-vuotiaat)															
Vuoden aikana sijoittettuna olleet lapset[1]	2017	1 839	1,7	778	8,7	809	8,0	654	4,1	580	0,2	639	5,3	5 299	4,1
	2018	1 819	-1,1	774	-0,5	849	4,9	666	1,8	632	9,0	609	-4,7	5 349	0,9
	2019	1 921	5,6	751	-3,0	945	11,3	692	3,9	645	2,1	660	8,4	5 614	5,0
	2020	1 857	-3,3	825	9,9	900	-4,8	684	-1,2	629	-2,5	704	6,7	5 599	-0,3
	2021	1 853	-0,2	774	-6,2	976	8,4	665	-2,8	713	13,4	723	2,7	5 704	1,9
Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten osuus (%) saman ikäisestä väestöstä	2017	*1,7*		*1,2*		*1,7*		*2,3*		*1,5*		*1,4*		*1,6*	
	2018	*1,7*		*1,2*		*1,8*		*2,3*		*1,7*		*1,4*		*1,6*	
	2019	*1,8*		*1,2*		*2,0*		*2,4*		*1,7*		*1,5*		*1,7*	
	2020	*1,7*		*1,3*		*1,9*		*2,3*		*1,6*		*1,6*		*1,7*	
	2021	*1,7*		*1,2*		*2,0*		*2,3*		*1,9*		*1,7*		*1,7*	
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä	2017	533 788	1,0	180 485	4,0	192 428	-1,5	171 517	5,9	174 709	9,1	166 033	4,7	1 418 960	3,0
	2018	544 420	2,0	188 377	4,4	213 356	10,9	172 143	0,4	170 632	-2,3	165 918	-0,1	1 454 846	2,5
	2019	549 331	0,9	190 151	0,9	..	0,0	174 816	1,6	184 852	8,3	167 528	1,0	1 266 678	2,0
	2020	532 831	-3,0	191 913	0,9	182 715	..	178 874	2,3	179 308	-3,0	175 455	4,7	1 441 096	-0,7
	2021	542 831	1,9	192 614	0,4	221 921	..	175 516	-1,9	177 718	-0,9	177 094	0,9	1 487 694	3,2
Laitoksiin sijoitetut lapset (0–17-vuotiaat)															
Laitoksiin sijoitetut lapset vuoden aikana	2017	862	4,6	639	5,6	549	11,8	402	0,0	329	3,5	200	-5,7	2 981	4,5
	2018	862	0,0	728	13,9	598	8,9	443	10,2	349	6,1	177	-11,5	3 157	5,9
	2019	915	6,1	743	2,1	..	0,0	488	10,2	440	26,1	204	15,3	2 790	9,0
	2020	915	0,0	825	11,0	709	..	474	-2,9	451	2,5	226	10,8	3 600	3,6
	2021	942	3,0	633	-23,3	537	..	441	-7,0	413	-8,4	283	25,2	3 249	-9,8
Laitoksiin sijoitetut lapset 31.12.	2017	527	-0,8	251	15,1	269	-6,3	229	1,8	154	12,4	80	-3,6	1 510	2,0
	2018	571	8,3	293	16,7	307	14,1	245	7,0	165	7,1	74	-7,5	1 655	9,6
	2019	567	-0,7	280	-4,4	..	0,0	250	2,0	183	10,9	98	32,4	1 378	2,2
	2020	571	0,7	295	5,4	318	..	233	-6,8	230	25,7	123	25,5	1 770	5,4
	2021	514	-10,0	270	-8,5	265	..	189	-18,9	227	-1,3	167	35,8	1 632	-7,8
Laitosten hoitovuorokaudet yhteensä	2017	195 150	1,8	86 687	12,2	85 633	-8,9	87 754	5,9	62 951	22,1	32 434	5,8	550 609	4,3
	2018	207 209	6,2	97 659	12,7	106 327	24,2	87 010	-0,8	57 936	-8,0	31 624	-2,5	587 765	6,7
	2019	210 594	1,6	108 653	11,3	..	0,0	88 480	1,7	68 897	18,9	33 016	4,4	509 640	5,9
	2020	207 993	-1,2	110 609	1,8	94 215	..	88 424	-0,1	68 591	-0,4	41 621	26,1	611 453	1,5
	2021	214 936	3,3	100 018	-9,6	91 988	..	78 025	-11,8	71 855	4,8	41 725	0,2	598 547	-2,1
Kunnallisten laitosten hoitovuorokaudet	2017	100 815	-6,8	21 916	7,9	23 626	-1,8	30 882	-9,4	17 443	3,3	4 630	-2,3	199 312	-4,3
	2018	98 255	-2,5	21 171	-3,4	26 505	12,2	32 675	5,8	15 265	-12,5	4 096	-11,5	197 967	-0,7
	2019	94 115	-4,2	22 135	4,6	24 121	-9,0	33 053	1,2	17 342	13,6	4 664	13,9	195 430	-1,3
	2020	95 002	0,9	21 664	-2,1	23 060	-4,4	30 782	-6,9	13 444	-22,5	4 818	3,3	188 770	-3,4
	2021	94 577	-0,4	15 736	-27,4	13 922	-39,6	31 031	0,8	14 947	11,2	3 318	-31,1	173 531	-8,1
Ostopalvelulaitosten hoitovuorokaudet yhteensä	2017	94 335	13,0	64 771	13,7	62 007	-11,3	56 872	16,7	45 508	31,2	27 804	7,3	351 297	9,9
	2018	108 954	15,5	76 488	18,1	79 822	28,7	54 335	-4,5	42 671	-6,2	27 528	-1,0	389 798	11,0
	2019	116 479	6,9	86 518	13,1	..	0,0	55 427	2,0	51 555	20,8	28 352	3,0	338 331	9,1
	2020	112 991	-3,0	88 945	2,8	71 155	..	57 642	4,0	55 147	7,0	36 803	29,8	422 683	3,9
	2021	120 359	6,5	84 282	-5,2	78 066	..	46 994	-18,5	56 908	3,2	38 407	4,4	425 016	0,6
Hoitovuorokausia laitokseen sijoitettuna ollutta lasta kohden	2017	*226*		*136*		*156*		*218*		*191*		*162*		*185*	
	2018	*240*		*134*		*178*		*196*		*166*		*179*		*186*	
	2019	*230*		*146*		*0*		*181*		*157*		*162*		*183*	
	2020	*227*		*134*		..		*187*		*152*		*184*		*170*	
	2021	*228*		*158*		*171*		*177*		*174*		*147*		*184*	

[1] Tässä taulukossa Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 sijoitettuna olleita lapsia koskevat luvut, joten Espoon vuoden 2020 luku ei ole vertailukelpoinen.

[2] Vantaan vuoden 2019 tiedot ovat osin puutteelliset tietojärjestelmäuudistuksesta johtuen.

[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5B/2 Sijoitetut lapset vuosina 2017–2021: Luvanvaraiseen ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut

	Vuosi	HELSINKI[3]	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA[2]	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset															
Luvanvaraiseen perhehoitoon vuoden aikana sijoitetut lapset	2017	118	7,3	74	-21,3	37	0,0	36	5,9	23	-17,9	5	0,0	293	-4,9
	2018	111	-5,9	63	-14,9	41	10,8	35	-2,8	21	-8,7	7	40,0	278	-5,1
	2019	119	7,2	53	-15,9	..	..	24	-31,4	21	0,0	12	71,4	229	-3,4
	2020	144	21,0	45	-15,1	55	..	24	0,0	20	-4,8	25	108,3	313	12,7
	2021	146	1,4	33	-26,7	79	43,6	22	-8,3	17	-15,0	39	56,0	336	7,3
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset 31.12.	2017	105	7,1	56	-18,8	0	..	34	6,3	19	5,6	Alle 5	0,0	..	..
	2018	108	2,9	46	-17,9	0	..	25	-26,5	16	-15,8	7	0,0	202	..
	2019	101	-6,5	38	-17,4	0	..	22	-12,0	17	6,3	10	42,9	188	-6,9
	2020	108	6,9	28	-26,3	53	..	19	-13,6	19	11,8	17	70,0	244	29,8
	2021	114	5,6	18	-35,7	68	28,3	18	-5,3	14	-26,3	28	64,7	260	6,6
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet	2017	40 477	14,9	22 889	-20,9	9 630	-6,2	12 261	0,0	7 000	-5,6	1 614	20,9	93 871	-1,6
	2018	39 388	-2,7	18 829	-17,7	10 944	13,6	10 068	-17,9	6 540	-6,6	1 999	23,9	87 768	-6,5
	2019	41 275	4,8	15 356	-18,4	..	..	8 312	-17,4	6 446	-1,4	2 581	29,1	73 970	-3,7
	2020	41 296	0,1	11 861	-22,8	16 590	..	7 527	-9,4	6 362	-1,3	4 642	79,9	88 278	-3,1
	2021	44 854	8,6	8 547	-27,9	19 384	16,8	7 241	-3,8	4 785	-24,8	10 150	118,7	94 961	7,6
Hoitovuorokausia luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden	2017	343		309		260		341		304		323		320	
	2018	355		299		267		288		311		286		316	
	2019	347		290		..		346		307		215		323	
	2020	287		264		302		314		318		186		282	
	2021	307		259		245		329		281		260		283	
Toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut lapset															
Sijaisperheisiin sijoitetut vuoden aikana	2017	949	-3,0	317	12,0	465	8,9	267	9,4	369	-5,1	536	17,3	2 903	4,5
	2018	955	0,6	318	0,3	431	-7,3	284	6,4	381	3,3	501	-6,5	2 870	-1,1
	2019	996	4,3	310	-2,5	..	..	295	3,9	388	1,8	537	7,2	2 526	3,6
	2020	920	-7,6	268	-13,5	443	..	325	10,2	375	-3,4	559	4,1	2 890	-3,1
	2021	877	-4,7	287	7,1	478	7,9	327	0,6	320	-14,7	458	-18,1	2 747	-4,9
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleet	2017	259	-1,9	123	43,0	192	12,3	56	69,7	88	-22,8	110	-9,1	828	4,9
	2018	257	-0,8	118	-4,1	173	-9,9	52	-7,1	96	9,1	159	44,5	855	3,3
	2019	297	15,6	111	-5,9	..	..	65	25,0	98	2,1	180	13,2	751	10,1
	2020	242	-18,5	103	-7,2	171	..	60	-7,7	81	-17,3	215	19,4	872	-6,7
	2021	231	-4,5	108	4,9	205	19,9	72	20,0	0	-100,0	170	-20,9	786	-9,9
Pitkäaikaisessa sijaisperhehoidossa olleet	2017	757	-2,6	194	-1,5	273	6,6	210	..	281	2,2	368	0,5	2 083	0,0
	2018	761	0,5	200	3,1	258	-5,5	232	10,5	285	1,4	399	8,4	2 135	2,5
	2019	751	-1,3	199	-0,5	..	..	230	-0,9	290	1,8	383	-4,0	1 853	-1,3
	2020	736	-2,0	165	-17,1	272	..	265	15,2	294	1,4	366	-4,4	2 098	-1,5
	2021	694	-5,7	179	8,5	273	0,4	255	-3,8	258	-12,2	327	-10,7	1 986	-5,3
Sijaisperhehoidon hoitovuorokaudet	2017	298 161	-1,1	70 909	5,4	97 165	6,6	71 502	6,9	104 758	3,5	131 985	4,2	774 480	2,6
	2018	297 823	-0,1	71 889	1,4	96 085	-1,1	75 065	5,0	106 156	1,3	132 295	0,2	779 313	0,6
	2019	297 462	-0,1	66 142	-8,0	..	..	78 024	3,9	109 509	3,2	131 931	-0,3	683 068	0,0
	2020	283 542	-4,7	69 443	5,0	71 910	..	82 923	6,3	104 355	-4,7	129 192	-2,1	741 365	-2,0
	2021	277 361	-2,2	77 149	11,1	96 862	34,7	80 747	-2,6	97 709	-6,4	120 213	-7,0	750 041	1,2
Hoitovuorokausia sijaisperhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden (toimeksiantoon perustuva perhehoito)	2017	314		224		209		268		284		246		267	
	2018	312		226		223		264		279		264		272	
	2019	299		213		..		264		282		246		270	
	2020	308		259		162		255		278		231		257	
	2021	316		269		203		247		305		262		273	
Vastaanotto- ja päivystysperheisiin sijoitettujen hoitovuorokeudet	2017	22 794	3,5	8 292	59,9	15 224	30,1	4 425	55,8	12 885	5,1	18 177	52,2	81 797	24,0
	2018	20 680	-9,3	7 214	-13,0	11 374	-25,3	3 771	-14,8	10 706	-16,9	14 381	-20,9	68 126	-16,7
	2019	22 508	8,8	7 695	6,7	..	..	3 864	2,5	10 511	-1,8	16 093	11,9	60 671	6,9
	2020	16 487	-26,8	6 963	-9,5	9 372	..	6 043	56,4	6 974	-33,7	17 963	11,6	63 802	-10,3
	2021	19 848	20,4	6 940	-0,3	10 828	15,5	6 017	-0,4	9 134	31,0	14 474	-19,4	67 241	5,4
Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokeudet	2017	275 367	-1,5	62 617	0,9	81 941	3,1	67 077	4,8	91 873	3,3	113 808	-0,7	692 683	0,6
	2018	277 143	0,6	64 675	3,3	84 711	3,4	71 294	6,3	95 450	3,9	117 914	3,6	711 187	2,7
	2019	274 954	-0,8	58 447	-9,6	..	..	74 160	4,0	98 998	3,7	115 838	-1,8	622 397	-0,7
	2020	267 055	-2,9	62 480	6,9	62 538	..	76 880	3,7	97 381	-1,6	111 229	-4,0	677 563	-1,2
	2021	257 513	-3,6	58 382	-6,6	86 034	37,6	74 730	-2,8	88 575	-9,0	105 739	-4,9	670 973	-1,0
Hoitovuorokausia vastaanotto- ja päivystysperheisiin sijoitettuna ollutta lasta kohden	2017	88		67		79		79		146		165		99	
	2018	80		61		66		73		112		90		80	
	2019	76		69		..		59		107		89		81	
	2020	68		68		55		101		86		84		73	
	2021	86		64		53		84		0		85		86	
Hoitovuorokausia pitkäaikaiseen sijaisperhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden	2017	364		323		300		319		327		309		333	
	2018	364		323		328		307		335		296		333	
	2019	366		294		..		322		341		302		336	
	2020	363		379		230		290		331		304		323	
	2021	371		326		315		293		343		323		338	

[2] Vantaan vuoden 2019 tiedot ovat osin puutteelliset tietojärjestelmäuudistuksesta johtuen.

[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5C Kokovuotiset hoitopaikat vuosina 2017–2021

	Vuosi	HELSINKI[2]	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA[1]	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Lasten (0 - 17-vuotiaat) sijoitusten kokovuotisten hoitopaikkojen määrä															
Pitkäaikaisen toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kokovuotiset hoitopaikat	2017	754	-1,5	172	0,9	224	3,1	184	4,8	252	3,3	312	-0,7	1 898	0,6
	2018	759	0,6	177	3,3	232	3,4	195	6,3	262	3,9	323	3,6	1 948	2,7
	2019	753	-0,8	160	-9,6	..	..	203	4,0	271	3,7	317	-1,8	1 705	-0,7
	2020	732	-2,9	171	6,9	171	..	211	3,7	267	-1,6	305	-4,0	1 856	-1,2
	2021	706	-3,6	160	-6,6	236	37,6	205	-2,8	243	-9,0	290	-4,9	1 838	-1,0
Luvanvaraisen perhehoidon hoitopaikat	2017	111	14,9	63	-20,9	26	-6,2	34	0,0	19	-5,6	Alle 5	..	Alle 258	..
	2018	108	-2,7	52	-17,7	30	13,6	28	-17,9	18	-6,6	5	..	240	..
	2019	113	4,8	42	-18,4	..	..	23	-17,4	18	-1,4	7	29,1	203	-3,7
	2020	113	0,1	32	-22,8	45	..	21	-9,4	17	-1,3	13	79,9	242	-3,1
	2021	123	8,6	23	-27,9	53	16,8	20	-3,8	13	-24,8	28	118,7	260	7,6
Kunnallisen laitoshoidon kokovuotiset hoitopaikat	2017	276	-6,8	60	7,9	65	-1,8	85	-9,4	48	3,3	13	-2,3	546	-4,3
	2018	269	-2,5	58	-3,4	73	12,2	90	5,8	42	-12,5	11	-11,5	542	-0,7
	2019	258	-4,2	61	4,6	66	-9,0	91	1,2	48	13,6	13	13,9	535	-1,3
	2020	260	0,9	59	-2,1	63	-4,4	84	-6,9	37	-22,5	13	3,3	517	-3,4
	2021	259	-0,4	43	-27,4	38	-39,6	85	0,8	41	11,2	9	-31,1	475	-8,1
Ostopalvelulaitosten kokovuotiset hoitopaikat	2017	258	13,0	177	13,7	170	-11,3	156	16,7	125	31,2	76	7,3	962	9,9
	2018	299	15,5	210	18,1	219	28,7	149	-4,5	117	-6,2	75	-1,0	1 068	11,0
	2019	319	6,9	237	13,1	..	..	152	2,0	141	20,8	78	3,0	927	9,1
	2020	310	-3,0	244	2,8	195	..	158	4,0	151	7,0	101	29,8	1 158	3,9
	2021	330	6,5	231	-5,2	214	9,7	129	-18,5	156	3,2	105	4,4	1 164	0,6
Kokovuotiset hoitopaikat yhteensä	2017	1 400	0,9	472	2,3	485	-3,5	458	5,0	443	9,4	401	-0,3	3 659	1,8
	2018	1 435	2,5	496	5,2	553	14,0	461	0,8	438	-1,2	415	3,6	3 799	3,8
	2019	1 443	0,6	500	0,7	..	..	468	1,5	478	9,0	415	-0,1	3 304	1,8
	2020	1 415	-2,0	507	1,4	475	..	474	1,1	472	-1,2	431	4,0	3 773	-0,2
	2021	1 417	0,2	457	-9,7	541	13,9	438	-7,4	453	-4,1	432	0,1	3 738	-0,9
Kokovuotisia hoitopaikkoja/ 1000 0–17-vuotiasta lasta	2017	13,0		7,4		10,4		15,8		11,8		9,0		11,1	
	2018	13,2		7,7		11,7		15,9		11,6		9,3		11,5	
	2019	13,2		7,7		..		16,1		12,6		9,4		9,9	
	2020	12,8		7,7		9,8		16,3		12,4		9,8		13,1	
	2021	12,7		7,0		11,2		15,0		11,8		9,9		11,1	

[1] Vantaan vuoden 2019 tiedot ovat osin puutteelliset tietojärjestelmäuudistuksesta johtuen.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5D/1 Lastensuojelun kustannukset vuosina 2017–2021: Kokonaiskustannukset sekä avohuollon ja jälkihuollon kustannukset

Vuosien 2017–2020 kustannukset on deflatoitu vuoden 2021 rahan arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle. Lähde: Tilastokeskus, 11.2.2022.

	Vuosi	HELSINKI[1 7]	Muutos (%)	ESPOO[2]	Muutos (%)	VANTAA[3 4]	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU[6]	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Lastensuojelun kokonaiskustannukset															
Kustannukset yhteensä	2017	126 082 055	5,7	48 574 366	-0,3	52 784 734	3,2	47 276 984	5,0	43 459 263	9,4	30 052 378	2,4	348 229 779	4,5
(sisältää sijaishuollon aikaisen	2018	130 362 081	3,4	53 461 458	10,1	56 393 747	6,8	48 334 291	2,2	47 969 440	10,4	31 874 351	6,1	368 395 368	5,8
sosiaalityön kustannukset)	2019	144 125 615	10,6	57 519 523	7,6	63 501 008	12,6	48 325 827	0,0	51 301 499	6,9	35 591 770	11,7	400 365 242	8,7
	2020	145 615 082	1,0	62 648 849	8,9	68 011 578	7,1	51 087 359	5,7	55 668 602	8,5	40 677 796	14,3	423 709 266	5,8
	2021	151 291 310	3,9	61 855 087	-1,3	69 498 178	2,2	54 059 033	5,8	63 300 534	13,7	43 924 595	8,0	443 928 736	4,8
Kustannukset yhteensä	2017	137 258 304	6,6	52 880 127	0,6	57 463 713	4,0	51 467 741	5,9	47 311 608	10,3	32 716 300	3,2	379 097 793	5,4
(sis. sosiaalityön kustannukset,	2018	139 724 449	1,8	57 300 962	8,4	60 443 843	5,2	51 805 572	0,7	51 414 518	8,7	34 163 509	4,4	394 852 853	4,2
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	150 508 503	7,7	60 066 889	4,8	66 313 276	9,7	50 466 032	-2,6	53 573 487	4,2	37 168 022	8,8	418 096 209	5,9
	2020	149 677 578	-0,6	64 396 681	7,2	69 909 024	5,4	52 512 638	4,1	57 221 693	6,8	41 812 661	12,5	435 530 275	4,2
	2021	151 291 310	1,1	61 855 087	-3,9	69 498 178	-0,6	54 059 033	2,9	63 300 534	10,6	43 924 595	5,1	443 928 736	1,9
Euroa/0–20-vuotias asukas	2017	*998*	*0,0*	*662*	*0,0*	*969*	*0,0*	*1 300*	*0,0*	*937*	*0,0*	*566*	*-96,1*	*893*	*-99,5*
	2018	*1 024*	*2,7*	*720*	*8,8*	*1 023*	*5,5*	*1 328*	*2,1*	*1 022*	*9,1*	*602*	*6,3*	*938*	*5,0*
	2019	*1 122*	*9,6*	*767*	*6,4*	*1 130*	*10,5*	*1 320*	*-0,6*	*1 087*	*6,3*	*674*	*11,8*	*1 010*	*7,7*
	2020	*1 124*	*0,1*	*833*	*8,6*	*1 202*	*6,3*	*1 391*	*5,4*	*1 171*	*7,8*	*772*	*14,6*	*1 064*	*5,3*
	2021	*1 157*	*2,9*	*816*	*-2,0*	*1 230*	*2,4*	*1 475*	*6,0*	*1 326*	*13,2*	*831*	*7,7*	*1 109*	*4,3*
Euroa/0–20-vuotias asukas	2017	*1 086*	*0,0*	*721*	*-11,7*	*1 055*	*0,0*	*1 416*	*0,0*	*1 020*	*0,0*	*617*	*-96,1*	*972*	*-99,5*
(deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2018	*1 098*	*1,1*	*772*	*7,2*	*1 096*	*3,9*	*1 423*	*0,6*	*1 096*	*7,4*	*645*	*4,7*	*1 005*	*3,4*
	2019	*1 172*	*6,7*	*801*	*3,7*	*1 181*	*7,7*	*1 379*	*-3,1*	*1 135*	*3,6*	*703*	*9,0*	*1 055*	*5,0*
	2020	*1 155*	*-1,4*	*856*	*6,9*	*1 236*	*4,7*	*1 430*	*3,8*	*1 204*	*6,1*	*793*	*12,8*	*1 093*	*3,6*
	2021	*1 157*	*0,2*	*816*	*-4,6*	*1 230*	*-0,4*	*1 475*	*3,1*	*1 326*	*10,2*	*831*	*4,8*	*1 109*	*1,4*
Euroa/0–20-vuotias lastensuojelun	2017	*17 068*	*8,0*	*15 639*	*1,0*	*13 510*	*2,0*	*21 847*	*6,6*	*19 972*	*10,5*	*11 808*	*4,5*	*16 360*	*5,8*
asiakas [1]	2018	*18 852*	*10,5*	*16 817*	*7,5*	*13 472*	*-0,3*	*22 821*	*4,5*	*21 725*	*8,8*	*11 404*	*-3,4*	*17 214*	*5,2*
	2019	*21 742*	*15,3*	*18 283*	*8,7*	*21 132*	*56,9*	*24 846*	*8,9*	*24 108*	*11,0*	*12 248*	*7,4*	*20 262*	*17,7*
	2020	*22 060*	*1,5*	*18 061*	*-1,2*	*22 513*	*6,5*	*27 555*	*10,9*	*23 974*	*-0,6*	*14 085*	*15,0*	*21 111*	*4,2*
	2021	*22 861*	*3,6*	*22 411*	*24,1*	*21 563*	*-4,2*	*29 801*	*8,2*	*26 619*	*11,0*	*16 463*	*16,9*	*22 811*	*8,1*
Euroa/0–20-vuotias lastensuojelun	2017	*18 581*	*8,9*	*17 025*	*1,8*	*14 708*	*2,9*	*23 784*	*7,5*	*21 742*	*11,4*	*12 855*	*5,3*	*17 811*	*6,6*
asiakas	2018	*20 206*	*8,7*	*18 025*	*5,9*	*14 440*	*-1,8*	*24 460*	*2,8*	*23 286*	*7,1*	*12 223*	*-4,9*	*18 450*	*3,6*
(deflatoituna vuoden 2021 arvoon)5	2019	*22 705*	*12,4*	*19 093*	*5,9*	*22 068*	*52,8*	*25 947*	*6,1*	*25 176*	*8,1*	*12 790*	*4,6*	*21 160*	*14,7*
	2020	*22 675*	*-0,1*	*18 061*	*-5,4*	*23 141*	*4,9*	*28 324*	*9,2*	*24 643*	*-2,1*	*14 478*	*13,2*	*21 625*	*2,2*
	2021	*22 861*	*0,8*	*22 411*	*24,1*	*21 563*	*-6,8*	*29 801*	*5,2*	*26 619*	*8,0*	*16 463*	*13,7*	*22 811*	*5,5*
Avohuollon kokonaiskustannukset[2 5 6]															
Kustannukset yhteensä	2017	24 210 735	3,7	10 789 366	-9,3	10 777 646	4,0	8 239 492	12,5	11 094 000	7,1	8 551 882	13,8	73 663 122	4,0
(sis. jälkihuollon kustannukset)	2018	23 768 441	-1,8	11 740 834	8,8	11 493 211	6,6	8 702 270	5,6	11 737 000	5,8	9 143 622	6,9	76 585 378	4,0
	2019	24 083 244	1,3	11 067 236	-5,7	13 746 442	19,6	7 311 805	-16,0	13 582 499	15,7	10 976 385	20,0	80 767 611	5,5
	2020	25 841 752	7,3	12 708 301	14,8	13 234 466	-3,7	7 415 715	1,4	12 436 602	-8,4	11 183 564	1,9	82 820 400	2,5
	2021	31 060 183	20,2	14 329 093	12,8	17 459 472	31,9	11 874 079	60,1	14 900 534	19,8	13 100 107	17,1	102 723 468	24,0
Kustannukset yhteensä	2017	26 356 839	4,6	11 745 764	-8,6	11 733 006	4,9	8 969 863	13,4	12 077 402	8,0	9 309 943	14,7	80 192 817	4,9
(sis. jälkihuollon kustannukset,	2018	25 475 447	-3,3	12 584 039	7,1	12 318 633	5,0	9 327 251	4,0	12 579 930	4,2	9 800 300	5,3	82 085 601	2,4
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	25 149 818	-1,3	11 557 370	-8,2	14 355 230	16,5	7 635 623	-18,1	14 184 027	12,8	11 462 496	17,0	84 344 564	2,8
	2020	26 562 708	5,6	13 062 848	13,0	13 603 693	-5,2	7 622 605	-0,2	12 783 569	-9,9	11 495 572	0,3	85 130 995	0,9
	2021	31 060 183	16,9	14 329 093	9,7	17 459 472	28,3	11 874 079	55,8	14 900 534	16,6	13 100 107	14,0	102 723 468	20,7
Euroa/avohuollon 0–17-vuotias ja	2017	*3 998*	*7,4*	*3 873*	*-11,3*	*2 817*	*3,5*	*4 468*	*7,2*	*5 657*	*3,5*	*3 826*	*10,3*	*3 938*	*3,5*
jälkihuollon 18–20-vuotias asiakas [5]	2018	*4 259*	*6,5*	*4 130*	*6,6*	*2 807*	*-0,4*	*4 875*	*9,1*	*6 129*	*8,3*	*3 789*	*-1,0*	*4 110*	*4,4*
	2019	*4 489*	*5,4*	*3 948*	*-4,4*	*7 810*	*178,3*	*4 533*	*-7,0*	*7 451*	*21,6*	*4 401*	*16,1*	*5 093*	*23,9*
	2020	*4 853*	*8,1*	*3 833*	*-2,9*	*6 552*	*-16,1*	*4 844*	*6,9*	*6 744*	*-9,5*	*4 631*	*5,2*	*5 105*	*0,2*
	2021	*6 137*	*26,5*	*6 147*	*60,4*	*8 005*	*22,2*	*8 315*	*71,7*	*7 191*	*6,6*	*5 840*	*26,1*	*6 707*	*31,4*
Euroa/ avohuollon 0–17-vuotias ja	2017	*4 353*	*8,3*	*4 216*	*-10,6*	*3 067*	*4,3*	*4 864*	*8,1*	*6 159*	*4,4*	*4 166*	*11,2*	*4 287*	*4,4*
jälkihuollon 18–20-vuotias asiakas	2018	*4 565*	*4,9*	*4 426*	*5,0*	*3 008*	*-1,9*	*5 225*	*7,4*	*6 569*	*6,7*	*4 061*	*-2,5*	*4 406*	*2,8*
(deflatoituna vuoden 2021 arvoon) [5]	2019	*4 688*	*2,7*	*4 123*	*-6,8*	*8 156*	*171,1*	*4 734*	*-9,4*	*7 781*	*18,4*	*4 596*	*13,2*	*5 319*	*20,7*
	2020	*4 988*	*6,4*	*3 833*	*-7,1*	*6 735*	*-17,4*	*4 979*	*5,2*	*6 933*	*-10,9*	*4 760*	*3,6*	*5 231*	*-1,7*
	2021	*6 137*	*23,0*	*6 147*	*60,4*	*8 005*	*18,9*	*8 315*	*67,0*	*7 191*	*3,7*	*5 840*	*22,7*	*6 707*	*28,2*
Jälkihuollon kokonaiskustannukset															
Kustannukset yhteensä	2017	2 811 483	-21,7	1 576 124	-9,0	954 472	-19,0	983 088	1,5	2 730 000	-10,1	707 188	15,4	9 762 355	-12,2
	2018	2 708 490	-3,7	1 513 165	-4,0	1 025 585	7,5	963 006	-2,0	1 996 000	-26,9	825 843	16,8	9 032 089	-7,5
	2019	3 213 426	18,6	1 367 540	-9,6	1 596 394	55,7	1 005 478	4,4	1 330 000	-33,4	1 475 344	78,6	9 988 182	10,6
	2020	3 972 952	23,6	1 528 685	11,8	2 284 685	43,1	1 200 205	19,4	1 576 000	18,5	1 359 319	-7,9	11 921 847	19,4
	2021	7 167 505	80,4	1 702 444	11,4	2 843 749	24,5	1 810 115	50,8	2 194 000	39,2	1 706 361	25,5	17 424 174	46,2
Kustannukset yhteensä	2017	3 060 700	-21,0	1 715 836	-8,3	1 039 079	-18,3	1 070 231	2,3	2 971 994	-9,4	769 875	16,4	10 627 716	-11,5
(deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2018	2 903 009	-5,2	1 621 838	-5,5	1 099 241	5,8	1 032 168	-3,6	2 139 349	-28,0	885 153	15,0	9 680 757	-8,9
	2019	3 355 739	15,6	1 428 104	-11,9	1 667 093	51,7	1 050 008	1,7	1 388 902	-35,1	1 540 683	74,1	10 430 529	7,7
	2020	4 083 793	21,7	1 571 334	10,0	2 348 425	40,9	1 233 690	17,5	1 619 969	16,6	1 397 243	-9,3	12 254 453	17,5
	2021	7 167 505	75,5	1 702 444	8,3	2 843 749	21,1	1 810 115	46,7	2 194 000	35,4	1 706 361	22,1	17 424 174	42,2
Euroa/ 18–20-vuotias jälkihuollon	2017	*2 977*	*-17,4*	*4 663*	*-3,0*	*3 546*	*-43,4*	*4 386*	*-0,6*	*11 519*	*-10,4*	*3 019*	*8,2*	*4 345*	*-13,3*
asiakas	2018	*3 152*	*5,9*	*4 530*	*-2,8*	*4 041*	*14,0*	*4 016*	*-8,4*	*8 357*	*-27,5*	*3 643*	*20,7*	*4 196*	*-3,4*
(deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	*3 897*	*23,7*	*3 978*	*-12,2*	*..*	*..*	*4 150*	*3,3*	*7 803*	*-6,6*	*5 926*	*62,7*	*4 124*	*-1,7*
	2020	*4 799*	*23,1*	*5 162*	*29,8*	*7 828*	*..*	*4 519*	*8,9*	*6 328*	*-18,9*	*7 354*	*24,1*	*5 767*	*39,8*
	2021	*10 619*	*121,3*	*6 037*	*16,9*	*..*	*..*	*7 904*	*74,9*	*7 671*	*21,2*	*8 489*	*15,4*	*10 415*	*80,6*

[1] Helsingin vuoden 2019 sijaishuollon kustannukset on ilmoitettu liian suurina.

[2] Espoon osalta avohuollon kustannukset ovat sosiaalityön palkkakustannusten osalta raportoitu vuoden 2017 osalta noin 1,1, miljoonaa euroa pienempänä. Näin ollen avohuollon kustannukset eivät ole täysin vertailukelpoiset vuoteen 2018.

[3] Vantaan asiakaskohtaisten kustannusten nousun syynä on lastensuojelun asiakasmäärän tietopohjan muutos. Vuosina 2017-2018 asiakasmäärässä on mukana nyt raportin asiakasmäärän ulkopuolella olevat sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saavat lapset eli palveutarpeenarvioprosessissa olevat lapset sekä perhesosiaalityön palvelussa olevat lapset.

[4] Vantaan vuoden 2019 tiedot ovat osin puutteelliset tietojärjestelmäuudistuksesta johtuen.

[5] Vuoden 2021 kustannuksissa ympärivuorokautinen perhekuntoutus on sisällytetty kaikkien kuntien osalta avohuollon kustannuksiin.

[6] Oulun avohuollon kokonaiskustannuksiin sisältyvät lastensuojelun lain mukaiset myönnetyt palvelut: tukihenkilö, ammatillinen tukihenkilö, tukiperhe ja kotipalvelun kustannukset.

[7] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5D/2 Lastensuojelun kustannukset vuosina 2017–2021: Sijoitusten kustannukset

	Vuosi	HELSINKI[1 3]	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA[2]	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Sijoitusten kokonaiskustannukset															
Sijoitusten kustannukset yhteensä	2017	101 871 320	6,2	37 785 000	2,7	42 007 088	2,9	39 037 491	3,6	32 365 263	10,2	21 500 496	-1,5	274 566 658	4,6
(sis. sijoitusten aikaisen sosiaalityön	2018	106 593 640	4,6	41 720 623	10,4	44 900 536	6,9	39 632 021	1,5	36 232 440	11,9	22 730 729	5,7	291 809 990	6,3
kustannukset)	2019	120 042 371	12,6	46 452 287	11,3	49 754 566	10,8	41 014 022	3,5	37 719 000	4,1	24 615 385	8,3	319 597 631	9,5
	2020	119 773 330	-0,2	49 940 548	7,5	54 777 112	10,1	43 671 644	6,5	43 232 000	14,6	29 494 233	19,8	340 888 867	6,7
	2021	120 231 127	0,4	47 525 994	-4,8	52 038 706	-5,0	42 184 954	-3,4	48 400 000	12,0	30 824 488	4,5	341 205 269	0,1
Sijoitusten kustannukset yhteensä	2017	110 901 465	7,0	41 134 363	3,5	45 730 708	3,8	42 497 878	4,4	35 234 206	11,1	23 406 357	-0,7	298 904 977	5,5
(sis. sosiaalityön kustannukset,	2018	114 249 001	3,0	44 716 923	8,7	48 125 211	5,2	42 478 321	0,0	38 834 588	10,2	24 363 209	4,1	312 767 253	4,6
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	125 358 685	9,7	48 509 518	8,5	51 958 045	8,0	42 830 409	0,8	39 389 461	1,4	25 705 526	5,5	333 751 645	6,7
	2020	123 114 870	-1,8	51 333 833	5,8	56 305 331	8,4	44 890 033	4,8	44 438 124	12,8	30 317 088	17,9	350 399 280	5,0
	2021	120 231 127	-2,3	47 525 994	-7,4	52 038 706	-7,6	42 184 954	-6,0	48 400 000	8,9	30 824 488	1,7	341 205 269	-2,6
Euroa / vuoden aikana sijoitettuna ollut	2017	*55 395*	*4,4*	*48 567*	*-5,5*	*51 925*	*-4,7*	*59 690*	*-0,5*	*55 802*	*10,0*	*33 647*	*-6,5*	*51 815*	*0,4*
lapsi	2018	*58 600*	*5,8*	*53 903*	*11,0*	*52 886*	*1,9*	*59 508*	*-0,3*	*57 330*	*2,7*	*37 325*	*10,9*	*54 554*	*5,3*
	2019	*62 490*	*6,6*	*61 854*	*14,8*	*52 650*	*-0,4*	*59 269*	*-0,4*	*58 479*	*2,0*	*37 296*	*-0,1*	*56 929*	*4,4*
	2020	*64 498*	*3,2*	*52 049*	*-15,9*	*60 863*	*15,6*	*63 847*	*7,7*	*68 731*	*17,5*	*41 895*	*12,3*	*59 634*	*4,8*
	2021	*64 885*	*0,6*	*61 403*	*18,0*	*53 318*	*-12,4*	*63 436*	*-0,6*	*67 882*	*-1,2*	*42 634*	*1,8*	*59 819*	*0,3*
Euroa / vuoden aikana sijoitettuna ollut	2017	*60 305*	*5,3*	*52 872*	*-4,7*	*56 527*	*-3,9*	*64 981*	*0,3*	*60 749*	*10,9*	*36 630*	*-5,7*	*56 408*	*1,3*
lapsi	2018	*62 809*	*4,2*	*57 774*	*9,3*	*56 685*	*0,3*	*63 781*	*-1,8*	*61 447*	*1,1*	*40 005*	*9,2*	*58 472*	*3,7*
(deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	*65 257*	*3,9*	*64 593*	*11,8*	*54 982*	*-3,0*	*61 894*	*-3,0*	*61 069*	*-0,6*	*38 948*	*-2,6*	*59 450*	*1,7*
	2020	*66 298*	*1,6*	*52 049*	*-19,4*	*62 561*	*13,8*	*65 629*	*6,0*	*70 649*	*15,7*	*43 064*	*10,6*	*61 083*	*2,7*
	2021	*64 885*	*-2,1*	*61 403*	*18,0*	*53 318*	*-14,8*	*63 436*	*-3,3*	*67 882*	*-3,9*	*42 634*	*-1,0*	*59 819*	*-2,1*
Euroa/ 0-17-vuotias asukas	2017	*949*	*0,0*	*593*	*0,0*	*897*	*0,0*	*1 345*	*0,0*	*864*	*0,0*	*480*	*0,0*	*834*	*0,0*
	2018	*982*	*3,5*	*647*	*9,0*	*948*	*5,7*	*1 364*	*1,4*	*956*	*10,7*	*511*	*6,5*	*880*	*5,4*
	2019	*1 094*	*11,4*	*715*	*10,5*	*1 033*	*9,0*	*1 406*	*3,0*	*993*	*3,9*	*558*	*9,0*	*956*	*8,7*
	2020	*1 081*	*-1,2*	*764*	*6,9*	*1 128*	*9,1*	*1 500*	*6,7*	*1 132*	*13,9*	*673*	*20,6*	*1 015*	*6,1*
	2021	*1 078*	*-0,3*	*724*	*-5,2*	*1 074*	*-4,8*	*1 442*	*-3,9*	*1 261*	*11,4*	*706*	*5,0*	*1 013*	*-0,2*
Euroa/ 0-17-vuotias asukas	2017	*1 033*	*0,0*	*646*	*0,0*	*976*	*0,0*	*1 464*	*0,0*	*941*	*0,0*	*523*	*0,0*	*908*	*0,0*
(deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2018	*1 053*	*1,9*	*693*	*7,3*	*1 016*	*4,0*	*1 462*	*-0,1*	*1 025*	*9,0*	*548*	*4,8*	*943*	*3,8*
	2019	*1 142*	*8,5*	*746*	*7,6*	*1 079*	*6,2*	*1 468*	*0,4*	*1 037*	*1,2*	*582*	*6,2*	*999*	*5,9*
	2020	*1 111*	*-2,7*	*785*	*5,2*	*1 159*	*7,4*	*1 542*	*5,1*	*1 163*	*12,2*	*692*	*18,8*	*1 043*	*4,4*
	2021	*1 078*	*-3,0*	*724*	*-7,8*	*1 074*	*-7,4*	*1 442*	*-6,5*	*1 261*	*8,4*	*706*	*2,1*	*1 013*	*-2,9*
Laitoshoito[2]															
Laitoshoidon kustannukset yhteensä	2017	61 773 584	3,9	25 519 708	6,6	28 944 032	2,4	26 233 516	2,5	17 789 698	11,9	8 476 540	8,0	168 737 078	4,8
(ilman sosiaalityön kustannuksia)	2018	65 035 803	5,3	30 112 209	18,0	31 487 856	8,8	26 451 481	0,8	22 034 000	23,9	8 820 841	4,1	183 942 191	9,0
	2019	74 666 356	14,8	34 666 659	15,1	35 405 705	12,4	28 418 939	7,4	25 910 000	17,6	10 113 023	14,6	209 180 682	13,7
	2020	75 108 826	0,6	37 548 847	8,3	38 400 527	8,5	30 244 579	6,4	27 213 000	5,0	14 357 763	42,0	222 873 542	6,5
	2021	77 272 219	2,9	36 052 629	-4,0	35 393 710	-7,8	28 191 690	-6,8	32 056 000	17,8	14 842 908	3,4	223 809 156	0,4
Laitoshoidon kustannukset yhteensä	2017	67 249 359	4,8	27 781 843	7,5	31 509 707	3,2	28 558 925	3,3	19 366 624	12,9	9 227 923	8,9	183 694 381	5,7
(ilman sosiaalityön kustannuksia,	2018	69 706 556	3,7	32 274 813	16,2	33 749 257	7,1	28 351 178	-0,7	23 616 442	21,9	9 454 338	2,5	197 152 584	7,3
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	77 973 103	11,9	36 201 941	12,2	36 973 717	9,6	29 677 528	4,7	27 057 476	14,6	10 560 898	11,7	218 444 663	10,8
	2020	77 204 277	-1,0	38 596 417	6,6	39 471 858	6,8	31 088 369	4,8	27 972 212	3,4	14 758 328	39,7	229 091 461	4,9
	2021	77 272 219	0,1	36 052 629	-6,6	35 393 710	-10,3	28 191 690	-9,3	32 056 000	14,6	14 842 908	0,6	223 809 156	-2,3
Kunnallisen laitoshoidon kustannukset	2017	32 773 451	-6,2	5 648 808	-5,2	8 799 673	-0,3	9 637 295	-10,2	5 636 698	1,2	1 559 735	2,1	64 055 659	-5,2
(ilman sosiaalityön kustannuksia)	2018	31 413 404	-4,1	5 935 879	5,1	8 449 688	-4,0	9 678 614	0,4	6 170 000	9,5	1 655 331	6,1	63 302 916	-1,2
	2019	32 602 561	3,8	6 066 089	2,2	8 645 112	2,3	10 581 947	9,3	7 520 000	21,9	1 602 023	-3,2	67 017 732	5,9
	2020	32 979 959	1,2	7 076 757	16,7	10 098 942	16,8	10 828 331	2,3	7 702 000	2,4	1 659 511	3,6	70 345 500	5,0
	2021	34 277 736	3,9	6 469 353	-8,6	7 104 810	-29,6	11 536 511	6,5	7 868 000	2,2	1 745 845	5,2	69 002 255	-1,9
Kunnallisen laitoshoidon kustannukset	2017	35 678 577	-5,4	6 149 533	-4,4	9 579 699	0,5	10 491 570	-9,4	6 136 350	2,1	1 697 994	3,0	69 733 723	-4,4
(ilman sosiaalityön kustannuksia,	2018	33 669 458	-5,6	6 362 183	3,5	9 056 529	-5,5	10 373 715	-1,1	6 613 118	7,8	1 774 214	4,5	67 849 216	-2,7
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	34 046 430	1,1	6 334 738	-0,4	9 027 978	-0,3	11 050 590	6,5	7 853 038	18,7	1 672 972	-5,7	69 985 745	3,1
	2020	33 900 062	-0,4	7 274 190	14,8	10 380 691	15,0	11 130 429	0,7	7 916 877	0,8	1 705 809	2,0	72 308 060	3,3
	2021	34 277 736	1,1	6 469 353	-11,1	7 104 810	-31,6	11 536 511	3,6	7 868 000	-0,6	1 745 845	2,3	69 002 255	-4,6
Ostopalvelulaitosten kustannukset	2017	29 000 133	18,4	19 870 900	10,5	20 144 359	3,6	16 596 222	11,6	12 153 000	17,7	6 916 805	9,4	104 681 419	12,0
(ilman sosiaalityön kustannuksia)	2018	33 622 399	15,9	24 176 330	21,7	23 038 168	14,4	16 772 867	1,1	15 864 000	30,5	7 165 510	3,6	120 639 274	15,2
	2019	42 063 795	25,1	28 600 570	18,3	26 760 593	16,2	17 836 992	6,3	18 390 000	15,9	8 511 000	18,8	142 162 950	17,8
	2020	42 128 867	0,2	30 472 090	6,5	28 301 585	5,8	19 416 248	8,9	19 511 000	6,1	12 698 252	49,2	152 528 042	7,3
	2021	42 994 483	2,1	29 583 276	-2,9	28 288 900	0,0	16 655 179	-14,2	24 188 000	24,0	13 097 063	3,1	154 806 901	1,5
Ostopalvelulaitosten kustannukset	2017	31 570 782	19,4	21 632 309	11,4	21 930 009	4,5	18 067 355	12,6	13 230 274	18,7	7 529 929	10,3	113 960 658	13,0
(ilman sosiaalityön kustannuksia,	2018	36 037 099	14,1	25 912 630	19,8	24 692 727	12,6	17 977 464	-0,5	17 003 324	28,5	7 680 124	2,0	129 303 368	13,5
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2019	43 926 673	21,9	29 867 203	15,3	27 945 739	13,2	18 626 939	3,6	19 204 438	12,9	8 887 926	15,7	148 458 917	14,8
	2020	43 304 215	-1,4	31 322 227	4,9	29 091 167	4,1	19 957 940	7,1	20 055 335	4,4	13 052 518	46,9	156 783 401	5,6
	2021	42 994 483	-0,7	29 583 276	-5,6	28 288 900	-2,8	16 655 179	-16,5	24 188 000	20,6	13 097 063	0,3	154 806 901	-1,3
Luvanvarainen perhehoito															
Luvanvaraisen perhehoidon	2017	7 558 272	15,6	4 283 711	-23,6	1 910 797	8,1	2 685 305	-7,3	1 611 500	32,3	194 411	10,3	18 243 996	0,2
kustannukset	2018	7 449 675	-1,4	3 105 706	-27,5	1 919 590	0,5	2 254 634	-16,0	1 513 440	-6,1	462 668	138,0	16 705 713	-8,4
(ilman sosiaalityön kustannuksia)	2019	8 739 416	17,3	2 992 755	-3,6	2 293 272	19,5	2 001 691	-11,2	1 335 000	-11,8	685 028	48,1	18 047 162	8,0
	2020	9 218 151	5,5	2 270 885	-24,1	3 059 155	33,4	2 002 077	0,0	1 673 000	25,3	1 168 746	70,6	19 392 014	7,5
	2021	9 150 694	-0,7	1 510 340	-33,5	3 460 685	13,1	1 666 051	-16,8	1 275 000	-23,8	2 282 972	95,3	19 345 742	-0,2
Luvanvaraisen perhehoidon	2017	8 228 257	16,6	4 663 431	-22,9	2 080 175	9,0	2 923 338	-6,5	1 754 348	33,4	211 644	11,2	19 861 193	1,1
kustannukset	2018	7 984 697	-3,0	3 328 752	-28,6	2 057 451	-1,1	2 416 558	-17,3	1 622 133	-7,5	495 896	134,3	17 905 487	-9,8
(ilman sosiaalityön kustannuksia,	2019	9 126 458	14,3	3 125 295	-6,1	2 394 834	16,4	2 090 340	-13,5	1 394 123	-14,1	715 365	44,3	18 846 416	5,3
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2020	9 475 327	3,8	2 334 240	-25,3	3 144 502	31,3	2 057 932	-1,6	1 719 675	23,4	1 201 353	67,9	19 933 029	5,8
	2021	9 150 694	-3,4	1 510 340	-35,3	3 460 685	10,1	1 666 051	-19,0	1 275 000	-25,9	2 282 972	90,0	19 345 742	-2,9
Toimeksiantoon perustuva perhehoito															
Toimeksiantoon perustuvan	2017	27 193 722	6,9	6 871 514	11,3	10 007 305	4,7	8 933 011	10,8	11 544 065	6,2	12 585 888	-4,2	77 135 504	5,3
perhehoidon kustannukset	2018	28 639 586	5,3	7 244 857	5,4	9 989 853	-0,2	9 445 160	5,7	11 185 000	-3,1	12 522 679	-0,5	79 027 135	2,5
(ilman sosiaalityön kustannuksia)	2019	31 050 994	8,4	7 396 131	2,1	10 512 727	5,2	9 301 119	-1,5	8 881 000	-20,6	12 878 303	2,8	80 020 274	1,3
	2020	30 078 110	-3,1	7 607 994	2,9	10 786 376	2,6	9 926 925	6,7	12 606 000	41,9	13 016 827	1,1	84 022 233	5,0
	2021	30 176 688	0,3	8 324 565	9,4	10 887 020	0,9	10 810 274	8,9	14 242 000	13,0	12 774 184	-1,9	87 214 731	3,8
Toimeksiantoon perustuvan	2017	29 604 246	7,8	7 480 623	12,2	10 894 379	5,6	9 724 856	11,8	12 567 362	7,1	13 701 535	-3,4	83 973 001	6,2
perhehoidon kustannukset	2018	30 696 429	3,7	7 765 170	3,8	10 707 306	-1,7	10 123 494	4,1	11 988 286	-4,6	13 422 035	-2,0	84 702 720	0,9
(ilman sosiaalityön kustannuksia,	2019	32 426 149	5,6	7 723 683	-0,5	10 978 304	2,5	9 713 038	-4,1	9 274 313	-22,6	13 448 644	0,2	83 564 130	-1,3
deflatoituna vuoden 2021 arvoon)	2020	30 917 255	-4,7	7 820 248	1,3	11 087 304	1,0	10 203 875	5,1	12 957 693	39,7	13 379 982	-0,5	86 366 358	3,4
	2021	30 176 688	-2,4	8 324 565	6,4	10 887 020	-1,8	10 810 274	5,9	14 242 000	9,9	12 774 184	-4,5	87 214 731	1,0

[1] Helsingin vuoden 2019 sijaishuollon kustannukset on ilmoitettu liian suurina.

[2] Vantaan laitoshoidon sosiaalityön kustannukset sisältyvät perhehoidon sosiaalityön kustannuksiin.

[3] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi vuoden 2021 lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5E Lastensuojeluilmoitukset ja ilmoituksen kohteena olleet lapset sekä lapset, joiden palvelutarpeen arviossa selvitetty lastensuojelun tarve, vuosina 2017–2021

	Vuosi	HELSINKI[2]	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Lastensuojeluilmoitukset															
Vuoden aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset (0–17-vuotiaat)	2017	16 311	*4,1*	7 879	*11,3*	9 534	*16,2*	5 966	*3,1*	3 108	*13,5*	6 418	*38,6*	49 216	*11,6*
	2018	16 610	*1,8*	8 141	*3,3*	9 144	*-4,1*	6 497	*8,9*	3 290	*5,9*	7 222	*12,5*	50 904	*3,4*
	2019	17 183	*3,4*	8 739	*7,3*	10 772	*17,8*	6 956	*7,1*	4 441	*35,0*	7 740	*7,2*	55 831	*9,7*
	2020	18 023	*4,9*	8 460	*-3,2*	10 580	*-1,8*	7 048	*1,3*	4 773	*7,5*	8 458	*9,3*	57 342	*2,7*
	2021	19 025	*5,6*	8 718	*3,0*	12 050	*13,9*	7 246	*2,8*	5 410	*13,3*	9 189	*8,6*	61 638	*7,5*
Ilmoitusten kohteena olleet lapset															
Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset (0–17-vuotiaat)[1]	2017	8 849	*-0,2*	4 299	*9,5*	4 724	*7,6*	2 882	*9,4*	2 362	*13,9*	3 571	*30,7*	26 687	*8,4*
	2018	9 009	*1,8*	4 362	*1,5*	4 750	*0,6*	3 160	*9,6*	2 536	*7,4*	3 737	*4,6*	27 554	*3,2*
	2019	9 313	*3,4*	4 532	*3,9*	5 508	*16,0*	3 196	*1,1*	2 801	*10,4*	3 913	*4,7*	29 263	*6,2*
	2020	9 729	*4,5*	3 770	*-16,8*	5 159	*-6,3*	3 224	*0,9*	2 975	*6,2*	4 020	*2,7*	28 877	*-1,3*
	2021	9 987	*2,7*	4 615	*22,4*	5 743	*11,3*	3 325	*3,1*	3 281	*10,3*	4 349	*8,2*	31 300	*8,4*
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden lasten osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2017	*8,2*		*6,8*		*10,1*		*9,9*		*6,3*		*8,0*		*8,1*	
	2018	*8,3*		*6,8*		*10,0*		*10,9*		*6,7*		*8,4*		*8,3*	
	2019	*8,5*		*7,0*		*11,4*		*11,0*		*7,4*		*8,9*		*8,8*	
	2020	*8,8*		*5,8*		*10,6*		*11,1*		*7,8*		*9,2*		*8,6*	
	2021	*9,0*		*7,0*		*11,9*		*11,4*		*8,5*		*10,0*		*9,3*	
Palvelutarpeen arviot, joissa selvitetty lastensuojelun tarve (ent. lastensuojelutarpeen selvitykset)															
Lapset, joiden palvelutarpeen arviossa selvitetty lastensuojelun tarve (0–17-vuotiaat)[1]	2017	5 221	*2,6*	2 161	*-10,8*	1 499	*-6,0*	1 359	*5,0*	806	*-29,8*	1 931	*4,7*	12 977	*-3,1*
	2018	6 271	*20,1*	1 336	*-38,2*	1 514	*1,0*	1 450	*6,7*	1 065	*32,1*	1 791	*-7,3*	13 427	*3,5*
	2019	6 417	*2,3*	1 345	*0,7*	1 518	*0,3*	1 477	*1,9*	1 287	*20,8*	1 958	*9,3*	14 002	*4,3*
	2020	6 656	*3,7*	689	*-48,8*	1 628	*7,2*	1 353	*-8,4*	1 415	*9,9*	1 893	*-3,3*	13 634	*-2,6*
	2021	5 661	*-14,9*	967	*40,3*	1 554	*-4,5*	1 309	*-3,3*	1 485	*4,9*	2 186	*15,5*	13 162	*-3,5*

[1] Espoosta puuttuvat järjestelmämuutoksen vuoksi tammi- ja helmikuun 2020 luvut, joten Espoon vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

[2] Helsinki: Uuden asiakastietojärjestelmän 6.11.2021 tapahtuneen käyttöönoton vuoksi lukumäärä ei ole täysin luotettava.

5F Väestörakennetietoja vuosina 2017–2021. Aluejako 1.1.2021 kaikkien vuosien osalta.

31.12.	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KOKO MAA		
Koko väestö	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*
2017	643 272	*1,3*		279 044	*1,6*		223 027	*1,7*		189 669	*1,1*		231 853	*1,6*		201 810	*0,6*		5 517 919	*0,1*	
2018	648 042	*0,7*		283 632	*1,6*		228 166	*2,3*		191 331	*0,9*		235 239	*1,5*		203 567	*0,9*		5 517 919	*0,0*	
2019	653 835	*0,9*		289 731	*2,2*		233 775	*2,5*		192 962	*0,9*		238 140	*1,2*		205 489	*0,9*		5 525 292	*0,1*	
2020	656 920	*0,5*		292 796	*1,1*		237 231	*1,5*		194 391	*0,7*		241 009	*1,2*		207 327	*0,9*		5 533 793	*0,2*	
2021	658 457	*0,2*		297 132	*1,5*		239 206	*0,8*		195 137	*0,4*		244 223	*1,3*		209 551	*1,1*		5 548 241	*0,3*	
0-17-vuotiaat																					
2017	107 349	*2,0*	*16,7*	63 669	*1,3*	*22,8*	46 834	*0,7*	*21,0*	29 025	*0,7*	*15,3*	37 462	*1,3*	*16,2*	44 765	*-0,7*	*22,2*	1 066 261	*-0,5*	*19,3*
2018	108 526	*1,1*	*16,7*	64 503	*1,3*	*22,7*	47 377	*1,2*	*20,8*	29 048	*0,1*	*15,2*	37 884	*1,1*	*16,1*	44 442	*-0,7*	*21,8*	1 058 091	*-0,8*	*19,2*
2019	109 750	*1,1*	*16,8*	65 005	*0,8*	*22,4*	48 145	*1,6*	*20,6*	29 179	*0,5*	*15,1*	37 973	*0,2*	*15,9*	44 133	*-0,7*	*21,5*	1 049 057	*-0,9*	*19,0*
2020	110 820	*1,0*	*16,9*	65 402	*0,6*	*22,3*	48 563	*0,9*	*20,5*	29 107	*-0,2*	*15,0*	38 197	*0,6*	*15,8*	43 830	*-0,7*	*21,1*	1 041 526	*-0,7*	*18,8*
2021	111 531	*0,6*	*16,9*	65 688	*0,4*	*22,1*	48 460	*-0,2*	*20,3*	29 253	*0,5*	*15,0*	38 378	*0,5*	*15,7*	43 646	*-0,4*	*20,8*	1 035 517	*-0,6*	*18,7*
0-20-vuotiaat																					
2017	126 342	*1,5*	*19,6*	73 375	*1,1*	*26,3*	54 460	*0,9*	*24,4*	36 360	*0,5*	*19,2*	46 374	*1,2*	*20,0*	53 060	*-0,5*	*26,3*	1 248 142	*-0,6*	*22,6*
2018	127 245	*0,7*	*19,6*	74 203	*1,1*	*26,2*	55 134	*1,2*	*24,2*	36 398	*0,1*	*19,0*	46 924	*1,2*	*19,9*	52 926	*-0,3*	*26,0*	1 178 401	*-5,6*	*21,4*
2019	128 403	*0,9*	*19,6*	75 019	*1,1*	*25,9*	56 172	*1,9*	*24,0*	36 609	*0,6*	*19,0*	47 200	*0,6*	*19,8*	52 838	*-0,2*	*25,7*	1 228 503	*4,3*	*22,2*
2020	129 554	*0,9*	*19,7*	75 230	*0,3*	*25,7*	56 578	*0,7*	*23,8*	36 715	*0,3*	*18,9*	47 523	*0,7*	*19,7*	52 714	*-0,2*	*25,4*	1 218 963	*-0,8*	*22,0*
2021	130 749	*0,9*	*19,9*	75 768	*0,7*	*25,5*	56 487	*-0,2*	*23,6*	36 644	*-0,2*	*18,8*	47 726	*0,4*	*19,5*	52 831	*0,2*	*25,2*	1 213 835	*-0,4*	*21,9*
0-24-vuotiaat																					
2020	164 286	..	*25,0*	88 931	..	*30,4*	68 605	..	*28,9*	53 208	..	*27,4*	66 948	..	*27,8*	66 952	..	*32,3*	1 467 503	..	*26,5*
2021	165 011	*0,4*	*25,1*	89 331	*0,4*	*30,1*	68 400	*-0,3*	*28,6*	53 270	*0,1*	*27,3*	67 419	*0,7*	*27,6*	67 266	*0,5*	*32,1*	1 459 755	*-0,5*	*26,3*
Väestöllinen huoltosuhde eli lapsia ja vanhuksia 100 työikäistä kohti (alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64 -vuotiaiden määrään)																					
2017			*45,2*			*51,1*			*49,2*			*50,0*			*48,2*			*51,8*			*60,1*
2018			*45,7*			*51,9*			*51,4*			*51,1*			*49,7*			*53,3*			*61,5*
2019			*45,9*			*51,4*			*48,9*			*50,3*			*48,6*			*52,0*			*61,4*
2020			*46,5*			*51*			*48,6*			*50,3*			*48,2*			*51,6*			*61,9*
2021			*46,9*			*50,7*			*48,4*			*50,6*			*47,8*			*51,4*			*62,4*
Alle 15-vuotiaat	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*	Lkm	*Muutos (%)*	*Osuus (%) väestöstä*
2017	91 743	*2,3*	*14,3*	54 065	*1,1*	*19,4*	39 595	*0,7*	*17,8*	24 410	*1,1*	*12,9*	31 821	*1,9*	*13,7*	38 024	*-0,3*	*18,8*	890 424	*-0,4*	*16,1*
2018	92 718	*1,1*	*14,3*	54 646	*1,1*	*19,3*	39 968	*0,9*	*17,5*	24 530	*0,5*	*12,8*	32 184	*1,1*	*13,7*	37 386	*-1,7*	*18,4*	882 234	*-0,9*	*16,0*
2019	93 557	*0,9*	*14,3*	54 854	*0,4*	*18,9*	40 529	*1,4*	*17,3*	24 477	*-0,2*	*12,7*	32 156	*-0,1*	*13,5*	36 743	*-1,7*	*17,9*	871 036	*-1,3*	*15,8*
2020	94 116	*0,6*	*14,3*	54 870	*0,0*	*18,7*	40 749	*0,5*	*17,2*	24 438	*-0,2*	*12,6*	32 081	*-0,2*	*13,3*	36 172	*-1,6*	*17,4*	860 861	*-1,2*	*15,6*
2021	94 335	*0,2*	*14,3*	54 766	*-0,2*	*18,4*	40 475	*-0,7*	*16,9*	24 436	*0,0*	*12,5*	31 946	*-0,4*	*13,1*	35 739	*-1,2*	*17,1*	851 794	*-1,1*	*15,4*
15-64-vuotiaat																					
2017	443 161	*0,8*	*68,9*	184 647	*1,3*	*66,2*	149 509	*1,6*	*67,0*	126 417	*0,8*	*66,7*	156 408	*1,3*	*67,5*	133 228	*0,4*	*66,0*	3 443 388	*-0,5*	*62,4*
2018	445 021	*0,4*	*68,7*	187 355	*1,5*	*66,1*	153 254	*2,5*	*67,2*	127 396	*0,8*	*66,6*	158 548	*1,4*	*67,4*	134 101	*0,7*	*65,9*	3 430 848	*-0,4*	*62,2*
2019	447 660	*0,6*	*68,5*	191 951	*2,5*	*66,3*	157 253	*2,6*	*67,3*	128 444	*0,8*	*66,6*	160 540	*1,3*	*67,4*	135 460	*1,0*	*65,9*	3 422 982	*-0,2*	*62,0*
2020	448 498	*0,2*	*68,3*	193 887	*1,0*	*66,2*	159 683	*1,5*	*67,3*	129 308	*0,7*	*66,5*	162 651	*1,3*	*67,5*	136 800	*1,0*	*66,0*	3 416 994	*-0,2*	*61,7*
2021	448 140	*-0,1*	*68,1*	197 198	*1,7*	*66,4*	161 160	*0,9*	*67,4*	129 613	*0,2*	*66,4*	165 234	*1,6*	*67,7*	138 447	*1,2*	*66,1*	3 417 411	*0,0*	*61,6*
2013	80 610		*12,7*	32 361		*11,8*	28 312		*12,9*	17 400		*9,3*	14 162		*6,2*	6 241		*3,1*	301 524		*5,5*
2015	85 592	*6,2*	*13,3*	35 585	*10,0*	*12,8*	31 058	*9,7*	*13,9*	18 445	*6,0*	*9,7*	14 915	*5,3*	*6,4*	6 694	*7,3*	*3,3*	322 711	*7,0*	*5,8*
2016	89 878	*5,0*	*13,9*	38 631	*8,6*	*13,6*	33 841	*9,0*	*14,8*	19 406	*5,2*	*10,1*	15 477	*3,8*	*6,6*	7 070	*5,6*	*3,5*	339 925	*5,3*	*6,2*
2017	94 980	*5,7*	*14,5*	41 963	*8,6*	*14,5*	37 246	*10,1*	*15,9*	20 500	*5,6*	*10,6*	16 555	*7,0*	*7,0*	7 844	*10,9*	*3,8*	364 787	*7,3*	*6,6*
2018	99 996	*5,3*	*15,2*	44 935	*7,1*	*15,3*	40 200	*7,9*	*16,9*	21 615	*5,4*	*11,1*	17 439	*5,3*	*7,2*	8 260	*5,3*	*4,0*	384 123	*5,3*	*6,9*

Lähde: Tilastokeskuksen StatFin-tietokanta, Väestörakennetilastot

Liite 6 Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä

Työryhmän puheenjohtaja

Teija Sulisalo
Lastensuojelun erityisasiantuntija
Oulun hyvinvointipalvelut
teija.sulisalo@ouka.fi

Helsinki

Saila Nummikoski
Lastensuojelun johtaja
Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala
Perhe- ja sosiaalipalvelut
saila.nummikoski@hel.fi

Marjut Meronen
Taloussuunnittelija
Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala
Talous- ja strategiapalvelut
marjut.meronen@hel.fi

Sisko Mäkinen
Suunnittelija
Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala
Tilastopalvelut
sisko.makinen@hel.fi

Espoo

Kati Villgren
Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen päällikkö
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Lapsiperheiden sosiaalipalvelut
kati.villgren@espoo.fi

Sammy Huotari
Tilastoasiantuntija
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Talousohjaus
sammy.huotari@espoo.fi

Kirsi Merisalo
Järjestelmäkoordinaattori
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Lapsiperheiden sosiaalipalvelut
kirsi.merisalo@espoo.fi

Joni Jaakkola
Asiantuntija
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Lapsiperheiden sosiaalipalvelut
joni.jaakkola@espoo.fi

Vantaa

Tanja Järvinen
Suunnittelija
Vantaan sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
tanja.jarvinen@vantaa.fi

Anna Klingenberg-Peltola
Sosiaalityön esimies
Vantaan sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
anna.klingenberg-peltola@vantaa.fi

Saana Pukkio
Palvelupäällikkö
Vantaan sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
saana.pukkio@vantaa.fi

Turku

Sirpa Kuronen
Palvelualuejohtaja
Hyvinvoinnin palvelukokonaisuus
Perhe- ja sosiaalipalvelut
sirpa.kuronen@turku.fi

Eira Virolainen
lastensuojelun johtaja
Hyvinvoinnin palvelukokonaisuus
Perhe- ja sosiaalipalvelut/
Lastensuojelun yhteiset toiminnot
eira.virolainen@turku.fi

Mirjam Jarhio
Suunnittelija
Turun kaupunki
Yhteiset palvelut
mirjam.jarhio@turku.fi

Jaana Kössi-Ahti
sovellusasiantuntija
2M-IT Oy
jaana.kossi-ahti@2M-IT.fi

Tampere

Minna Kuusela
Lastensuojelun palvelupäällikkö
Tampereen sosiaali- ja terveyspalvelut
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
minna.k.kuusela@tampere.fi

Satu Järvinen
Suunnittelija
Tampereen sosiaali- ja terveyspalvelut
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
satu.e.jarvinen@tampere.fi

Oulu

Carita Haapala
Lastensuojelun palvelupäällikkö
Oulun hyvinvointipalvelut
carita.haapala@ouka.fi

Tuovi Mattanen
Sovelluskoordinaattori
Oulun hyvinvointipalvelut
tuovi.mattanen@ouka.fi

Veli-Pekka Nikula
Tietojärjestelmäasiantuntija
Oulun hyvinvointipalvelut
veli-pekka.nikula@ouka.fi

Työryhmän sihteeri

Nora Tanner
Projektitutkija
Helsingin kaupunki
Strategiaosasto/Kaupunkitieto
nora.tanner@hel.fi

ISSN 2342-1983 (painettu)
ISSN 2342-1991 (verkkojulkaisu)